

JA ØGYAJPX̄Y JA ØMYADYA'AKY MIDI JA MATEO YJAĀY

Ja Jesucristo tyeety'aptøjk

¹ Ja' idø'øn ja yiknajtskajpx̄ip pøn jaty ja nwindson'ajtim Jesucristo tyeety'ap̄ip ku ja teety'ap̄i ja Abraham jøts ja David,

² ku Abraham t'u'ngi ja Isaac, jøts ja Isaac t'u'ngi ja Jacob, jøts ja Jacob t'u'ngi ja Judá. Namay ja'adi møøt y'uch myigu'ukti. ³ Ja Judá møøt ja ñidø'øxy Tamar ja'ats t'una'jk'ajttip ja Fares jøts ja Zara. Jøts ja Fares t'u'nk'aty ja Esrom, jøts ja Esrom t'u'nk'aty ja Aram. ⁴ Jøts ja Aram t'u'nk'aty ja Aminadab, jøts ja Aminadab t'u'nk'aty ja Naasón, jøts ja Naasón t'u'nk'aty ja Salmón. ⁵ Jøts ja Salmón møøt ja ñidø'øxy Rahab tmajnk'atti ja Booz, jøts ja Booz møøt ja ñidø'øxy Rut tmajnk'atti ja Obed, jøts ja Obed t'u'nk'aty ja Isaí. ⁶ Jøts ja Isaí t'u'nk'aty ja rey David, jøts ja rey David møøt ja tø'øxyøjk midi ja Urías wyinaty tø t'atsnidø'øxy'aty, ja'ats idø'øn tmajnk'ajttip ja Salomón.

⁷ Jøts ja Salomón t'u'ngi ja Roboam, jøts ja Roboam t'u'nk'aty ja Abías, jøts ja Abías t'u'nk'aty ja Asa. ⁸ Jøts ja Asa t'u'ngi ja Josafat, jøts ja Josafat t'u'ngi ja Joram, jøts ja Joram t'u'nk'aty ja Uzías. ⁹ Jøts ja Uzías t'u'ngi ja Jotam, jøts ja Jotam t'u'nk'aty ja Acáz, jøts ja Acáz t'u'ngi ja Ezequías. ¹⁰ Jøts ja Ezequías t'u'ngi ja Manasés, jøts ja Manasés t'u'ngi ja Amón, jøts ja Amón t'u'nk'aty ja Josías. ¹¹ Jøts ja Josías t'una'jk'aty ja Jeconías,

namay ja'adi mōōt y'uch myigu'ukti. Winet ets ja israelit jaa'y idō'on yiknajtswa'wigyōjxtōō jam jadu'ukpi etjotp midī yiktejp Babilonia.

¹² Tōts ja jade'en wyinaty y'ukjaty ku ja Jeconías tpaajty ja y'u'nk midī txōōw'ajtp Salatīel, jōts ja Salatīel ja Zorobabel ja y'u'ngip. ¹³ Jōts ja Zorobabel t'u'ngi ja Abiud, jōts ja Abiud t'u'ngi ja Eliaquim, jōts ja Eliaquim t'u'ngi ja Azor. ¹⁴ Jōts ja Azor t'u'ngi ja Sadoc, jōts ja Sadoc t'u'ngi ja Aquim, jōts ja Aquim t'u'ngi ja Eliud. ¹⁵ Jōts ja Eliud t'u'ngi ja Eleazar, jōts ja Eleazar t'u'ngi ja Matán, jōts ja Matán t'u'ngi ja Jacob. ¹⁶ Jōts ja Jacob t'u'ngi ja José midī tñidō'ōxy'ajtp ja María midī tyaagip ja nwindson'ajtm Jesús, ja Cristo midī yiknitsokp.

¹⁷ Makmajkts najtska'axits idō'on ja tpaajty ku ja cho'onda'aky Abraham ñikōjxp jōts ja ttamigugōxi ja David. David ñikōjxpts jadu'uk cho'onda'aky jōts ja jaduk jade'en ñajtska'axidyōō kunim ja israelit jaa'y yikwaanōjkxtōō aguwanī'ampy jam Babilonia. Winetnims jadu'uk cho'ondaajky, ja'ats najtska'axidōō jaduk jadine'en ja makmajkts najtska'axi kunim kyaxi'jky ja Cristo ja yiknitsokpi.

Ku ja Jesucristo kyaxi'jky

¹⁸ Yide'en idō'on y'ejxi tyiyi sa jaty yjajty kyubety ku nwindson'ajtm Jesucristo ojts kyaxi'iky: Ja María midī tyaagip, ja' idō'on wyinaty najts'awani'ejtnip jōts ja tmōōt'amajtskit ja José; nawyaawajnidipnim ja wyinaty ku ja María jam tñikōjxp'ajtni ja mutsk, Dios idō'on ja tuujnip jōts ja Espiritu Santo myōk'ajtin jade'en tyikmajada'aky. ¹⁹ Ōy yikxonts ja José yjaa'y'aty midī idō'on ñiyaa'y'ajtpy, ka'ap ja pōn sa tjadyimñōjmi

jøts ja María kyayikpøky'ext; myajtstu'utwampy ja' jøts ja ka'ap pøn ttuknijawiwya'añ. ²⁰ Ixam idø'øn ja wyinaty jade'en wyinmay ku ja ojts agumaq'y'ampy tyuk'ijxyi ja Dios y'ankilis jøts ja ojts ñii'mxyi:

—José, metsxi mdeety'amøjip ja David, kidits mdsø'øgi, møøt amajtski yø María. Yikaxø'økwampy mutsku'nk tu'uk, Dios y'Espíritu Santo jade'en myøk'ajtin tyikwingaxø'økp. ²¹ Mixyu'nk ja yikaxø'økp, ja'ats meets ja xyøøw mbiktaajkip JESÚS. Jade'en'ampy idø'øn ja jade'en txøøw'att ja'agøjxp ku ja pojkpitumbi jaa'y ja ttuknitso'ok'att ja pyøky.

²² Tyimyjajt tyimgyubajts idø'øn ja jade'en sa nwindson'ajtim Dios wyinaty tø tyikwa'añ ja kyugajpxy ku ja wyaañ:

²³ Jøtpyip tu'uk ja kiixye'dø'øxy midi amaay tsinaapy, yikaxø'økpts ja tu'uk myajnku'nk, Emanuel ja xyøøw'atp, midi ayuujk pidsømp: Dios adøm møøt.

²⁴ Xjats kuts ja José ojts ñiwijy, jøts idø'øn ja jade'en tpaduñ sa Dios y'ankilis ja wyinaty tø y'ane'emyiyi, jøts ja ojts tnidø'øxyiky ja María.

²⁵ Jøts idø'øn ja ka'ap jade'en tmøøtsøøninim sam amajtsk'ajtin ñaxy kunim ja tø'øxy tyikaxi'iky ja myijawyeenu'nk; jøts ja ojts txødijy JESÚS.

2

Ku ja wijyjaq'y ojts t'ats'ejxti ja maxu'nk Jesús

¹ Jam ja Jesús ojts kye'exy Belén, jam kajpjtøp midi Judeit etjotp, ja Herodes idø'øn jam wyinaty windsøn'ajtp, ja' wyinaty tuki'iyi tnitanaapy ja

naajx jøts ja kajp. Xjats jam Jerusalén yja'attøø winaagin wijyjaa'dyi midi tsoo'ndip xøøbidsimy, ²ja'ats jam ojts tyiknidøwidi, yide'en ja wyandøø:

—¿Ma dø'øñ ja tø kye'exy ja' pøn tniwindsøn'atp ja ya'it israelit jaa'y? Tøts øøts ja n'ejxpaajti ja myaadsa'ma øø tøndsoøñ, ixyats øøts ja tønimiñ jøts øøts ja nwindsoø'ogiwya'añ.

³ Kuts ja windsøn Herodes ja ojts jade'en tnimadøy jøts ja tyatøjkiyi ja jotmay, nayide'en niduki'iyi ja Jerusaléngit jaa'dyi. ⁴ Winets ja windsøn Herodes tñankñamyujki niduki'iyi ja israelit teety windsøndøjkti jøts nayide'en pøn jaty tkajpxwejttip ja jaa'y, ja'ats idø'øñ ja ojts ttiibyiky ma et idø'øñ ja Cristo wyinaty kyaxø'økwa'añ. ⁵ Xjats ja tñimaadyøø:

—Jam Judeit etjotp ma kajp jam txøøwi Belén; pø yide'enimxi ja Dios kyugajpxy jekyip tjaadyañ:

⁶ Ja kajp midi yiktejp Belén, midi jam Judá etjotp, kidi tyimñugo kajp yø' sam o midi kajp ma jaty jam yikutukti ja windsøndøjkti wine'enin yjam'atti jam Judá; jam ja kyaxø'økt tu'uk ja møj windsøn, midi øts nIsraelit kajp x'ejx'ejtíp.

⁷ Winets ja Herodes amaa'tsk twaadsøøy ja wijyjaa'dyi midi idø'øñ jam wyinaty tø choondi xøøbidsimy, jøts ja ojts ttiibyiky juuni dø'øñ ja wyinaty tø t'ejxpaatti ja maadsa'. ⁸ Jøts ja ojts tkexy jøts ja ñjokxtit jam Belén, yide'en ja tñimaay:

—Nøjkxti jam, øyim yikxonim idø'øñ xyiknidøwidit ja mixyu'nk; kuts xpaattit, jatyits meets ja xnigajpxt jøts meets ja xukmado'ot, jøts øts ja nayide'en n'atswindsø'ogit.

9 Kuts idø'øn ja windsøn Herodes ja jade'en ñimaajyidøø, xjats idø'øn ja wijyjaa'y choo'ndøø. Jøts ja maadsa' ja wyinyø'øyidi midi ja jam wyinaty tø t'ejxti ma dø'øn ja jam choo'ndi xøøbidsimy, yø'øpy idø'øn ja' kunim ja yja'jty jam ma dø'øn ja mutsku'nk Jesús wyinaty, jamnimts ja yø'øy'amøjkiyi'ñ. 10 Ku dø'øn ja wijyjaa'y ja jade'en t'ejxti ja maadsa', xjats ja yjantyimxyondaktøø; 11 kuts ja tyøjkidøø jam tøjktotp, japtš ja tpaattøø t'ejxtøø ja mutsku'nk jøts ku ja tyaak María ja jap møøt. Winets ñagyuxendyaajkidøø jøts ja twindsø'jkidøø ja mutsku'nk. Ojts ja tyikni'awa'atsti ja oori, ja poom, jøts ja pa'akxuu'kpi midi tyejtíp mirra. Jade'en ja tyikni'awa'atstøø, ja'ats ja ojts ttamay'atti, ja' ja ojts ttawindsø'øgidi. 12 Kuts idø'øn ja wyinaty jade'en tø t'ukwindsø'øgidi, xjats ja yiktukmadoodøø agumaa'yjotpy jøts ku ja ka'ap nayide'en y'ukwimbejtnidit midi ja wyinaty tø tmendi, ma ja windsøn Herodes ja jam wyinaty tø t'ukpaatti. Xjats idø'øn ja wyimbejtnidøø, abiktyuu' tpojktøø jøts ja ñøjknidi jam pyuxkøjxp kyajpkøjxp.

Ku ja maxu'nk Jesús ojts yikmigue'exy jøts yikminijkxy jam Egipto

13 Tøts idø'øn ja wijyjaa'y jam wyinaty choondi, ku ja nwindsøn'ajtim ja y'ankilis ñanky'ejxøø jøts ja José ja agumaa'yjotpy ojts t'ixy, yide'en ankilis ja ñimaajyøø:

—Tsojk pidø'øk, møøt tsoon yø mutsk møøt yø tyaak jøts mgaknøjkxtit jam Egiptit etjotp, taa'nidi jam. Pøni wine'en jam mdaa'nidi øtsnim ja kø'øm

nnigajpxp, ja'agøjxp ku Herodes yø t'ixa'awa'añ yø mutsk jøts yø tyik'ookwa'añ.

¹⁴ Xjats ja José ojts pyidi'iky, jøts ja ojts koots ttsa'angue'eky ja mutsku'nk, jøts ja tmøødiyøø ja tyaak jøts idø'øn ja ojts tmøøtnijkxy jam Egipto.

¹⁵ Jam ja chinaadyi jeky kunim ja Herodes y'ø'jky. Jade'en'ampy idø'øn ja jade'en tyimyjajty ti mibaat ja Dios kyajpxy jadi'iñi y'uknaxt pø patyxi wyinaty yide'en tø tyikwaañ ja kyugajpxy: “Egiptit etjotp øts ja n'U'nk nyiktsø'øñ ku øts ja nwaadsøøy.”

Ku ja Herodes tyikutuky jøts ja mutsk mixyuna'jk y'oo'køxtit

¹⁶ Kuts ja Herodes tnija'wiyii'ñ jøts kudam ja wijyjaa'y ja wyinaty tø wyin'iiñiyi, xjats ja yjantyimy'ambijky; jøts ja ojts tni'ane'emy ku y'oo'køxtit ja mixyuna'jk. Majtsk jumøjtpibaat ja ojts tnankyik'øøgyiyi wine'enin ja mixyuna'jk jam wyinaty Belén, jøts nayi wine'en ja kajp jam tmiwingon'aty. Ja jumøjt idø'øn ja pyayø'øpy sa ja wijyjaa'y ja wyinaty tø tyukmadøyi. ¹⁷ Ka'pxy idø'øn ja jade'en yjajty sa ja kugajpxy Jeremias wyinaty ja nøky tø tja'ay ku ja wyaañ:

¹⁸ Yikmadoop ayuujk jam Ramá,
sam yjawi øy pøn ti tpaji'iy tpaya'axy;
ja tøøxyøjk Raqueldam idø'øn y'u'nk y'una'jk
tpajipy tpayaxp jade'en,
jøts ja ka'ap tkupiky jøts ja yikpa'ayo'ot, pø tøxi
y'u'nk y'una'jk ja y'oo'køjxni.

¹⁹ Xjats ku y'o'jky ja Herodes, winets nay'agumaa'yjotpy tja'wiyii'ñ ja José jøts ku t'ijxy tu'uk ja Dios y'ankilis jam Egiptit etjotp, jøts ja ñimaajyøø:

20 —Pidø'øk, jøts xmøødit yø mixyu'nk yø Jesús møøt yø tyaak, wimbejtnidi nõjknidi jam Israelit etjotp, tø ja y'oo'køjxnidi pøn jaty y'ijty tyik'ookwandip yø mutsku'nk.

21 Winets ja José pyidi'jky jøts ja tyiktsøø'ñ ja mutsku'nk. Ja Jesús idø'øn yikwaadso'omp møøt ja tyaak jøts ja ojts nõjkxti jam Israelit etjotp.

22 Kuts ja José tnija'wiyii'ñ jøts kudam ja Arquelao jam wyinaty wyindsøn'aty Judeit etjotp, ja teety Herodes ja kyudanaapy ku dø'øn ja wyinaty tø y'øøky, jøts ja José tsø'jkp ja', jade'ents ja jade'en'ampy kyanijkxy; tøts idø'øn ja wyinaty yiktukmadoogojmi agumaa'y'ampy jøts ja ojts nõjkxti jam Galileit etjotp. 23 Kuts idø'øn ja jam yja'attøø, jøts ja nõjkxti tsinaabyi ma kajp txøøwi Nazaret. Ka'pxy idø'øn ja jade'en tyuujni yjajty sa Dios kyugajpxy wyinaty tø wya'andi jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús jam kyugajpi Nazaret.

3

Ku ja Juan Bautista kya'amaay jam abak etjotp

1 Tøts ja tiempi wyinaty ñaxy jøts ja Juan Bautista midi yiknøbajtp, jam wya'kaxi'jky Judeit y'abak'etjotp, jøts ja jam kyajpxwa'kxy, 2 yide'en ja jam wya'añ:

—Jawidi mbøky, yiktigajtsti mdsinaa'yindi, ja wyingøñ ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y.

3 Yø Juan idø'øn ja' midi ja kugajpxy Isaías ñigajpx ku ja yide'en tjaadyaañ:
Yikmadoop ayuujk jam abak etjotp ku wya'añ møk'ampy:

“Awejxidi ja nwindson'ajtim y'ixpøjkin;
yiktøwdi yiktuuda'akti mwinmaa'n̄.”

⁴ Kameeyi pøjk idø'øñ ja Juan jam wyinaty wyet'ajtpy, jøts jiyujk'ak tendsum'aty, ja mu' dø'øñ ja jam chu'chpy jøts jiyujk pa'ak ja tji'kxy midi jam muum ujtsjotp, ja'ats idø'øñ ja jam ñidsinaapy.

⁵ Jøts idø'øñ ja jam øy pøn jaa'y ñimiñiyi jøts ja tmadowdi sa wya'añ, mendip ja' pøn tsoo'ndip jam møj kajpkøjxp Jerusalén, nayide'en wine'enin jam pøngapøn chøøñidi jam Judeit etjotp, midi tmiwingon'ajtp ja nøø midi txøøwip Jordán; ⁶ kuts idø'øñ ja jaa'y ja pyøky tmayatsti, jøts ja Juan ja tyiknøbety ma ja Jordángit nøø jam.

⁷ Jøts ku dø'øñ Juan ojts t'ixy jøts ku ja fariseotøjk may'ampy yjanchmendi nøbajtpi møøt ja saduceotøjkti, jøts ja tnimaay:

—¡Mee miku! ¿Pøn mee tø mnii'mxyi jøts ku jade'en mgayiktabayø'ødyit ja mbøky, jøts ku yø'øyi chøkyi ku meets ya nøbajtpi tø mmiñ?

⁸ Yikxon idø'øñ mjaa'y'attit, wan idø'øñ tyik'ijxy jøts ku ja mdsinaa'yin tø xyiktigatsti, ⁹ jøts kidi mee kø'øm mnawya'añidi namyikajxibim: “Tixi ka'ap ti chøkyi kumi ja Abraham adøm n'apteety'amøj'ajtyindip”; jøts ka'ats yjade'eni ti Dios kamajyip øy ja pøn ttukmigu'uk'att ja Abraham pøni pøn ja kø'øm y'a'ejxip. ¹⁰ Jøts tsojk ja nøjkx yiktiidyuñ pøn jaty tkami'øy'ajtip ja Dios.

¹¹ Tiy janch ixyam ndyimdyukmadowdi jøts ku øts yø'øyi tø nnimiñ jøts meets nøø nduktanøbattit. Jade'en'ampy yiknijawit jøts ku mdsinaa'yindi tø xyiktigatsti; jats øts tu'uk ix'oojk xpamiñ pøn meets Espíritu Santo mduktatøkiyip jøts ja'

tmime'ent ja tiidyu'unin. Møk'ampy kutujk ja tmimiñ, nijuuni øts ja møøt nganamyibaat'atiyit. ¹² Jade'en ja ttu'unt ja naḡwii'ñit jaa'y sam ariindøøm yikwigumyın, abiky ja tpiktaajkit ja y'aḡ jøts ja tniḡø'øty ja jøøn midi nijuuni kape'tsp, jøts ja ariinbajk abiky yikpøkjø'økt. Jade'ents idø'øn ja jaa'y yiktu'undit sa pønjabøn tmi'øy'aty tkami'øy'aty ja Dios.

Ku ja Jesús ñøbejty

¹³ Xjats idø'øn ja Jesús yja'jty jam ma ja Jordánk nøø, jam ja chøøñ Galileit etjotp jøts idø'øn ja jam yja'jty ma ja Juan wyınaty, ja' ja ñinijkxpy jøts ja yiknøbatit. ¹⁴ Ka'ap ja Juan ja twa'lañ jøts ja tyiknøbatt, yide'en ja Jesús yikniḡaa'y:

—¿Jawyeen me xtsøky jøts me nyiknøbatt? Pø metsxi dø'øn ndijy xyiknøbatp.

¹⁵ Yide'en ja Jesús y'adsøøy:

—Wan idø'øn t'ukjaty; jade'en ne'egi ndyimdyøø'jint jøts ku ja'ayi nbadu'unint sa Dios Teety tyiy'ajtin wya'añ.

Kyupøjk idø'øn ja Juan ja jade'en. ¹⁶ Ja'ayi ja Jesús ñøbejty, jøts ja pyidsiimy jam nøøjotp. Winets nay jatyi adsu'jky y'awaajch ja tsajp, jøts ja ojts t'ejxpaatti ja Dios y'Espíritu Santo ku ja ñigida'agyi sam tsapakin jøts ja tyakakpajti. ¹⁷ Winets ja Dios Teety y'ayuujk yikmadøøy, yide'en ja jap tsajpjøtpy wya'añ:

—Ya'at øts idø'øn n'U'nk'ajtpy, yø' øts idø'øn ndsøky'ajtpy, njantyaajotkujk'ajtpyts øts yø'.

4

Ku ja Jesús yikjot'amutsk'ejxwa'añ

¹ Xjats ja Dios y'Espíritu Santo ojts yiknijkxyi ja Jesús jam abak etjotp, jøts miku' ja jam yjot'ejxit.

² Wixijkxyøøw wixijxchuu' idø'on ja jam y'ayuu'ajty, jøtsnim yuu ja pyaajti. ³ Winets miku' ja jam ñimeejni jøts ja yikpøkyunwa'añi, yide'en ja ojts ñi'imxyi:

—Pøni janch ku me mjanchdiosu'ngi, yiktsapkaakyjat yø tsaa.

⁴ Xjats ja Jesús y'adsøøy:

—Yide'en Dios kyajpxy wya'añ: “Kuuyi Dios kyajpxy myøji, kidi ja'ajip naxwii'ñit jaa'y nugo tyajujky'attip ti jaty yikjøø'kxp.”

⁵ Winets miku' ja ojts yiknijkxyi jam Jerusalén midi Dios kyunuu'kxkyajp'ajtpy, jamts ja ojts yikøxpetyi tsaptøjk kubajk ⁶ jøts ja ojts ñi'imxyi:

—Pøni janch Dios U'nk mets, kajtswoon ya; pø nømpxi ja Dios kyajpxy jøts ku:

Ja tnøjmit y'ankilis jøts me myik'ejx'ett jøts ku me ka'ap ti mjattit.

Jøts ku mets ja ankilis mdsa'anjø'økit, jøts mdeky tsaa kyakumit kyayo'odsit.

⁷ Xjats ja Jesús t'adsøøy jøts ja tnimaay:

—Janch nayinømts Dios kyajpxy: “Kidi mDios xjot'ixy.”

⁸ Xjats ja miku' ja ojts wyaanøjkxkojmiyi jam møj kojpkøjxp, jøts ja jam tyuk'ejxøø wine'en ja kajp naxwiiñ jøts ku janchkumeeñ janchjotkujk; ⁹ yide'en ja ojts ñi'imxyi:

—Ngøyajjøjxp øts yø kajp tuki'iyi jøts mets yø xja'bøkøxt, pøni xwinguxanaapy øts, pøni xwindsø'jkip øts.

¹⁰ Winets ja Jesús wyaañ jøts ja tnimaay:

—Miku', jiwā'ak, kidi øts ya xwin'ixy, pø yide'ents Dios kyajpxy wya'añ: “Ja Dios Teety tu'ugyi mwindsø'øgip, ja' mbadu'ump pøni sã ja wya'añ.”

¹¹ Xjanimts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja miku' myajtstujtiyøø, jøts ja ankilis ja ñimeejnøø, ja'ats ja ojts pyudøkiyi.

Ku ja Jesús tpadøjkiyi'ñ ja tyunk

¹² Kuts ja nwindsøn'ajtim Jesús tñimadøøy jøts ku ja Juan jam wyinaty puxøjkjotp, winets ja ojts ñijkxy jam Galileit etjotp. ¹³ Jøts nika'ap ja tyaa'niyi'ñ jam Nazaret, ne'egi ja ojts ñijkxy tsinaabyi ma ja kajp jam mejy'am midi Zabulón etjotp jøts Neftali etjotp, jam idø'on ja ojts ñijkxy Capernaumit kajpkøjxp. ¹⁴ Ka'pxy idø'on ja jade'en tyuujni yjajti sã ja Dios kyugajpxy Isaías wyinaty tø wya'añ ku ja yide'en tjaadyaañ:

¹⁵ Meets Zabulónit jaa'y, meets Neftalít jaa'y, ma tuu' wingon ñaxy jam mejy'am, midi yiknido'onip xøøbidsimy ku nnøjxint jam Jordán.

Meets Galileit tsinaabyidi, pøn ka'israelit jaa'dyi.

¹⁶ Jade'en meets x'ejxpaattit midi Dios Teety ñajtskajxip sam ja jajin pøn wimbeets kugoots tyimy'ejtnidip, nisudso mgawinmaa'nbyaatti pøni sadam idø'on ja Dios mdsøkyidi, tøts ja tyikujajtaagi tyikudøø'kxaagi pøn ja pyøky tmi'ookwanidip jadi'iñi, jøts tø ja Dios mduu'mø'øyidi sudso mnitso'ok'attit.

¹⁷ Kuts ja Jesús ja'ayi jam Capernaum kyajpkøjxp yja'aty, yide'en ja kyajpxwā'kxnibøjkiyi'ñ:

—Jawidi mbøky, yiktigatsti mdsinaa'yindi, ja'agøjxp ku ja wyingøñ ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja naxwii'ñit jaa'y.

Ku ja Jesús twaadsøoy nimaktaxk ja ajkxmakpi

¹⁸ Jam ja Jesús wyinaty ñaxy mejpya'am midi jam Galilea etjotp, ku ja t'ejxpaajty namajtsk ja jaa'y midi ttukmiga'ax'ajttip, tu'uk txøøw'aty Simón, nayi yikxøømøøpy ja Pedro, jøts jadu'uk Andrés. Ajkxmakk idø'on ja tyunk'ajttip ixam ja wyinaty tyimñiwejtspatti ja tya'ajkxmajk.

¹⁹ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Mada'akti, møøt widettik øts jøts nduknijawidit sudso jaa'y ja nitso'ok'ajtin tpaatt.

²⁰ Jøts idø'on ja nay jatyi tnajtswøjidøø ja tya'ajkxmajk jøts ja ojts tmøødidi.

²¹ Tø wyinaty waani yø'ødyi, jamts ja Jesús ojts t'ejxpatkojmi nayi namajtsk ja jaa'dyi midi tukjaa'dyi: tu'uk yJacobo'aty jøts jadu'uk Juan txøøwi, ja Zebedeo dø'on ja y'una'jk. Jam ja wyinaty møøt ja tyeety barkijotp, ja tya'ajkxmajk ja jam wyinaty y'adajkidip. Winets Jesús ja ojts yaajxiyidi, ²² jøts ja nay jatyi tmajstuttøø ja tyeety jam barkijotp, jøts idø'on ja tmøødidøø ja Jesús.

Ku ja Jesús tyik'ixpijky ja mayjaa'y

²³ Øy ja Jesús øy madsoo tyimwyidity jam Galileit etjotp, ku ja øy magajp yja'aty jøts ja yik'ixpiky jam tsaptøjkjotp, jøts ja tkajpxwa'kxy ja Dios y'øgyajpxy midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y, jøts ja øy pønjabøn tyiktsø'øky pøn jam tigati pa'am pøjkip.

²⁴ Jøts ja Jesús yiknija'wiyi'ñ, ñija'wigyøjxtøø ja' pønity tsinaadyip jam Siria etjotp, ja'ats ojts ja pyamaa'y tyikmendi pøn jaty jam o tigati

pa'am pøjkidip ajnidip, jøts ñayikmemidi ja' pøn ja miku' tø tyatøkiyidi jøts pøn ja mø'ødyi pa'am pøjkidip, pøn køxujxtip pakxujxtip. Xjats idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús ja tyiktsokijxy. ²⁵ Jøts idø'øn ja mayjaa'y jam jade'en yja'atti choondi pøn tso'ondip jam Galileit etjotp, jøts ja yikpawidity ja Jesús. Jam ja'adi pøn kugajp'ajttip mā jaty ja kajp midi kyutujktaajk tjagyajptip Decápolis jøts Jerusalén, jøts nayide'en pøn tso'ondip Judeit etjotp, jøts nayide'en jamidi pøn kugajp'ajttip jaduktamajñ'ampy mā ja Jordánit nøø tyañ.

5

Ku ja Jesús ojts kya'amay jam kojpkøjxp

¹ Xjats ku ja Jesús ojts t'ixy ja mayjaa'y jam, winets ja ñijky kojpkøjxp jøts ja jam y'ixaajky, jamts pyabøjkpitøjk ja ñachinaa'y'awidejtøø, ² jøts ja ojts yide'en tyik'ixpøjktøki:

Ja' pøn nekim t'ejxtip

³ —Tya'øy'ajtidip ja' Dios kyunuu'kxin pøn ja y'amutsk'ajtin yja'wip, ja'ats pyaattip ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y.

⁴ 'Tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'adi pøn jotmayaxtip pøn jotmay'oo'ktip, ja' idø'øn Dios ayo'ejxidip.

⁵ 'Tya'øy'ajtidip ja' Dios kyunuu'kxin pøn myiduda'aky'ajttip ja y'awejx'ajtin, ja'ats pyaattip ja øy'ajtin midi ja Dios tø tni'adsowi.

⁶ 'Nayide'ents ja tta'øy'ajtmidit ja Dios kyunuu'kxin pøn tjantyimtyojktip ja øy'ajtin ja tiy'ajtin midi Dios yja'ajip, pudøkiyidipts ja' jøts ja jade'en ttu'undit sam idø'øn ja ttsokti.

7 Ñayı tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'amidi pøn t'ayo'ejxtip ja myıgu'uk, ayo'ejxidipts Dios ja nayide'endi.

8 'Tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'adi pøn ja yjanchja'win tu'ugyi yik'ejttip, kuwanıts ja Dios ja tpaattit.

9 'Tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'adi pøn yikxon tkajpx'öyidip jøts tsep tkananktyuñidi, ja'abi jaa'y idø'øn Dios u'nk'atidip una'jk'atidip.

10 Ñayı tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'amidi pøn tku'ayo'ombaajtidip ja øy chinaa'yin, jøts yik-jemdundi yiktedundi, ja'abıts idø'øn paat'ajtidip ja Dios kyutujk midi ja tyanıtanaapy ja yjaa'y.

11 'Ñayı tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'amidi pøn yikjemnimaadyip yiktenimaadyip uk yikjemdundi yiktedundi, yikniwambatti a'øy'ampy øts køjxp. 12 Kidits xkumayjawıdi, xonjajti jotkujk'atti meets, møj'ampy meets ja nøjkx mwingaxø'jkxiyi jap tsajpjøtpy, pø nayide'enxi ja yikjemdundøø yiktedundøø pøn jaty tø y'atstsøøniidi y'atstanidi pøn kugajpxy'ajtidip ja Dios.

Ja' pøn jade'en naxwiñ tundip sam ja jaj tyuñin sam ja kaan tyuñin

13 'Jade'en meets idø'øn sam kaan tyuñin midi wa'ats midi naxwiñit jaa'y yiktundip jøts chu'jch kyawındigø'odyit. Nayide'en idø'øn ndejint mdunkpaattit ku mmıgu'uk xukmado'odit ja Dios yja' sudso'ampy y'anmija'win kyawındigø'odyit. Kuts ka'ap jade'en mdu'undit tø wyınaty mbidsømdi ejxim ja kaanin midi kawa'ats midi katump.

14 'Kuwanì myik'ejxtit myiknijawidit nayide'en samì kajp yik'ijxyin midì jam ejxin'am midì jam kojpkøjxp. Jade'en meets idø'øn ejxpajt mwā'andip sam jaj yjajyin tyii'kxyin. 15 Kidi ja'apxi yø jaj tniðøøbyøki jøts ja yikpikta'akt kajuun patki'py, pø ja'axi ja wya'ant jøts ja yikpikta'akt jam ejxin'am mā ja tyikujajit tyikudøø'kxit pøn jaty tsinaadyip jam tøjkjotp. 16 Nayide'ents meets idø'ønmi, tuk'ejxti ja jaa'y ja øy'ajtin ja xondaajkin jøts t'ejxtit tnijawidit jøts kudam meets xuñ ja tiy'ajtin, mjajotwamp tam meets, myijawidipts kyunuu'kxyjawidipts ja' ja Dios Teety midì mee mnitanaajyip o maðsoo midì jap tsajpjøtpy.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús tnigajpxy sa tyu'unt ja Moisés kyutujk

17 'Kidi meets jade'en mwinmaañidi jøts ku øts ja' tø nnimiñ jøts øts ja Moisés kyutujk jøts øts ja Dios kyugajpxy y'ixpøjkin nyikudigøjyidit; kidi ja'apts ø tø nnimiñ, ja'axi ø nnimimpy jøts øts ja jade'en yikxon njaaktyimñigajpxy sa jaty ja tø wya'andi. 18 Janch øts idø'øn nwa'añ, pøni wine'en iiy tyaa'ni yø naajx yø tsajp, niwine'enints ja kutujk kyagudigøøty kunim ja tuki'iyi ka'pxy jade'en tyimyjatt pøni ti jaty idø'øn tunipnim. 19 Paty ja ka'ap yikmøj'ext ku Dios kyutujk ttanitanit ja yjaa'y pøni pøn yiin waan tkayikmøjip ja Dios kyutujk, kuts ja myigu'uk ja nayide'n ttukpabiky sam ja kø'øm tpaduñ yiin waan, ja'ats idø'øn ja Dios kamøj'ejxip nayide'en. Pønts ka'pxy tpadump jøts myigu'uk ja nayide'en ttukpabiky, møj'ejxipts Dios ja' ku kyutujk ja ttanitanit ja yjaa'y. 20 Paty

mee ndukmadøy, pøni ka' øy yikxon mjaa'y'atti, pøni mdundip nayide'en sam yø fariseotøjkti sam yø kajpxwejpitøjkti, nijuunits meets Dios kyutujk jade'en xkapaajtiyidit midi yjaa'y ja tyanitanaapy.

Ku ja Jesús tnigajpxy sa kya'øyi ja aki jøts ja jotma'jtin

²¹ 'Tøxi xnimadowdi ku ja n'apteety'amøj yiknimaadyøø: “Kidi myikjaa'y'øøky, pøni pøn yikjaa'y'oo'kp yiktiidyu'ump ja'.” ²² Yide'ents mee nnøjmi pøni pøn ja myigu'uk tmi'ambøjkp, nayi yiktiidyu'ump ja'. Uk jam o pøn ja myigu'uk tjemnøjmi ttenøjmi, tiidyunidipts ja' ja kutujk adsinaabyidi mā ja kutujktaajk jam; uk pøn tnimaapy ja myigu'uk jøts ku ja myø'øty, paat'ajtip ja' jøts ja y'ayo'ot mā jøøn jap ayodaajkjotpy.

²³ 'Paty pøni mbikta'akwandip ja myøxy jam altajrwemp, kuts jam mja'atti jøts winet xja'myatsti jøts kudam ja mmigu'uk jap tu'uk pøn mmidsep'ajtip, ²⁴ jamyits ja altajrwemp xmajststuttit midi myoxwandip, jøts ja jawyeen x'atskajpx'øyidit møøt ja mmigu'uk. Pøni ti dø'øn mnadyami'ambøjkidip jøts mnamyijotjimbetidit xem yam møøt ja mmigu'uk, winetnimts jadigojk mnøjkt jam altajrwemp, jøtsnim ja xyoxtit midi jam tø x'ukyiknøjkxti.

²⁵ 'Ku pøn mni'øøniwya'añidi jøts ja myiknøjkwā'añidi jam kudunk wyindum, namga'anīm jam myiknijkxyidi, tiku yikxon xkakajpx'øyidi jøts ja møøt mnamyijotjimbetidit jadigojk, jøts kidi myiknijkxyidi jam windsøn tiidyumbi wyindump. ¿Ja ti nø'ømp ja windsøn jam? Pø mgøyakidipxi ja jam jøts mee

myikøyakt ma ja tajk mayojr jamdi, ja'ats mee myikpuxøjktøkiyip jøts mee myiktsu'umt. ²⁶ Øts idø'øn wamp, jøts ku jaanim mbidsø'ømdit ku wyinaty tø ja multi xkubatkøjxti.

Ku ja Jesús tnigajpxy pøn tø'øxy yaa'y nabyøjkxidip

²⁷ Tø meets inet ja xnimadøy ku jekyip yide'en yjawa'andi: “Kidi mmigu'uk ñiyaa'y ñidø'øxy xpøjkxiyi.” ²⁸ Yide'ents øts nwa'añ, pøn ja'ayi t'ejxkip ja tø'øxyøjk øy ja nugo y'am yjotp yjawinmay, pøktyumpts idø'øn ja jade'en.

²⁹ Pøni ka'ap yø mween y'øyi ku yø mduk-tunk'aty jøts myikpøktyunwa'añ, jade'en ne'egi mdyimdyø'øt jøts ku mnawyenjuudit, jøts jagam xpikta'akt ja mween; ne'egi øy'ajtp jade'en ku ja'ayi wyindigø'øty midi myikpøktyunwajnip, jøts kidi amuum mwindigøøgyixy, jøts kidi amuum mnijxxy jap ayodaajkjotpy. ³⁰ Uk nayide'ents mgø' myikpøktyunwa'añi, ne'egits xkajtspoott jøts køtuk mda'ant; ne'egi øy'ajtp jade'en ku ja'ayi wyindigø'øty midi myikpøktyunwajnip, jøts kidi amuum mwindigøøgyixy, jøts kidi amuum mnijxxy jap ayodaajkjotpy.

Ku ja Jesús kyajpxwiy sudso ja amajtsk'ajtin ñaxy

³¹ Nayi tø jekyip yiknigajpxy: “Pøni pøn ñidø'øxy tmajtsu'utwamp, tiy'ajtingøjxpts ja tminawya'kxit, kojpp tu'uk ja nøky.” ³² Yide'ents ø nwa'añ, ku pøn yaa'dyøjk ñidø'øxy tminawya'kxiyi a'øy'ampy, ku ka'ap ja wyinaty ja wenk yaa'dyøjk tmøøt'aty, møj tundigø'øyin ja tyumpy, jøts ja tø'øxy pyøktyuñ ku ja wenk yaa'dyøjk ja møøt

y'amajtskimyí. Nayí pøky ja yaa'y nayide'en taja'jtíp pøni myøøt'amajtskip ja tø'øxyøjk ja' midí tø wyinaty yikmajtstu'uty.

Ku ja Jesús tnigajpxy ku ka'ap Dios køjxp nugo ndaay'ajtint

³³ 'Nayí tøts inet xnimadowdi ku ja mdeety'aptøjk jekyíp yiknimaadyi: "Pøni ti mni'adso'owíp Dios wyingujkp, kidits meets ja xka'ukyik'adujkni ja mgajpxy ja m'ayuujk." ³⁴⁻³⁵ Øtsts wamp jøts pøni ti ja mmigu'uk mdamini'adso'owíp, ka'ap ja Dios nugo xyiktestigi'att. Ni xkakajpxpaattit ja tsajp jøts ja naajx, jabi Diosxi ja nayide'en yja'ajtpy; ni ja Jerusalén kajp xkakajpxpaattit, jabi nay ja Dios møj yikutujkpixi kyajp ja'. ³⁶ Uk kø'ømbaat mgubajk x'awanídi ku ja kyayikmibiky midí mjadukjanchjawíwyandíp o pøn, kidits jade'en nugo mwa'andi, kidi kø'ømipxi meets mwaay mgubajk xyik'øyi, pø nay Dios ja jade'en kø'øm mmøøjyidíp. ³⁷ Ka'ap nugo ti xkajpxjimbettit xkajpx'adøjtít pøni ka'adam ja ka'pxy xnijawídi, jade'ents idø'øn ja miku' ja tyunkjøøjp tyikyø'øy ku xkajpxyondi.

Ku ja Jesús tnigajpxy sa pøn ja pyøky ñanktyukubetyidi

³⁸ 'Nayí tø net xnimadowdi ku ojts jekyíp yide'en yiknigajpxy: "Jøts nayide'en pøngapøn ja myigu'uk tyik'ayo'ombaat pøni ti ayo'on ja jade'en ttuñ, nayide'ents idø'øn ja tyimyiktu'unt." ³⁹ Yide'ents ø nwa'añ: Jøts kidi mee nayide'en xuñ sam ja ka'øyjaa'yindi; pøni mgojxíp mdse'jkíp, ja' øy ku xmaa'kxuktít. ⁴⁰ Kuts øy pøn mniwambatwa'añídi

jøts adsepkojxp myikpøjkxiwya'andi ja mnijan, mo'odits, jøts pøni yjaaktyimbyøkwampy ja yukwop, kidits ayuujk nugo xyikyondi, mo'odi. ⁴¹ Pøni myiktaguwa'anidip jøts tsimy xpadsø'ømdit, jøts ja jam xyikja'attit pøni ma tø t'a'ejxidi, mjaaktyimdyuujnidipts ja may'ajt ja' jøts ja jawaani jagam xyikja'jtidit. ⁴² Pøni myik'amidoodip øy ti, mo'odits, kidi meets ja kamø'øyin x'ixy; nayide'en pøni pøn anuu'kxy øy ti m'amidojidip, kidi mee tø mwa'akjimbejtni jøts mmigu'uk møj may x'adsowdi.

Sudso yikminamyayit ja midseptøjk

⁴³ 'Nayi tø xnimadowdi ku jekyip yide'en yiknijajpxy: "Ja' møøt mnamyayit pøn møøt mnamyigu'ukwa'añi, jøts ja kawin'ijxyim xjawit pøn møøt mnamyidsep'atyi." ⁴⁴ Yide'en ø nwa'añ: Jøts xtsoktit xmiyuuj'attit ja mmidseptøjkti, ødyejti ja' pøn mga'ødyejiyidip, pudøki ja mmigu'uk pøn mjami'ajkidip mjami jotma'jtidip, ku'amidowidi meets ja' pøn mjemnimaajyidip mdenimaajyidip, pøn mjemduujnidip mdeduujnidip. ⁴⁵ Jade'en'ampy meets ja Dios Teety tsajpjotpit mja'bøkidit jøts ja m'u'nk'atidit; pø tum ja'axi tyikni'amp tyiknijajp ja øyjaa'y ja ka'øyjaa'y, uk ku tyu'uy ja'ats ja nøø tuu tkajxp. ⁴⁶ Kuts meets ja'ayi møøt mnamyayi pøn mee mmiyuuj'ajtip, çtits ja jade'en ñiwya'ant, ti may'ajt meets ja jade'en myiktagumøyip? Pøn ja jade'en tkajajtp, yikugubajtpi paat ja jade'en ttuñ. ⁴⁷ Uk xkajpxpoo'kxtits ja'ayi pøn jaty mmigu'uk'ajtip pøn tu'ugyi ja mdsinaa'yin møøt ñabyaadyi, çti

øy'ajtin meets idø'øn jade'en mdumpy? Ti pøn ja jade'en tkajajtp, pø nayide'enxi ja y'adø'øtsti pøn Dios tkajanchja'widip. ⁴⁸ Yikxonts mjaa'y'attit øy wa'ats, nayide'en sam ja mgunuu'kxtyeety midi jap tsajpjøtpy.

6

Ku ja Jesús tnanky'ixpiky ja ødyu'unin

¹ Øyim x'ejxtit, jøts kidi mdsinaa'yin nugo xa'ødyøki ñadyijyi ja mmigu'uk xuk'ejxti øy paat. Pøni m'adø'øtswandipts jade'en, niwine'enints meets Dios Teety may'ajtin ja mgadagumøyidit ja' midi jap tsajpjøtpy. ² Paty ku xpudøkidit øy pøn ayoobi jaa'y, kidits meets ja niduki'iyi jaa'y xamimadyakixy, kidi mee nayide'en m'adøtsni sam ja jaa'dyi midi jam tsajptøjkjotp, midi jam nøø'am tuu'am win'øø'ndip. Jade'en'ampy idø'øn ja jade'en y'adø'øtsti jøts ja kajxa'aky pyidsø'ømdit, jade'eñits myay'ajtin ja tpokti. ³ Jøts ku xmo'ot øy ti ja ayoobi jaa'y, tunts idø'øn jade'en jøts kidibaat ja xuknijawi pøn me mjadyimyjamøjmigu'uk'ajtpy, ⁴ ne'egi øy ku ka' pøn xuknijawit ku jade'en xu'unt. Jøts ja Dios Teety wa'ats ja t'ixy ti jaty me mdumpy øy ja pøn xjagaduknijawi, mbaajtipts mets ja myay'ajtin ja'.

Ku ja Jesús tnanky'ixpiky ja Dios'ajot'ajtin

⁵ Jøts ku mdsapkajpxtit, kidi jade'en xundi sam ja jaa'y midi win'øø'ndip, ja' midi tsojktip jøts ja tani Dios'ajot'attit jap tsaptøjkjotpy, uk ma jaa'y y'ejxidit jøts ja jade'en yikajxa'aktit. Jade'eñits ja kø'øm ñadyukpikyidi ja myay'ajtindi. ⁶ Kuts ja Dios x'ajot'attit, tøkidi mdøjkjotpy, agø'ødi ja mdøjk

jøts xminuu'kxa'aktit anadyu'uk'ampy ja mDios Teety, pø ixajpxi ja nayide'en jøts y'ijxpy ja' ti jaty mee mdumpy, øy meets ja pøn xjagaduknijawi.

⁷ Jøts ku dø'øñ jade'en ja Dios x'ajot'attit, kidi ja xkajpxjimbetti xkajpx'adøjtí midí tø xja'ukajpxti, kidi jade'en m'adøtsnidi sam ja jaa'dyi pøn Dios tkañija'widip, pøn winmaadyip ku ja y'øømayidit kyajpxmayidit winets Dios ja myadowidit. ⁸ Kidits meets nayide'en m'adi'ich sam ja y'adø'tstin; pø wa'atsxi Dios Teety ja ne'egi tñijawi pøni ti meets idø'øñ mga'ejtxip, pøni ti meets idø'øñ mdsøjkpy, wa'ats ja tñija'wiñi yam meets ja xka'amidøynim. ⁹ Paty idø'øñ yide'en ja Dios x'ajot'atti:

Dios Teety tsajpjotpit,

kuuyi mets jadu'uk øy wa'ats.

¹⁰ Øyts ku xmiñiñ ja mgutujk midí mdanítanaapy ja mjaay.

Yikjatts ya naxwiññ nayide'en kø'ømdsojkingøjxp pøni sa xamidsøky nayide'en sam jap xuñin tsajpjøtpy.

¹¹ Møøkyts øøts icyam ja ngaajyik n'uujkik midí øøts xka'ejtxip.

¹² Maa'kxik øøts ja nga'øy'ajtin ti jaty øø tø nduñ, kumi tø øøts nayide'en nmaa'kxuky pøn øøts xjemdump xedump.

¹³ Agidyujk øøts axajtujk øøts, kidi øøts xmajt-stu'uty jøts kidi myajada'aky ja miku' yja'.

Pø metsxi ja' mgutujk midí ja mjaay mdanítanaapy, mets amuum møk'ajtin, jøts ja øy'ajtin xondaajkin midí xemikøjxp. Jade'en idø'øñ ja yjatt.

14 'Pøni mmaa'kxuktip ja jaa'y pøn mjemdu-
ujnidip mdeduujnidip, nayide'ents meets ja Dios
Teety mmaa'kxukidit pøn jap tsajpjøtpty; 15 kuts
pøn xkamaa'kxuktit, ka'ats meets ja Dios Teety
mbojkrpimaa'kxidit.

Ku ja Jesús tnigajpxy ja amaay'ajtin

16 'Jøts ku m'amaay'attit ku ø xkagugayidit xk-
agu'uugidit, kidi meets jotmay'øøgyim x'ejxnidi,
kidi meets ja jade'en xyiknigaxi'iky sam y'adø'øtsti
ja win'øø'mbi jaa'dyi; jade'en'ampy ja jade'en
ttundi jøts ja ttuk'ejxti øy pøn jaa'y ku ja jade'en
y'amaay'atti. Jade'eñi ja tpaatti ja may'ajtin jøts ja
ka'ap Dios yja' tpaajtidi. 17 Kuts mee m'amaay'att,
nawyoogi nagmaaxi, puj mween m'aaw, 18 jøts ja
jaa'y kidi tnijawidi jøts kudam me m'amaay'aty. Ja
Dios Teety ja tu'ugyi tnija'wip, pø ixajpxi mets ja
møøt. Øy mets ti xuñ xkajpxy, ñija'wipts ja wa'ats;
nay ja'ats mets ja may'ajtin mmo'ojip.

Ja kunuu'kxy juky'ajtin midi jap tsajpjøtpty

19 'Kidi meñ kidi pikta'aky ya naxwiiñ nugo
x'abøjktøkidi mā ja'ambi jøø'kxpi tyikudigøy ja
pikta'aky, jøts mā maa'tspi kadye'ebyi tyøkidi
jøts ja tuki'iyi tyikpidsømguixy ja pikta'aky.
20 Ne'egi øbyidsø'ømp jade'en ku xjøp'ijxy'attit
jøts xpaattit ja juky'ajtin midi jap tsajpjøtpty, midi
ka'ap mwindigø'xiyidip. 21 Pøni mā xnajtsjawidi
xpaatwa'andi ja juky'ajtin, nay japts meets ja
mwinnmaa'ñ y'ity.

Ja øy jaj midi ja jaa'y tyikja'gyukip

22 Xjats ja Jesús yjaakwaañ:

—Jade'en idø'øñ yø mween n'ukpiktaajkint sam ja jajin, yø'øts tyikujajtaajkip tyikudøø'kxaajkip amuum ja mne'kx mgojpk; kuts ja mween y'øy'aty, nayide'ents ja amuum tjagyepy ja ne'kx ja kojpk, ka'ap ja ttuktuñ ja kya'øybi; ²³ kuts ja mween kya'øyi, nayide'ents ja tyikjaty ja ne'kx ja kojpk sam pøn kube'ets kugoots y'ity. Pøni jamts ja jaj xmøødi jøts kuts ja xjaaktyimyik'ookni ku ja jade'en yjaaktyimyajtni sam kyoots'ityin, ijaaktyimyjinajxpts ja' yam ja tø yjakoodsimyi!

Ku ka' tuk'ojkyi majtskjøøjp n'ajot'ajtin jade'en ja Dios jøts jade'en ja meen

²⁴ 'Ka' pøn tumbi namajtsk wyindsøn tmiduñ, ku ja jade'en ttu'unt, tu'ukts ja pyidsø'ømt pøn ja wyinjawip, jøts ja yjadu'ukpi ja tkawinjawit, tu'uk ja t'ømyidu'unt jøts ja yjadu'ukpi ja tka'ømyidu'unt. Paty nayide'en ka' pyaāt'aty jøts nmidu'unin ja meen ixyadamts Dios njamidu'unma'andi, tu'ugyi Dios n'ajot'ajtin.

Ku ja Dios t'ejx'ity pøn jaty ja y'u'ngip y'unajkip

²⁵ 'Ja'agøjxp øts idø'øñ nwa'añ, jøts kidi xjotmay'atti pøni ti dø'øñ mga'adyip m'uuktip, pøni ti dø'øñ mdajuky'attip, ni ja mwet mnaamy xkajotmay'attit ti dø'øñ mnadyaxoxidip. ¿Ti jade'en ja juky'ajtin yikpaaty sami kaaky jii'kxyin? Pø ka'axi. ¿Jøts ja wet naamy mibaat ja t'uk'amibaat nayide'en pøni sa dø'øñ ja ne'kx ja kojpk yikmøøt'aty? ²⁶ Ejxti yø joon, ejxti yø jiyujk midi kakwidejttip jam tsajpwemp, ka'axi yø ñe'epti kyojti, ka'axi pyikta'aky yø tyikpidø'økti, ka'axi pyikta'aky yø tpøkjø'økti jøts tpikta'aktit jap tsa'jxjøtpy; øy yø jade'en yjagatundi, yikmøødyipts

yjii'kxy yø', ja' yø tmøøpy pøn mee m'ajot'ajttip, ja Dios Teety pøn jap tsajpjøtpty. i Tits mee mdsow sa ja jiyujk jade'en ja yja' yikmo'odi! ²⁷ ¿Pøn kø'ømdsøky tyimy'uknankyojnip jagujkp metrín, øy ja mabaat jade'en tjadyimyjatsøky?

²⁸ ¿Jøts tiku xjotmay'atti ja wet ja xox? Ejxti yø ujts ejxti yø pijy midi yomp aayjøøjty ujtsjøøjty, ka'axi yø pyeetti kyojti, ka'axi yø ti ttundi; ²⁹ jøts øts idø'øn yam wamp, jøts ku ni ja rey Salomón jade'en ojts kyanadyaxøxyi ja xyox ti jaty ja jam wyinaty myøøt'ajtpy, sam yø ujts sam yø pijy tmidsujkaxi'iky ja xyox. ³⁰ Pøni xyøjxpy tamts Dios jade'en ja ujts midi ja ixyam yomp ja aayjøøjty ja ujtsjøøjty, øy ja jabom wixøjkp yjayiknitsaañit, itits mee mdsow sa ja ujts sa ja pijy jade'en yjaakyikxøxy, meets kaja'gyukibidi meets ka'ajot'ajtpidi! ³¹ Paty kidi mmaydi mdajti, jøts kidi mwā'andi: “¿Ti dø'øn ngaa'yim njøø'kxim? uk ¿ti dø'øn n'uujkim? uk ¿ti dø'øn nwet'ajtim nnaamy'ajtim?” ³² Tum yø yjade'embi pikta'aky pyawinmaadyip ja jaa'y pøn Dios yja' tkaja'gyukiyidip; meetsts mjagyajpip ja Dios Teety midi jap tsajpjøtpty, ja' ja tnija'wip pøni ti mee mga'ejtxip. ³³ Ja'ats meets jawyeen mjotmay'atp sa xpaattit ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y, jøts nayide'en ja y'øy'ajtin chuj'ajtin midi yja'ajtpy, mbaatpts meets ja yjade'embi pikta'aky tuki'iyi. ³⁴ Paty kidi nugo xjotmay'atti pøni ti me'emp kida'akp jabom wixøjkp, jabi kø'ømxi ja ñanky'ejxit ñankñijawiyit ja jabomit'ajtin.

Kidi pøn o ti xawindsø'odyi

¹ 'Kidi pøn nugo o ti xapøky'ejxti, jøts Dios nayide'en mgapøky'ejxidit. ² Nayide'en meets Dios ja mdagubatiyit pøni sa meets ja mmigu'uk xuñ, nay ja'ats ja yik'awetsp. ³ ¿Sudso døøn ja mmigu'uk pyøky x'ejxpaajtiyi, jøts ja mja' ne'egi xka'ixy kudam ja jawaani møj? ⁴ Jøts, ¿sudsots mets idøøn namyikajxibim xkajpx'øyiwyā'añ yam mets ja mdsinaa'yin øy xkayikyø'ø'y? ⁵ ¡Meets win'øø'mbi ataadyi! yik'øyidi jawyeen ja mga'øchinaa'yindi, winetnimts ja mmigu'uk chinaa'yin xkajpx'øyiyidit.

⁶ 'Jøts kidi nugo ajawī øy pøn xmo'odi midi ja Dios yja'ajip, kidi jade'en xundi sam uk'otigati nugo ajawī yikmø'øy, ku ja nay ja'ayi m'uktanibidø'jknīyidit, jøts tsojk tatsu'utsa'am m'ukyik'ejxnidit. Jøts kidi nugo ajawī xukmadowdi Dios kyajpxy pøn tkaja'gyukidip, ku ja nugo t'uk'amnixeknidi t'uktsaachnixeknidi, taxi'iky nugo tjawīdi.

Amidowdi pøktsowdi, ixa'adi kugajpxidi øy ma

⁷ 'Amidowdi pøktsowdi, jøts Dios mmo'ojidit; ixa'adi pøni ti mga'ejtxidip, mdukpaadipts meets Dios ja'; uk ku mgugajpxidit muum, yik'awa'atspts øy pøn ja tøjkaaw. ⁸ Ti ja kidyimy'ukyikmøøpy pøn t'amidoop pøn tpøktsoop, pyajtpy ja' pøn tigati t'ixaapy; uk ku pøn kyajpxwidity kyugajpxi, øy muum yik'awajtsxiyipts ja tøjkaaw ja øy pøn.

⁹ ¿Ti wan meets ja ndejin winaagin pøn y'u'nk y'una'jk tmøøpy tsaa ku ja t'amidøy tsapkaaky? ¹⁰ ¿Uk tmø'øy tsaañ ku ja t'amidøy ajkx tsā'ay? ¹¹ Øyts mee mābaat mjagatyimy'øyjaa'y'atti,

mjajtipts ku xmo'odit m'u'nk m'una'jk midi øy tsuj pidsømp, jtits Dios tyungip pø tsajpjøtpyxi ja', myo'opts ja' ja øy'ajtin ja tsuj'ajtin pøni pøn ja amido'oxiyip!

¹² 'Jade'en idø'øn xun'ettit, meets idø'øn ja mmigu'uk mwindsø'øgip sam meets ja kø'øm xjatsøky ja nawyindsø'øgi; kumi yø' idø'øn ja Moisés kyutujk ñi'ane'empy, jøts nayide'en wya'añ ja kugajpxyøjk ja ñøktyi.

Ja mutsk tøjk'aaw

¹³ 'Jap idø'øn mdøkidit ma ja tøjk'aaw kadanaxyim midi mutsk midi xu'uts. Møj ñidøjk'aaw ja', møj ñiduu' ja' midi nøjkxp jap ayodaajkjøtpy manim idø'øn tuki'iyi wyindigøøgyixy, may ja' pøn jap tøjkidip; ¹⁴ jøts ja tøjk'aaw, jøts ja tuu' midi nøjkxp jap ma tsinaa'yin xemikøjxp nbaajtindit, mutsk ja' xu'uts ja', niwaani ja iidyi pøn idø'øn ja tøjkidip.

Pøni sa wyimbidsimy øy ti, ja'ats tyikwingaxø'kp pøni sa ti y'øyi kya'øyi

¹⁵ 'Øyim mnay'ejx'etidit, øyim x'ejxtit ja jaa'y pøn win'øø'ndip, ñadyijyi wya'andi jøts ku Dios yja' ja tkajpxidi. Ñadyijyi ja mninijkxyidi amyujy tsaachyujy, ja' y'aawidip yjojtidip ja kubety'ajtin, ja' wyinmaa'ñ'ajttip ja kya'øybi. ¹⁶ Ja' meets ja mda'ejxkap pøni ti jaty tyundip, pøni sa jaty y'adø'øtsti; ka'axi uvi tsa'am yikwiduky jam kujp kipkyøjxp, ni iigi tsa'am kyawinaky jam kujp'aagyipkyøjxp. ¹⁷ Paty idø'øn ja kipy midi øy, pøni øgyipy ja', nayide'ents tyøøm ja øy tyikpidsimy; midi'its ka'øy, nayide'ents tyøøm ja

tyikwĩngaxi'iky ka'øy. ¹⁸ Ka'ap ja øgyipy tyøøm tyikwĩmbidsimy ka'øy, ni ja ka'øgyipy ka' tyøøm tyikwĩngaxø'økmi janch øy. ¹⁹ Ja kipy midi jaty ja tyøøm ka'øy, jøts kumi nayide'en idø'øn ja kipy kya'øyi, yikpootp ja' jøts ja ñitø'øty jap jønjøtpy. ²⁰ Jade'en meets idø'øn ja jaa'y x'ejxkapt, ja' ja tñigajpxp pøni ti jaty tyundip pøni sa jaty y'adø'øtsti.

Ku ka'ap pøn nugo ajawi tyøkit ma Dios ja kyutujk ja naxwii'ñit jaa'y ttanitani

²¹ Pøni pøn jaty øts jade'en nugo xkajpxpatp, jøts nika'ap ja Dios Teety yja' tpaduujniyidi, ja'ats ka' tpaatti ja Dios kyutujk. ²² Ku tpaatt ja'abi tiempi, ku yja'att ja xøøw jumøjt, may øts ja jaa'y xnøjmidit: “Windsøn'ajtim, windsøn'ajtim, ja'ats øøts tø ngajpxwa'kxy mets ja mja', mets køjxp øøts ja jade'en tø nduñ ku øøts ja miku' tø ngajpxpidsimy jøts øøts jaa'y ja ndukmajtstu'uty, jøts ku øøts ja milagri nayide'en may'ojk tø nduñ.” ²³ Kuts ja jaa'y jade'en xnøjmit, winets n'adso'tot: “Ka'axi mee ma møøt nnay'ijxy'aty, jiwa'akti ya kidi øts ya xwin'ejxti, ku meets kawine'en tø mgawindiy'aty jøts xundi ja kya'øybi.”

Majtsk jøøjp ja pøch kyojpk

²⁴ Pøn ø xmimadoop jøts jade'en ttuñ sa nwa'añ, jade'en idø'øn ja' sam ja jaa'y midi wijy midi tyøjk tkojp tsaagøjxp, tum tsaa ja amuum tyukojpk'ajtpy. ²⁵ Kuts ja tuu myiñ, jøts ja nøgom pyidi'jky, amuum ja nøø'aaw nøøjoojt kyombejty, jøts ja poj jadi'iñi tyikpojwĩmbetwani ja tøj; jøts ja nigidi kyidaay, kumi tum tsaa ja jap wyinaty amuum kyojpk'ajtpy. ²⁶ Pønts ø xkamimadoop

ku ka'ap jade'en ttuñ sa nwa'añ, jade'en idø'øn ja' sam ja jaa'y midi tkaja'gyukip o ti, midi ja tyøjk ojts tkøjy jam pu'jotp. ²⁷ Ku ja tuu ojts myiñ, jøts ja nøø'aaaw nøøjoojt kyøømy, jøts ja poj jadi'iñi tyikpojwimbejtñi ja tøjck, ojts ja tøjck kyiday. jAdsø'jkibim ja ojts yjanchkujeti!

²⁸ Ku dø'øn ja nwindson'ajtim Jesús kyajpx'abajtiyi'iñ jøts ja jaa'y janchñigyumaap tjā'widøø ja ixpøjkin; ²⁹ pø jade'enxi ja yik'ixpikyidi sam o pøn møk'ampy kutujck tjagyepy, ka'ap ja jade'en yik'ixpikyidi sam ja kajpxwejpitøjkti.

8

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja jaa'y pyu'uts

¹ Ku Jesús chøø'ñ jam kojpkøjxp jøts kyidaajky, may jaa'y ja ojts pyadsøøñi. ² Xjats jaa'y ja ojts tu'uk wíngon ñinijkxyi, møj pu'uts pa'am ja pøjkip, ja'ats idø'øn jam ojts ñagyuxendya'agyí jam nwindson'ajtim Jesús wyíngujck, jøts ja tnimaay:

—Teety, mmøøt'ajtpy ja møk'ajtin jøts xyik-tso'okt, yiktsokts øts mdsojk'ajtingøjxp.

³ Xjats ja ojts ja'ayi tkønixaajy, yide'en ja tnimaay:

—Ndsøky'ajtpy øts jøts mdso'okt. Tsokni.

Ja'ayi ja jade'en wyaañ, jøts ja pu'uts pøjkibi jatyi ñajxy ja pya'am, jatyi tyaagyijxy ja pyu'uts. ⁴ Jøts nwindson'ajtim ja ojts ñii'mxyi:

—Øyim x'ext, kidi pøn xukmadøy; øy ja'ayi xninøjckxt ja teety ja', ja'ayi m'atspaatp jøts ja myøxy ja'ayi xpikta'akt midi ja Moisés ojts tni'ane'emy, jøts ja jaa'y t'ejxtit jøts ku tø mdsø'øky.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja romanit soldadi tyumbi

⁵ Xjats ku ja Jesús kyajptøjkiyii'ñ ma ja kajp jam txøøwi Capernaum, jamts ja tu'uk ñimejni ja romanit jaa'y midi wyinaty tniwindsøn'ajtp nidukpiky ja soldadidi, ja'ats ja møk'ampy nimaajyøø, ⁶ yide'en ja wyaañ:

—Teety, ixajp øts tu'uk ndumbi pa'am tmigo'kni ndøjkjøtpy, jadi'iñi tø myujkni xyujxni, yjanchkupiikpy idø'on ja jap ja jajyi tøøyi.

⁷ Winets ja nwindsons'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øy øts ja n'atsyiktso'okt.

⁸ Jøts ja jaa'y yide'en y'adsowimbijty midi idø'on twindsøn'ajtp nidukpiky ja soldadidi:

—Teety, ka'ap ø xpaat'aty jøts mets mdøkit ndøjkjøtpy; ana'am ja'ayi jøts cho'okt øts ja ndumbi. ⁹ Nayide'en øts ane'emy n'ity, nay jats øts ndumbimi midi ø n'ana'amp. Ku øts nidu'ugin nnøjmidi, nøjkx, nøjkpts ja jatyi; uk nnøjmits øts jadu'uk jøts mye'ent, mempts ja jatyi; uk nduktunwa'añ øts ja ndumbi øy ti pøn øts jadi'iñi ñyiktumpy ndøjkjøtpy, tyumpts ja' pøni sa øts ja n'ane'emy.

¹⁰ Xjats ku Jesús ja jade'en tmadøøy, ñigyumaap ja tja'wiyii'ñ, jøts ja tnimaay pøn jaty ja jam wyinaty payø'øyiyip:

—Janch øts idø'on nwa'añ, ni Israelit jaa'y øts ya ma jade'en ngapaadynim sam ya'at jaa'y tmøødin ja janchja'win møk'ampy. ¹¹ Øts idø'on wamp jøts ku may nayjade'embi jaa'y øy madsoo choondit, jøts møøt jujky'ajtpi y'ixa'aktit ja Abraham, ja Isaac jøts ja Jacob; yik'ejxti jap ma Dios kyutujk ttanitani ja yjaa'y; ¹² jøts pøn japaat'ajtidip jøts ja yjap'attit ma Dios kyutujk ttanitani ja yjaa'y, yikajxpidsø'ømdipts ja jap jøts ñøjkxtit ma kube'ets

kugoots, jøts ja jap chabaawidettit y'amdøtskaattit chaachtøtskaattit.

¹³ Jøts idø'øñ ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja jaa'y midi tniwindsøn'ajtp tukpiky ja soldadidi:

—Nøjkxni mdøjkwindum, jøts sã tø xjanchjawï yiktu'umpts ja jade'en.

Jøts ja tumbi nay jatyi myøkpikjy.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja Pedro tyaaqmø'jt

¹⁴ Winets ja Jesús ojts ñijkxy Pedro tyøjkwindum, jøts ja jam ojts tpaajti ja tyaaqmø'jt, jøts kudam ja møk jømba'am ja jam tmigo'kni. ¹⁵ Ojts ja tniaxaji kyø'køjxp, jøts jømba'am ja ojts jatyi ñiwa'achiyi; ojts ja jatyi wya'kuki jøts ja nay jatyi wyindsø'jkidyøjkiydøø.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja maabyamaay

¹⁶ Xjats ku kyoodsiyi'ñ, jøts ja nwindson'ajtim Jesús may'ampy ja jaa'y yiktaniiiñ midi ja miku' wyinaty tø tyatøkiyidi; jøts ja ojts ja'ayi tuk'aawyï tmigajpxy, ja'ayits ja tyuktapidsøøm ja maamyiku' jøts ja tyikmøkpøkijxy niduki'iyi ja pamaay. ¹⁷ Jade'en'ampy idø'øñ ja jade'en yjajty, jøts idø'øñ ja jade'en tyimyjaty sã wyinaty tø tniqajpxy ja kugajpxy Isaías, ku ja yide'en wyaañ: “Ja' tuki'iyi tmidanaagyøjxp adøm n'ayo'on, nay ja' tmidanaapy adøm ja nbøjkin n'aa'nin.”

Ja jaa'y midi wyinaty tpawidetwamp ja Jesús

¹⁸ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús ojts t'ixy ku mayjaa'y ja yjanchtamujkniyi, winets ja ojts wya'añ jøts ttanaxtit ja nøø jøts ñøjkxtit jam jaduktamajñ. ¹⁹ Winets tu'uk ja kajpxwejpï myiñ mã ja Jesús jam wyinaty, jøts ja Jesús ojts yiknøjmi:

—Windsøn, tsoomp øts, nbanøjkxp mets øy madsoo pøni ma me mnijkxy.

²⁰ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøøy, yide'en ja wyaañ:

—Ne'egi jaa ja waajx yjut, ne'egi jaa ja joon pya'an; øtsts, niti ø xka'ejtxi øyik øts idø'on ma n'øøni'int.

²¹ Xjats ja jaa'y jadu'uk wyami midi ja wyinaty pyabøjkpi'ajtpy, yide'en ja ñimaajyøø:

—Windsøn'ajtim, tnijkxy øts jawyeen ja ndeety t'atsyiknaxøki.

²² Winets ja Jesús y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Møødik øts, majtstu'ut yø oo'kpi, wan ja tyikpidø'økti ja myi'oo'kpi pøn y'anmija'win jaju-jkyi tø tyik'oo'knidi.

Ku ja Jesús tyiknajxy ja møk poj jøts ku ja tyik'amøkiyii'ñ ja mejy

²³ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkiñaa jam barkijotp møøt ja pyabøjkpitøjk. ²⁴ Winets ja poj møk'ampy yjantyimyiiñ jam mejyjotp, jadi'iñi ja nøø yjanchtojmjø'kni jøts jap barkijøtpy yjanch'ayø'øyini. Maapts ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty. ²⁵ Winets pyabøjkpitøjk ja ojts yuxyiyi, yide'en ja ojts ñii'mxyiyi:

—¡Windsøn'ajtim, ejx øø nnøøjøø'kxni, yiknitsok øøts! ¡Pø nødøjkiy'adøjtsnampts!

²⁶ Jøts ja t'adsøøy yide'en:

—¿Ti mdsø'jkidip ku mdsø'øgidi? ¡janch yii'nim meets ja janchja'win xmøøt'aty!

Xjats ja tyanaagyukiyii'ñ, jøts ja ojts tnøjmi ja poj jøts wan tnaxy jøts ja mejy kya'uk'adøtsnit; jøts idø'on ja jadi'iñi myøøñ, nayide'en jotkujk'atym

tyaañ sam idø'øn ku ja et kyapøjy. ²⁷ Jøts ñigyumaap ja tyimyja'widøø, nømdip ja':

—¿Ti pøn jaa'y yø jade'en, mimadoojipaät poj yø', mimadoojipaät mejy yø'?

Ja Gadarit jaa'y pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi

²⁸ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús yja'jty jaduktamajñ mejy'agø'øm, jamts ñaxwimbidsømdøø Gadara y'etjotpti, winets jaa'y namajtsk pyidsømdøø jam kamisantijotp ma oo'kpi ñaxøkidi, jøts ja ojts tñimendi ja nwindson'ajtim Jesús. Miku' ja wyinaty tø tyatøkiyidi tum jade'en ja namajtskti, janch tyimgyubetyts idø'øn ja'adi, ka'ap idø'øn ja jam øy pøn tkunaxi jam tuu'am. ²⁹ Jøts ja yjanchabaabinaaxwa'aktøø:

—¿Ti øø xanibøjkip, ti tseprik adøm njagyejpyim, mets Jesús, mets Dios U'nk? ¿Ja' mets ya tø xnimiñ jøts øøts ixyaamyi xtyimyik'ayo'ombaätwangøjy?

³⁰ Nay jamyits idø'øn wingon wyinaty y'ojkwidejtmidi maagyuch; ³¹ winets ja miku' nuu'kxaajkingøjxp t'amidoodøø ja Jesús, yide'en ja tñimaadyøø:

—Pøni xyikpidsømwamp øøts, wants øøts yø' kuch ttatøki.

³² Xjats ja Jesús wyaañ, yide'en ja tñimaay:

—Nøjkxti.

Jøts idø'øn ja miku' jade'en pyidsømdøø, ojts tma-jtstu'utti ja jaa'y jøts ja maagyuch ja ttøjkidyøø; winets ja kuch niduki'iyi yjanchnabyagunajxidøø jap jaa'jøtpy jøts ñaxkidaktøø jap nøøjøtpy, japts ja ñøøjøø'kxkøjxtøø.

³³ Jøts ja jaa'y midi wyinaty kuch'ejxtip, ojts ja kya'akti, janch tsø'jkidip ja', jøts ku ja jam kajpjotp yja'ttøø, jamts ja tuki'iyi tñimadyakøjxtøø sa wyinaty ja jaa'y tø yjatti kyubatti pøn ja miku' wyinaty tø y'uktatøkiyidi. ³⁴ Winets ja jaa'y niduki'iyi cho'ondøø pøn jaty jam wyinaty kajpjotpti, jøts ja ojts ñøjkxti ma ja Jesús jam wyinaty; kuuyits ja ojts t'ejxti, jøts ja tñimaadyøø møk'ampy jøts ja jam tyimbyidsø'ømt ja' y'etjotpti.

9

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja køxujxp i pakxujxp i

¹ Xjats ja Jesús tyøjkiyiñ barkijotp, jøts ja ojts ñijkxy jam jaduktamajñ, ojts ja ñøønaxy jøts ja yja'jty kyajpkøjxp. ² Jamts jaa'y ja ojts tu'uk yiktaninijkxy midi køxujxp pakxujxp, ki'iy ja jam ojts tyiknøjkxti. Jøts ku dø'øn ja nwindsøn'ajtim Jesús ojts jade'en t'ixy ja jaa'y jøts kudam ja møk'ampy ja janchja'win tjanchmøødidi, jøts ja pamaa'y ja tñimaay:

—Kidi u'nk nugo mdyimyjotmay'øøky; nbojkipimee'kxpy mets.

³ Winets winaagin ja kajpxwejpitøjk wyinmaadyøø jøts ja wyandøø: “Dios yø jade'en kya'ømyigajpxpy, pø nugo jaa'yxi yø.” ⁴ Jøts kumi wa'ats ja nwindsøn'ajtim Jesús ja tñijawi sa jaty ja wyinmaydi, jøts ja tñimaay:

—¿Tigøjxp ku jade'en ka'øwyinmaa'ñ xjagyapti? ⁵ ¿Ja ti ne'egi jawaani jajtni, kuts yø pa'amjaa'y nnøjmit: “Nmee'kxpy øts yø mbøky”, uk ku nnøjmit: “Wa'kuki, pøkmukni yø mmaabajt jøts nøjkxni mdigam”? ⁶ Ixyamnim meets inet x'uk'ext

mabaat øts idø'on ja møk'ajtin nmøøt'aty ya naxwiiñ jøts ø nmaa'kxt ja pøky.

Xjats ja tnimaay ja køxujxpi pakxujxpi:

—Pidø'kni wa'kukiñi, wejtsjø'øk yø mmaabajt jøts mnøjkxnit mdigam.

⁷ Winets ja pamaay jatyi wya'kukiyiñ jøts ja ojts ñijkxy jam tyøjkwindum. ⁸ Kuts ja mayjaa'y ja ojts jade'en t'ejxti, xjats ja yjanchø'jkiñidi, winets ja tja'myajtsti ja Dios jøts ja tmøja'widøø tkunuu'kxyja'widøø, ja'agøjxp ku ja jade'en t'ejxti jøts kudam ja Dios Teety myøk'ajtin tmøøt'ajtti, pø niñugo jaa'yxi ja ttejti.

Ku ja Jesús tpawaay ja Mateo

⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam ojts chøøñ, jøts ja ojts t'ejxpaaty tu'uk ja jaa'y pøn txøow'ajtp Mateo, jam ja wyinaty chøøni ma ja yikugubajtpi y'ixa'akti, jøts idø'on ja tnimaay:

—Mada'ak, møøt widetk øts.

Winets ja Mateo tyanaagyukiyiñ, jøts ja ojts pyadsøøñiyi.

¹⁰ Ku wyinaty ja nwindson'ajtim Jesús jam kyay Mateo tyøjkjotp, winets ja mayjaa'y jam mendøø pøn yikugubajtip, møøt ja'adi pøn ka'øy jaa'y yiktejtip. Ja'ats idø'on ojts yjam'atti, jøts ja tmøøt'ixaktøø jam kaadyaajk windum møøt ja Jesús jøts ja pyabøjkpitøjkti. ¹¹ Ja'ayi ja fariseotøjk ja ojts jade'en t'ejxti, xjats ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk yik'amidoodøø:

—¿Tigøjxp ku yø mwindsøn tmøøtkay yø yikugubajtpitøjkti møøt yø kawindiyyaa'dyi?

¹² Ojts ja nwindson'ajtim Jesús ja tmadøy, xjats ja kø'øm tnimaay ja fariseotøjk:

—Pøn møk pøn kasajajtíp, ¿ti ja tyikwa'andit ja tsøøyibi? Ja' ja ttsojktíp pøn pøjkidíp. ¹³ Kidi ja'ajíp ø tø nnimiñ pøn øy pøn wa'atsti, ja' ø tø nnimiñ pøn pøktyundíp jøts ja chinaa'yin tyiktigatstít. Nøjkxti jiwa'akti, pamaadyi padajti pøni ti dø'øn tyijpy ya'at Dios kyajpxy: “Ja' ø ndsøjkpy jøts xmøøt'attít ja pa'ayo'owin ja ayo'ejin, jøts ne'egi kidi xyik'ookti yø jiyujk yø tsakaä midi jaty myojxtíp.”

Ku ja Jesús yikt#byijky tigøjxp ku ja kya'ayuu'atti

¹⁴ Winets ja Juan Bautista tyumbi myendøø ma ja nwindsøn'ajtim Jesús jam wyinaty, jøts ja ojts tyiktøwdi, yide'en ja tnimaadyøø:

—¿Tigøjxp ku øø n'amaay'aty møøt ja fariseotøjkti, ngakay nga'uuky øøts jøts mets yø mbabøjkpitøjk jaayi yjanchkaydi yjanchjøø'kxti, niwine'en kya'amaay'attí?

¹⁵ Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús y'adsøøy jøts ja tnimaay:

—¿Ma meets jade'en tø x'uknijawi jøts ku tø'øxñigaabyi tø'øxñi'ukpi winet y'amaay'atti winet kyakaydi kya'uukti ku ja jemyaa'y jamni? Abikñimts ja tiempi tyimyja'tmit ku ja jemyaa'y wyinaty kya'uk'ejtni ku ja jam wyinaty tø cho'oni, jaanims idø'øn tiy pøn kya'ukaañit kya'uk'uknit; jaanim idø'øn ja y'amaay'attít.

¹⁶ 'Ka'axi pøn wyetpach tta'agiyi jemwyet midi tyimyjemñim, ku ja jade'en yiktu'unt jøts kumi mujkpi ja jemwyet jøts ja tjaaktyimgyøø'tsni ja wetpach, jaaktyimyiwenip ja kyøøts'ajtin ja'. ¹⁷ Jøts nayide'en ka' y'øyi jøts yikpikta'akt ja vino jap po'dukjøtpy midi nam#kxñim; ku ja jade'en

ndu'unint, takøø'tsipts ja po' jøts jade'en nugo wyindigøy, windigøøpy ja po' jøts nayide'en ja vino. Paty ja vino midi nami'kxñim nda'ada'amyin ja jembyo'ak jøts jade'en nimidi kyawindigø'øty.

Ja Jairo ñøøx, jøts ja tø'øxyøjk pøn ja Jesús ja wyet ojts ttojni

¹⁸ Ixam idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús jade'en wyinaty wya'añ, ku yja'jty tu'uk ja windsøn pøn tñigubajk'ajtip ja israelit jaa'y, jøts ja ojts ñagyuxendya'agyi yi ja' wyingujkp, jøts ja ñimaajyøø:

—Tø øts nnøøxu'nk y'øøky tyimy'ixanim; kudsik mets inet ja'ayi mme'ent jøts waani xkønixajt, jujkpyøjkp inet ja jadigojk.

¹⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús wya'kukiyi'ñ jøts ja ojts tmøødi ja jaa'y møøt ja pyabøjkpitøjk.

²⁰ Wïnets tu'uk ja tø'øxyøjk myi'ñ jam nwindson'ajtim Jesús yjixkø'øm jøts wyet pa' ja ojts yiktøñ. Myakmajtsk jumøjtíp idø'øn ja wyinaty tø pyaajtniyi ja taxnaxyi jøts ja jadine'en tmi'lity;

²¹ jøts kumi yide'en idø'øn ja wyinmay: “Ja'ayik øts ja wyet inet yø ndojnit jøts øts inet ndso'okt.”

²² Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ojts wya'kjimbity, ojts ja tyimy'ixy ja tø'øxyøjk jøts ja tñimaay:

—Kidi u'nk mdsø'øgi; ja'agøjxp tø mdsø'øky ku ø tø xjanchjawi.

Jøts idø'øn ja nay jaty' myøkpjky.

²³ Kuts ja nwindson'ajtim Jesús yja'jty jam israelit windsøn tyøjkwindum, jøts ojts t'ixy ku ja xuxpi ixapnidi, ja oo'kpi ja yikpidø'økwandip, jøts ja mayjaa'y xem yam yjanchya'axti, ²⁴ xjats ja tñimaay:

—Pidsømdi; ka'ap yø kiixyu'nk y'øøgyi, maap yø ja'ayi.

Jøts ja yjanchyikniixijkxy ku dø'øn ja jade'en wyaañ. ²⁵ Kuts ja tyikpidsømgijxy ja mayjaa'y, winets ja tyøjkiyii'ñ jøts ja ojts kyø'køjxp tmach ja kiixyu'nk, jøts ja nay jatyi pyidi'jky. ²⁶ Jøts idø'øn ja jam jade'en øy ma yiknija'wiyii'ñ ja kajpxy ja ayuujk midi wyinaty tø tyuñi.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y

²⁷ Kuts ja nwindson'ajtim Jesús jam chøø'ñ, winets ja winap jaa'y namajtsk tuu'ajy pyadso'oniyi, møk ja yjanchnømdi:

—¡Rey David me m'ap'ajtip, ayo'ejxk øøts!

²⁸ Kuts ja Jesús tyøjkiyii'ñ jap tøjkjøtpy, winets ja namajtskpi winap jaa'y ñimejni, xjats ja tnimaay jøts ja ttiibyijky:

—¿Mwandip idø'øn amumjoojt jøts ku øts yø yjade'embí xma'aty?

Jøts ja ñømdøø:

—Windsøn'ajtim, wamp øøts idø'øn jade'en.

²⁹ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja mimøj twingudo'oniyii'ñ, yide'en ja tnimaay:

—Wan idø'øn jade'en tjaty pøni mabaat mee nayide'en ja mjanchja'win xmøøt'aty.

³⁰ Jøts wyeen ja øy tyandøø, ojts ja wyin'ejxpøkti. Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja møkta'aky tnimaay:

—Øyim mnay'ejxidit jøts kidi pøn xuknijawidi.

³¹ Jøts ja'ayi ja jap ñibyidsømdøø, ojts ja tnimadyakøxti sa nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø yikmøkpikyidi, ojts ja tnimadya'akti øy maðsoo wine'enin ja et jam.

Ku ja Jesús tyikajpxpiky ja uum jaa'y

³² Kuts ja jam wyinaty wya'kpid̥sø̄mdi, winets winaāgin ja jaa'y ttan̄imendi ja nwind̥søn'ajt̄im Jesús tu'uk uum jaa'y, miku' idø'ø̄n ja wyinaty mi'ejt̄iyip, ja'ats ja ka'ukyikaj̄pxniyip. ³³ Ja'ayits ja nwind̥søn'ajt̄im Jesús tyikpid̥siim̄y ja miku', jøts ja uum jaa'y jatyi jad̄igojk y'awijy. Jøts idø'ø̄n ja mayjaa'y ñigyumaap̄ yjajt̄øø, yide'en ja wyand̄øø:

—Ka'an̄im ya Israel pøn jade'en t'ix̄ñim sam̄ ixyam̄ yik'ijxyin.

³⁴ Ja fariseot̄øjkti yide'en ja wyam̄idi:

—Jade'en'ampy yø jaa'y tyikpid̥simy yø miku' ku yø nayi' wyindsøn̄ myøk'ajt̄in tyiktuuj̄niyi.

Ku ja Jesús t'ayo'ijxy ja mayjaa'y

³⁵ W̄idejtp̄ idø'ø̄n ja nwind̥søn'ajt̄im Jesús øy mad̄soo wan tkam̄jot̄pi wan tkaj̄pjot̄pi, jøts ja yik'ix̄piky mā jaty ja tpaaty ja tsapt̄øjk kaj̄p kaj̄p. Ja Dios y'øgyaj̄pxy y'ømyadya'aky ja kyaj̄pxwa'kxip̄ sa ttan̄itanit ja yjaa'y, jøts ja tyiknaxy øy ti pa'am, øy ti pøjkin̄ aa'nin. ³⁶ Ku ja ojts t'ixy ja mayjaa'y, jøts ja ojts t'ayo'ixy ku ja tsaach'ijxyim̄di, janchjot̄may'oo'ktip̄ ja', nugo ja jadi'iñi myondi tyukti, jade'en ja yjawi yjajt̄nidi sam̄ borreek̄ ñi'ejxp̄i kya'ejtx̄iyidi. ³⁷ Xjats ja tn̄imaay ja pyabøjk̄pit̄øjk:

—Janch øts idø'ø̄n nwa'añ, ku ja jaa'y may pøn̄ tn̄ijaw̄iwyand̄ip̄ ja Dios yja', jats ka'ejt̄ip̄ pøn̄ ttukmadowidip̄. ³⁸ Paty x'amido'odit ja Dios Teety jøts ja tyumbi ttan̄igaxt̄ ja'abi jaa'y.

10

Ku ja Jesús tw̄iwijch̄ nimakmaj̄tsk̄ pøn̄ wyinaty kyudanaabyi'atwampy

¹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tyaxmuiky ja pyabøjkpitøjk midi nimakmajtskti, jøts myøk'ajtin ja ojts tmø'øy, ja'ats ja ttuktabiðsø'ømdit ja miku' jøts ja tyikmøkpøktit pøn øy tigati pa'am pøjkidip.

² Yide'en idø'øn ja nimakmajtskpi pabøjkpitøjk ja xyøøwði: tu'uk Simón txøøwi, nayi yiktejp ja Pedro, jøts ja y'uch txøøwi Andrés; Jacobo møøt ja' y'uchmi midi txøøw'ajtp Juan, ja Zebedeo y'una'jk; ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, jøts Mateo ja yikugubajtpi; jøts ja Alfeo myajnk pøn txøøw'ajtp Jacobo; jøts Lebeo pøn nayi yiktejp Tadeo; ⁴ jøts jadu'uk Simón cananista; jøts ja Judas Iscariote pøn tnankmyajtsip ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku ja Jesús tkexy ja pyabøjkpitøjk kajpxwa'kxpi

⁵ Yide'en ja nwindson'ajtim Jesús t'ane'emy ja ñimakmajtskpi pabøjkpitøjk ku ja ojts tkajxtsøø'ñ:

—Kidi jam etjotp mnøjkxti ma chøønidi pøn ka'israelit jaa'dyi, ka'abaat mnøjkxtit ma jaty ja kajp jam Samaria; ⁶ ja'ayi mee mninøjkxp midi ya Israelit naxjøøjty, ja' idø'øn ejtnidip sam ja borreek tyigøydi. ⁷ Nøjkx xkajpxwa'kxti jøts ku Dios kyutujk wyingøñ midi ja tyanitanaapy yjaa'y. ⁸ Yiktso'okti pøn pøjkip ja møk pu'uts pa'am, jøts pøn tigati jajtidip, yikjujkyøkti ja oo'kpidi, jøts kajpxpidsømdi ja miku' jøts tmajtstu'utt ja jaa'y. Meets idø'øn yø yjade'embì møk'ajtin tø mniyikmø'øy; nayide'ents xyiktunkpaattit sam tø myikmo'odi.

⁹ 'Kidi ti meen xkondi, ni oori, ni plati, ni co-bre, ¹⁰ ni pejnbaat xkawetstit. Mnimdajk niti xkako'ondit, tu'ugyi mwet xminøjkxtit midi ixja mwet'ajttip; tumbixi mnøjkxti, mgaabyaatp meets.

11 'Ku øy mā mja'attit wan tkamjotpi wan tkajpjotpi, jamts x'ixa'adit tu'uk ja jaa'y midi nijawi, midi tsojqp ja Dios yja', ja' tyøjkjotp mja'da'aktit kunim mdsoondit jam kajpjotp, winetnimts jam mbidsø'ømdit. 12 Ku mdøkidit tøjkjøtpy, kajpxpoo'kxti ja jaa'y. 13 Pøni m'adsojidip ja jaa'y, øy'ajtp; kuts ja ka' t'adsojimbity, majtstu'uttits ja'. 14 Jøts ku pøn mgagupøkidit, uk ka' paat tmadowa'andi pøni sa me mjawa'añ, pidsømdits jam ja'abi tøjkjotp uk ja'abi kajp. Winapti ja pu'ux midi jam mdekyøjxp, jøts jade'eñi xuk'ejxtit jøts ku jade'eñi tømnañiwa'achidi. 15 Øts idø'on wamp ku wyinaty yja'aty ja tiidyu'unin, ne'egi kajaa yø yjade'embii jaa'y ja ayo'on tyimbyaattit, jøts nigidi jade'en y'ayo'ombaattit ne'egi ja kawindiy jaa'dyi pøn jam tsinaadyøø jam Sodoma jøts jam Gomorra.

Ku ja yiknigajpxy jøts ku ja pabøjkpitøjk yikmatswa'andit

16 'iØyim xmado'odit jøts xnijawidit jøts ku meets jam nguexy mā ka'ap nugo ajawi øy pøn tyøki! Mjadyimñay'ejx'etidip, yikxonim mnañiwijy'atidit, kidi øy ti xtsepøkti, yujy kø'øm mnabyikta'agidit. 17 Øyim x'ejxtit, øyxi dø'on jaa'y mgøyakidit mā kudunktøjk jamdi, jøts myikwinwoptit myikjøpwoptit jam tsaptøjkjotp. 18 Myiknøjkxi paat meets ja jaa'y jam mā jaty ja møj windsøn yikutukti, ja'agøjxp ku øts nja' xpabøjkidi; jats idø'on ja ñibidsømit jøts meets ja xukmado'ot pøni sa øts idø'on ja n'ixpøjkin, ja'abaat meets xukmado'odit pøn ka'israelit jaa'dyi. 19 Kuts myikøyaktit jam kudunk wyindumdi, kidi

xkumayjawidi, kidi meets ja xpamaañi xpadajni pøni ti dø'øn jam mgajpxtip, uk pøni sa dø'øn jam mwa'andit; ja'ayi ja y'ukja'att pøni juuni dø'øn mgajpxtit, nagyø'ømts Dios mmo'ojidit ja ayuujk pøni sa dø'øn mwa'andit. ²⁰ Kidi meedsipxi ja mmiwinmaa'nbyaatp ku mee mgajpxt, pø ja Dios Teetyxi y'Espíritu Santo myikajpxidip.

²¹ 'Jade'en nøjcx jaty kyubety pøni pøn øts nja' wyinaty xkupøjkijip, jøts ja myigu'uk paat ja tyamidsepøkit jøts ja tnankyik'oogit, jøts ja u'nkteety jøts ja u'nktaak nayide'en ttumidit ja y'una'jk nay ja'agøjxp ku øts nja' janchpabøjkidi nidu'ugin; jøts ja u'nk una'jk nayide'ents ttumidit ja tyeety tyaak, tyik'ooktit paat ja'adi. ²² May jaa'y mee mmi'akiyip mmijotma'adiyip ja'agøjxp ku meets nja' xpabøjkiji; pønts tmidanaapy øy wine'en paat, ja yjade'embj jaa'yts idø'øn nitso'ok'atp. ²³ Ku myiktabawidetit ja kipy ja tsaq, kaknøjkxtits ma kajp jam jadu'uk; øts idø'øn wamp, jøts ku øts wyinaty jawyeen tø nmeni yamnim meets ja kajp xka'ayø'ø'y'abidsømdi midi jaty ja israelit jaa'y kyajp'ajttip.

²⁴ 'Ka' pøn xpøjkpi tjaaktyimyjinaxy ja mya'estri, jøts ni ja tumbi tkajinaxy ja wyindsøn. ²⁵ Tyajotkujk'attip idø'øn ja xpøjkpi, janch møj idø'øn ja wyinaty ku yja'attit jade'en sam ja mya'estri, jøts ja tumbi sam ja wyindsønin. Pøni miku'dam ø nyiktijy ku mee nniwindsøn'aty, ¿tits meets mdsow, ti meets jade'en mjaakayiktejp?

Ja' midi yiktsø'ogip

²⁶ 'Paty ka' pøn xtsø'ogidit. Ka'axi ti kyanigaxi'iky øy pøn ti tjadyimy'ama'atsk'aty,

ka'ats ja kyayiknijaw_i øy pøn ti tjadyimy-
jaju'uch'ity. ²⁷ Pøni ti mee nda'agajpxip,
tukmadowdits meets ja jaa'y ja'; nigajpxtits
ja yikxon pøni ma x'a'ejxidi myikmadowdi
ømyadsowi. ²⁸ Kidi yikjaa'y'oo'kpi xtsø'øgidi,
pø ka'axi anmija'win ja tjadyimyik'ookti; ja
Dios ja' idø'øn tiy ne'egi mdsø'øgidi, pø ja'axi
møk'ajtin tjagyajp jøts ja jaa'y tyikwindigøy møøt
ja y'anmija'win jap ayodaajkjøtpy.

²⁹ 'O dø'øn ja joon mabaat kyidyimchobaaty,
nayide'en idø'øn ja Dios Teety ja t'ejx'ity. Ni
tu'ugin ja kyawindigøy pøni ka'ap ja kø'øm tyiku-
tuky. ³⁰ Tu'uk tu'uk meets mwaaay machøy y'ity.

³¹ Kidi mdsø'øgidi, ne'egi jawaani jinaxy mee
mnibayø'øyi, ζti ti meets mdsow, ti sa ja mayjoon
chobaaty?

Pøn tmøjpiktaktip ja Jesucristo jam mayjaa'y agujkp

³² 'Pøn jaty ø xpukajpxip, pøn wamp
mayjaa'yjøøjtj jøts ku øts ja xpabiky, nayide'ents
øts ja møk nnitanit jam Dios Teety wyingujkp
pøn jap tsajpjøtpy. ³³ Pønts ø xkabukajpxip, pøn
wamp mayjaa'yjøøjtj jøts ku øts ja ka' xpabiky,
nayide'ents øts ja niwine'enin nga'ejxjimbett,
niwine'enin nganitanit jam Dios Teety wyingujkp.

Jesús køjxp ja jaa'y ñawya'kxyidi

³⁴ 'Kidi mee mwani jøts ku øts jaa'y kuwani
xtyimyjatyajotkujk'attit, pø may idø'øn ja nøjkk
kyanachokidit øts køjxp. ³⁵ Jade'en ja tpatni jøts
jaa'y ja y'u'nk y'unajk y'ukmidsepøjkniyit, ja u'nk
ja xa'kxy ja u'nk ja nøøx ñamyatsidit; ³⁶ tukmigu'uk
ja jade'en y'uknamyidsepøjkniyidit.

37 'Pøn tyeety tyaak jawaani tyikmøjtøjkíp sam ø ka'ap xmøjpikta'agyin, ka'ap øts ja mibaat nja'aty; jøts nayide'en pøn y'u'nk y'unajk jawaani tyikmøjtøjkíp jøts nigidi ka'ap øts, nayide'en øts ja ka'ap mibaat nja'biky; 38 jøts pøn ø xkagu'ayo'ombaadiwyamp ku jaa'y yik'ookwa'anit, jøts øts ja nja' jade'en xkatunwajni, ka'ats øts ja mibaat nja'bøkt. 39 Pøn kasajatyim nay'ejxip, pøn nabya'ayojip, ka'ap ja mibaat ja nitso'ok'ajtin tpaaty; pønts kanabya'ayojip wan tjaty sa yjaty øts køjxp, ja'ats idø'n tpaatp ja nitso'ok'ajtin.

Ja may'ajt

40 'Ja jaa'y pøni pøn mgupøjkidip, øts idø'n ja wyinaty jade'en xkupøjktip; jøts pøn øts jade'en xkupøjkp, ja'ats ja nayide'en kyupijkpy pøn ø xka-jxp. 41 Pøni pøn tkajpxkyupøjkp ja Dios kyugajpxy, jøts kumi Dios ja kajxip, nayide'en ja jaa'y yikmay'att sam ja Dios kyugajpxy yikmay'atyin; jøts pøn tkajpxkyupøjkp ja øyjaa'y ja'agøjxp ku y'øyjaa'y'aty, nayide'en ja yikmay'att sam ja øyjaa'y yikmay'atyin. 42 Jøts pøn ø xmøøjyip ja n'u'nk n'unajk øy tukvasin ja tsujxk nøø jøts kumi øts ja nja'ajtpy, jøts janch øts idø'n nwa'añ ku ja nayide'en yikmay'att.

11

Ja jaa'dyi pøn ja Juan Bautista ojts tkexy

1 Xjats ku nwindsøn'ajtim Jesús tta'ana'am'abajtyi'ñ ja nimakmajtskpi pabøjkpitøjk, winets ja ojts chøøñ, jøts ja ñijkxy

yik'ixpøjkpi kajpxwa'kxpi ma jaty ja kajp jam ja'abi etjotp.

² Jøts ja Juan Bautista, ku ja jam wyinaty puxøjkjotp, jøts ja tnija'wiyii'ñ ti jaty wyinaty tyump ja Cristo ja yiknitsokpi, winets ja tkejxy namajtsk ja pyabøjkpi jøts ja t'ats'ejxtit ja nwindson'ajtim Jesús, ³ jøts ja t'atsyiktø'ødit yide'en:

—¿Mjanchjacristo mets idø'øñ, ja yiknitsokpi midi tijy menwamp, uk njøp'ejxp øøts idø'øñ jadu'ukpi?

⁴ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús y'adsojimbijty:

—Nøjkxti jøts jade'en xukmado'ødit ja Juan sa jaty ti jaty m'ejxtip mnija'widip. ⁵ Tamimadya'akti sa winap jaa'y wyin'ejxwa'kxti, sa pakma'at jaa'y yø'oyjø'økti, sa yø pu'uts pøjkibi cho'økti tuki'iyi, sa nat jaa'y myadoobøkti, sa oo'kpi yjukpyøkti, jøts sa ayoobi jaa'y ja Dios kyajpxy yiktukmad-owdi. ⁶ Nekim ja'adi pøn tu'ugyi ja janchja'win tmøøt'ajttip, ka'ap winguwopi jøpkuwopi tmijattit ku ø xjanchjawidi.

⁷ Ixanim idø'øñ ja wyinaty tyimchoondi ja Juan Bautista yjaa'y midi ja pyabøjkpi'ajtpy, ku ja nwindson'ajtim Jesús tnimadyaktøjkii'ñ ja Juan, yide'en ja tnimaay ja mayjaa'y:

—¿Ti ojts x'ejxti jam abak etjotp ku jam ojts mnøjkxti? ¿Ojts meets jam yjawi x'ixy tu'uk ja jaa'y midi jade'en jajtp sam kapy pyojimbity pyoj'adijy? Pø ka'axi, pø tu'ugyixi ja tmi'ity ja wyinmaa'ñ. ⁸ ¿Tits idø'øñ ojts x'ats'ejxti? ¿Uk ojts x'ejxti tu'uk ja jaa'y midi janchweti janchnaamyi, midi janch tsuj ja wyet tø tyikpety? Pø wa'atsxi xnijawidi pøn jade'en naxyojxidip jøts ku ja jam ñachøkyidi

ma ja windsøndøjk jam chøønidi. ⁹ ¿Tits inkwan idø'øn mjantyim'ats'ejxtøø? ¿Tu'uk ja Dios kyugajpxy? Janch ja'ats idø'øn pøn jawaani tjaaktyimyøj, nigidibaat ja yjadu'ukpi jade'endi. ¹⁰ Ja Juan idø'øn jade'en yiknigajpx ku wyā'añ Dios kyajpxy yide'en:

Ngajxjawyenip øts, u'nk, ja ngugajpxy tu'uk, jøts ja jaa'y ja wyinmaa'n ja tyiktøøjit tyiktu-udaajkit, jøts mets ja m'ixpøjkin yikjøp'ext.

¹¹ Tyii'byi øts idø'øn nmadya'aky, jøts ku ka'ap jade'en pøn myajada'akñim Dios kyugajpxy sam ja Juan Bautista; pøni pønts øts nja' xpaduujnip jøts ku tyøki ma øts ngutujk ttanitanit ja jaa'y, ja'ats ne'egi yikmøjpiktaktip jøts nika'ap ja Juan Bautista.

¹² 'Jaayip ja Dios kyutujk cheptak'okwani ku yø Juan Bautista myiiñ jøts ix'yambaatnim kyakixy kyanaxy. Aguwani ja tjadyimy-jamimajada'akwa'andi pøn nadya'aja'wiyidip ja yjotmøk'ajtindi. ¹³ Pøn ja Dios kyutujk yjawi tka'uknigajpxip, ni'ijtyi ja tnigajpxti pøn Dios kugajpxy'ajtidip, jøts nayide'en ja Moisés kyutujk tyikwa'añ jøts jaabaatnim ja tø yikni'amøñ ku ja Juan Bautista yam tø myiñ; ¹⁴ jøts pøni mjantyimyjanchjawiwyaandip, ja Juan idø'øn ja' pøn yiknigajpxp jøts ku mye'ent jadigojk ja Dios kyugajpxy midi txøøw'ajtp Elías. ¹⁵ Pøni pøn yikxon tñimadoop, wants tja'gyuki.

¹⁶ 'Jade'en meets mdami'ejxi sam ja mutskuna'jk muum y'adø'øtsti jam maayjotp, ku ja myi'unā'jk nisudso'ampy tkagupøjkiyidi ja kyuyajtin midi ja yja' ttsøjkpy yjaguyatwampy, jade'en ja yikni'maadyi: ¹⁷ "Tø øø njaxu'uxy, ka'ats

m'atswa'andi; tø øøts ja canción jotmay'øøgyim nja'øømi, ni jade'ents tø mgaya'axti.” ¹⁸ Tøxi yø Juan myiñ jøts ka' yø kyay jøts ka' yø y'uuky, jøts mwa'andi jøts ku miku' yø myøøt'ajtpy. ¹⁹ Xjats ø tø njamemi, kaapy ukpts øts, jøts mwamidi jøts ku øts janchkaxim ngay n'uuky, jøts ku øts ja møøt nnamyayi pøn yiktejtíp jantyimbyojkpitumbijaa'dyi, jøts nayide'en møøt ja yikugubajtpitøjkti. Pøni pønts ja Dios yja' tkupøjkíp, ja'ats tja'gyukíp sam ja Dios yja' tsøkyin.

Ja kajp midi kamadoodip

²⁰ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ttamigajpxkijxy ja kajp mā jaty ja wyinaty tø ttuñ ja milagri'ajtin, ku dø'øñ ja jaa'y jam ka' tyimykigtatstiniim ja chinaa'yin. Yide'en idø'øñ ja wyaañ:

²¹ —¡Mjanch'ayøøy meets, Corazíngit jaa'dyi! ¡Mjanch'ayøøy meets Betsaidit jaa'dyi! Ku jeexyíp ja milagri'ajtin tyuñi jam Tiro jøts jam Sidón midi meets ya tø myiktu'unxi, ku ja jeexyíp jam yiktuujnidi ja milagri'ajtin, windi'ixyíp ja jeexyíp tyiktigajtsnidi ja chinaa'yindi, ku ja pyøky jeexyíp tyimchaachjawidi. ²² Øtsts yam wamp jøts ku nøjkx ja tiidyu'unin ñaxy, mgu'ayowíp meets ja jinaxy, nika'ap ja ne'egi jade'en y'ayo'odit pøn tsinaadyíp jam Tiro jøts Sidón. ²³ Jøts meets Capernaumit jaa'dyi, ¿mā mee xijy mnøjkxti tsajpjøtpty? Pø japxi meets ayodaajkjøtpty mnøjkxtit. Ku jeexyíp ja milagri'ajtin yiktuñ jam Sodoma midi meets ya tø myiktu'unxi, ne'egi nay jaa ja kajp jeexyíp, ka'ap ja jeexyíp sa yjaty. ²⁴ Øtsts idø'øñ tyimwyamp ku wyinaty ja tiidyu'unin ñaxy, ne'egi yikxon mee

ne'egi mjaaktyimy'ayo'onbaatt, jøts nig'idi jade'en pøn jaty tsinaadyøø jam Sodoma.

Ya mendi jøts mboo'kxtit

²⁵ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús yjaakwaañ:

—Dios Teety tsajpjotpit, yikjuky'ajtpi ya na_xwiiñ, nmøja'wip mets ngunuu'kxyja'wip mets, ja'agøjxp ku tø xamidsøky o pøn ja mnitsoojkin jøts yø wijy jaa'y ja tø tkaja'gyukidi kø'øm, ne'egi tøts ja xuk'ixy xuknijawi pøn idø'øn ka'ejxiyimdi.

²⁶ Jade'ents Teety tø xuñ sa kø'øm xamidsøky øy pøn.

²⁷ Xjats ja Jesús tnimaay ja mayjaa'y:

—Tum ja' øts ndeety xuktump midi ja kø'øm tyunwampy. Ka'ap øts pøn jade'en xnijawi sam øts ndeety kø'øm xnijawi; nika'ats øts ndeety pøn wa'ats ñijawiyi sam øts ja kø'øm ndyimñijawi, jøts pøni pøn øts ja nduknijawiwampy, ja'ats tnijawidip ja Dios Teety. ²⁸ Øts idø'øn xnime'endip pøn jaty agøjxtip jotkøjxtip, pøn jaty ø xku'ayo'ombaajtīdip, øts mee nyikpoo'kxp. ²⁹ Kupøjkidik øts ja n'ixpøjkin jøts mwinmaa'nbyaattit jade'en sa meets tø ndaniwinmayi, yujy øts winmaa'ñ njagyepy; pyaatpts meets ja m'anmija'win ja øy'ajtin ja kunuu'kx'ajtin. ³⁰ Yø ixpøjkin midi meets yam nmøøpy, ka'ap yø chepi, jajtni yø', ja'ayi xka'ixmatstit.

12

Ku ja Jesús ttøjtøø ja ariin yam poo'kxin xøøw

¹ Tuu'yø'øpy ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty, poo'kxin xøøwts idø'øn, jøts ja jam wyinaty ñaxti

ma kam jam. Janch yuu'oo'ktipts ja pyabøjkpitøjk jøts ja ariin uun ja ttøjpina_xwa'ktøø, jøts ja pyajk ja tjøø'kxiyidi. ² Xjats kuts ja fariseotøjk ja jade'en t'ejxtøø, winets ja ttamajtstøø ja nwindson'ajtim Jesús:

—Ejx yø mbabøjkpitøjk jade'en y'adø'øtsti, jøts ka'ats pyaat'atyi jøts yø jade'en y'adø'øtstit ku poo'kxin xøøw.

³ Xjats ja yide'en yiknimaadyøø:

—¿Ti ka'anin meets ja Dios kyajpxy x'ixy midi tnigajpxp sa ja David tuk'ojk tmøøt'adijch ja myigu'uk, ku yuu ja wyinaty yik'ookwa'an_iyidi? ⁴ Tsaptøjkjøtpyxi ja ojts tyøki, japts ja ojts tkay ja kunuu'kxy chapkaaky midi ja Dios yiktamiyoxp, midi ja ka'ap pyaat'atyi jøts ja tka'aty, uk jøts ja ttuka'aty ja myigu'uk, ja'ayi ja paat'ajtidip pøn teety'ajtip. ⁵ ¿Jøts nigidibaatnim meets ja kutujk x'ejxni midi ja Moisés yjaay, midi wamp jøts ku teetyøjk ka' pyoo'kxti jap tsaptøjkjøtpy ku poo'kxin xøøw, jøts nika'ats ja pyøkyi? ⁶ Øts wamp jøts ku ja jadu'uk jawaani møj, nika'ap tsaptøjk yja' jade'en. ⁷ Ka' meets yø xnimadøy pøni sa dø'on yø tjatijy ya'at Dios kyajpxy ku ja Dios Teety wyaañ: “Ja' ø ndsøjkpy jøts xmøøt'attit ja pa'ayo'owin ja ayo'ejxin, jøts ne'egi kidi xyik'ookti yø jiyujk yø tsakaa midi jaty myojxtip.” Kuk y'ijty xja'gyukidit, ka'abik mmigu'uk y'ijty xpøky'ejxtit øy ja ti pøky tjagatundi. ⁸ Ngudanaapy øts ja naxwii'nit jaa'y jøts øts wamp ti paat'ajtip kapaat'ajtip yiktu'unt ku poo'kxin xøøw.

Ja jaa'y midi ja kyø'jadi'iñi tøtsnip

⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam chøø'n jøts ja ojts ñijkxy, tyøjkiyii'n jam tsaptøjkjotp
¹⁰ ma wyinaty jam tu'uk ja jaa'y midi ja kyø' jadi'iñi tøtsnip tuktamajñ; jøts kumi øy idø'on ja tyimy'ixa'adi ti ja yjadyimy'uktani'øønidip ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja tyiktøødøø t'amidoodøø ñadyijyi:

—¿Kutujk yø' ku pamaa'y jaa'y nyiktsojkin ku poo'kxin xøøw, u ka'?

¹¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts t'adsøy, yide'en ja tñimaay:

—¿Wan meets ja mborreek ndejin jadi'iñi xmajtstu'utt ku ja wyinaty tø kyunaxy jap jutjøtpy yam poo'kxin xøøw? Pø kuwanixi ja xninøjkxtit jøts ja x'atsjuuttit. ¹² ¿Ti sats ja jiyujk jade'en yjaakyikjotmay'aty, jøts ja jaa'y jadi'iñi yikmajtstu'utt? ¡Pø ka'axi, pø jaa'yxi ja! Paat'ajtip n'ødyu'unin øy pøn ku poo'kxin xøøw.

¹³ Xjats ja yikñimaay midi ja kyø' wyinaty tøtsp:

—Xajtøw.

Jøts ku dø'on ja ojts xyajtiy, tyimyøkpøjk ja kyø' ja', nayide'en ja tyimyja'wiyii'n sam ja yjadu'ukpi kø' midi møk. ¹⁴ Winets ja fariseotøjk wya'kpidsømdøø, jøts ja tkajpxy'ajtpinibøjkidøø sudso ja tjadyimy'ukyik'ookitit ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku ja Dios kyugajpxy Isaías tñigajpxy sa ja Jesús jyatwa'añ kyubatwa'añ

¹⁵ Kuts ja nwindson'ajtim Jesús ja tñija'wiyii'n, winets ja jam ojts cho'oni jøts mayjaa'y ja ojts pyadsøøñi. Yikmøkpøjkijxpy idø'on ja pamaa'y ja', ¹⁶ jøts ja yikxon ttukmadøy jøts ja ka'ap

ñimadya'agidit p̄oni p̄on id̄o'øn ja'. ¹⁷ Jade'en'ampy id̄o'øn ja jade'en yjaty, j̄ots ja jade'en ka'pxy tyimyjatt sa wyaañ Dios kyugajpxy midi Isaías'ajtp, ku ja yide'en wyaañ:

¹⁸ Yø' øts id̄o'øn t̄o n'a'ejxi, øts yø' ndumbi, yø' ø ndsøjkpy j̄ots yø' ø ndajotkujk'ajtpy. Nmo'op øts yø' ja nmøk'ajtin ja n'Espíritu Santo, j̄ots øts yø xnigajpxit ja ndiy'ajtin o magajp.

¹⁹ Ka'ap yø cheekt, ka'ap yø wyopt, ka'ap yø ya'axt yjokt, niduk'aawin yø kyayikmado'ot ja y'aaw y'ayuujk ja nøø'ajy tuu'ajy.

²⁰ Ka'ap yø øy p̄on nugo tyimdy'a'oo'kpety, ka'ap yø nugo tukmajada'ak tyimyajada'aky øy p̄on mabaat tyimyjatundigøy,

kunim yø yikxon tpikta'akt ja kyutujk ja tyiy'ajtin. ²¹ J̄ots yø ødyimbyøngajpi y'ajot'attit.

Ku ja Jesús yikniṃaay j̄ots ku miku' myøk'ajtin ja tyiktuujni

²² Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts yiktaninijkxy tu'uk ja jaa'y midi winap midi uum, j̄ots t̄o miku' ja wyinaty tyatøkiyi. Ojts ja tyikmøkpiky j̄ots ja jaa'y wyin'ejxwa'kxy j̄ots ja y'awijy jadigojk. ²³ J̄ots id̄o'øn ja jaa'y ja ñigyumaap tyimya'widøø, yide'en ja ojts wya'andi:

—¿Ti ya'at ndejin, ja rey David y'apip?

²⁴ Xjats ja fariseotøjkti ja'ayi ja ojts jade'en tñimyadowdi, xjats ja wyandøø:

—Jade'en'ampy ya'at jaa'y tyikpidsimy yø miku' kumi ja møj miku' myøk'ajtin yø yiktuujnip, j̄ots yø ttuktabidsimy ja myimiku', yø'øts yø wyindsøn'ajtip.

²⁵ Wa'ats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnijawi sa jaty ja wyinaty wyinmaydi, jøts ja tnimaay:

—Nimidi'ibi kutujk kø'ømyi ñamyidsep'aty, kuts ja cheptundi ja xem yam jadi'iñits ja ñankyudigøyidi; u ku kajp u ku jaa'y tukmigu'uk ñamyidsepikyidi jøts ñawya'kxyidi, ka'ap ja yikjøp'ijxy'aty jøts ja jeky ñankchøøniyidit. ²⁶ Jøts nayide'en yjaty ku ja møj miku' tyikpidsimy ja myimiku', tøts idø'on ñamyayi ñawya'kxniyi; ¿sudso'ampyts ja jade'en y'ett ja myøk'ajtin? ²⁷ Pø jade'enxi mee mwa'añ jøts ku øts jade'en'ampy ja miku' nyikpidsimy ku øts ja møj miku' myøk'ajtin nyiktuujniyi; pøni janch jade'ents, ¿pønts meets ja mmigu'uk ja myøk'ajtin yiktuujnip ku ja miku' ja nayide'en tyikpidsømdi? Ja'axi mee mni'øø'niyidip jøts ku nugo jade'en nugo mjadyimgyajpxigøydi.

²⁸ Kuts øts, jade'en'ampy øts ja miku' nyikpidsimy ku øts ja Dios myøk'ajtin nyiktuujniyi, jade'ents meets idø'on yø xja'gyukit jøts ku Dios ja kyutujk tømdanija'adyidi midi ja tyanitanaapy yjaa'y.

²⁹ '¿Pønts øy nugo tyimy'uknidøjkip ja jaa'y jap tyøjkjøtpy midi janch kamaabyim, øy ja pøn tyimyjapøjkxiwyajni ja pyikta'aky? Jawyeenxi ja yikøwøønt yikpakwøønt, winetnimts ja yikpøjkjøxit ja pyikta'aky, pø tøxi øts nayide'en ja miku' yja' nmimajada'aky.

³⁰ 'Pøn ø xkabudøjkip, ja' øts idø'on xmidsepwamp; jøts ku øts pøn ti møøt njapøkmukwa'añ, jøts ja jinaxy tpøkwa'kxy.

³¹ 'Paty meets idø'on nnøjmi, jøts ku øy tyimyjapøni yikmaa'kxkøjxp ja' pyøky, pøni ti jaty pøn tyumpy kyajpxpy; kuts pøn tka'uk'ømyigajpxt ja Espíritu Santo, niwindem

ja mibaat kyayikpojkipimee'kxy. ³² Jøts øy øts pøn xjaga'ømyigajpxy, jaakyikpojkipimaa'kxp ja'; jøts ja' pøn tka'ømyigajpxp ja Espíritu Santo, ka'ap ja mibaat yikpojkipimee'kxy ya naxwiiñ, jøts øy tyimyjamaḁso'ji.

Pøni sḁ wyimbidsimy øy ti, ja'ats tyiknigaxø'kp pøni sḁ ti y'øyi kya'øyi

³³ 'Ku kipy y'øyi, nayide'en ja øy tyøøm tyikwingaxi'iky; jøts midi ka'øy, nayide'ents tyøøm ja tyikwingaxi'iky ka'øy. Ja tyøømts ja kipy yikta'ejxkajp pøni sḁ øy ka'øy tyøømi. ³⁴ ¡Meets win'øø'mbidi! ¿Sudso mee m'øgyajpxt jøts ka'ats m'øyjaa'yidi? Jøts pøni sḁ y'awa'kxy yø aaw, tum jamts yø chøøñ midi jam ujts abøki yikmøøt'ajtp jam amjotp. ³⁵ Pøn øy jaa'y, jade'en'ampy ja tyikpidsimy ja øgyajpxy ja øwyinmaa'ñ, kumi tum'øwyinmaa'ñ ja yjagyejpy jam y'am yjotp; jøts id'øøn ka'øyjaa'myidi jade'en'ampy tkayikpidsimy ja øwyinmaa'ñ, kumi tum ja ka'øybi ja jam myøøt'ajtpy y'am yjotp. ³⁶ Øtsts mee nnimaapy jøts ku wyinaty ja tiidyu'unin ñaxy, ja'abi xøøwts tuki'iyi yikøyajxøxt ja øgyajpxy ja ka'øgyajpxy pøni sḁ pønjabøn tø wya'añ. ³⁷ Pøni sḁ ja m'ayuujk pøni sḁ ja mwïnmaa'ñ, nayide'ents myiktiidyu'undit, nay ja' myiktapøky'ejxtip, nay ja'ats mgayiktapøky'ejxtip.

Ku ja ka'øyjaa'y t'amidowdi jøts yiktuk'ejxtit ja milagri

³⁸ Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús ja fariseotøjk ñimaajyøø møøt ja kajpxwejpitøjkti:

—Windsøn, ja' øø n'ejxwampy jøts øøts xuk'ext tu'ugin ja milagri'ajtin, pøni janch ku mjanch-diosu'ngi:

³⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Ja' idø'øn ja milagri'ajtin amidoodip pøn kawindiyaaj'y'ajttip; ka'ats ti milagri'ajtin y'ukyiktuk'ejxnidit, wan ja'ayi sa yjajty kyubejty ja Jonás ja Dios kyugajpxy. ⁴⁰ Nayide'en ja Jonás y'ijty tigøøk xøow tigøøk tsuu jam ajkx yjotp jøts pyidsiimy juky, nayide'ents øts idø'øn jap naxpatki'py n'ett tigøøk xøow tigøøk tsuu jøts nbidsø'ømt juky. ⁴¹ May'ampy pyidø'øktit ja jaaj'y pøn jaty tsinaadyøø jam Nínive ku yja'att ja tiidyu'unin xøow, ku yø jaaj'y yiktiidyu'undit pøn jaty ixyam tsinaadyip juky'ajttip ya naxwiiñ, yø'øts idø'øn yikpøky'ejxtip; kumi ne'egi yiktigajtstøø ja Nínive jaaj'y chinaa'yindi ku ja Jonás ja ojts tyukmadøyidi ja Dios kyajpxy, jadyimy'ixyats idø'øn ja' midi jawaani møj jøts nika'ap jade'en Jonás, jøts ka'ap meets ja xmøjpikta'aky. ⁴² Nayi pidø'økp nayide'en ja windsøndø'øxy ku tiidyu'unin xøow, ku ya'at naxwii'ñit jaaj'y yiktiidyu'undit jøts pyøky ja yiktani'øønidit; kumi jagam et ja ojts chøøñ, jøts ja ojts jadine'en tnimiñ ja Salomón ku ja tpatmadoowajni ja kyajpxwejin, ixyats jadu'uk midi jawaani tnija'wip jøts nigidi jade'en Salomón, jøts ka'ap meets ja xmøjpikta'aky.

Ku ja miku' jadigojk t'awimbeti ja chinaadyaajk

⁴³ 'Ku miku' tmajtstu'uty ja jaaj'y, jøts ñijkxy widejtpi tø'øts etjotp, tja'ixa'ay ja pyoo'kxaajk; jøts kuts nima tkapaaty, xjats wyinmay: ⁴⁴ "Nay

ja ndøjk ø n'awimbetip ma ø tø ndsøøñ.” Kuts wyimbity, jøts ja jaa'y jade'en yikpaaty sam tøj k tawa'ats, pe'ety jaa'xy ja jap. ⁴⁵ Xjats ja chøøñ, jøts ja tjaaktyimy'atsway ja niwixujk ja myimiku' midi jawaani ka'øydi, jøts ja niduki'iyi ttatøkidi ja jaa'y, tsinaadyaajk ja tyikwa'andi. Nayide'ents idø'on yø kawindiy jaa'y yjattit.

Ja Jesús tyaaq jøts ja y'uch

⁴⁶ Exam idø'on ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty jade'en tmigajpxñim ja jaa'y, ku ja tyaaq yja'jty jøts y'uchti myigu'ukti. Japyi ja ojts tøk'agui'py y'awejxti, ja' ja tyimyjami gajpxwandip. ⁴⁷ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús yiktukmadøøy, jam idø'on ja pøngapøn tni gajpxkøjy:

—Ixap ja mdaak tøjkwimpy y'awixy møøt ja m'uch, jøts mets mmigajpxwajni p.

⁴⁸ Jøts ja tnimaay pøn wyinaty jade'en tø tyukmadøyi:

—¿Pøn øts ndaagip, pøn øts idø'on n'uchip?

⁴⁹ Winets ja tni gu'umiyii'ñ ja pyabøjkpitøjk jøts wyaañ:

—Yø' øts idø'on ndaagidip, yø' øts idø'on n'uchidip. ⁵⁰ Pøn øts ja ndeety kyutujk tpaduujniyip midi jap tsajpjøtpy, yø' øts idø'on nmigu'ugidip, yø' øts idø'on ndaagidip.

13

Kuja Jesús tmadyakpaaty ja jaa'y pøn nøjkx neppi

¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam tøj kjotp pyidsiimy, jøts ja ojts ñijkxy jam mejy'am, jamts ja y'ixaajky. ² Jøts kumi janch may ja jaa'y ñamyujkidi ma ja jam wyinaty, winets ja nwindson'ajtim

Jesús tyøjkiyii'ñ jap barkijøtpy, japts ja y'ixaajky, jøts ja mayjaa'y jam niduki'iyi tyandøø nøø adsayjotp. ³ Xjats ja ttuk'ixpijky ja y'ixpøjkin, ñimyy idø'øn ja ojts tñigajpxkøjy. Tum ejxpajtìn madya'aky ja tyanimadyakpy pøni midi idø'øn ja y'ukyiktamija'gyukip, yide'en ja wyaañ:

—Tu'uk ja jaa'y chøø'ñ neppi; ⁴ jøts ku ja ojts twijy ja tyømt, xjats ja tømt winaagin ñaxkidaajky jam tuu'am, ja'ats ja joon ojts tñimendi jøts ja wa'ats tpeemujkøjxtøø. ⁵ Winaagin ja tømt ñaxkidaajky jam tsaajotp ma ja naajx kyamajpxyi; ja'ats ojts tsojk myujxkojti kumi ka'ap ja naajx kyøjki. ⁶ Kuts ja xøøw ja'ayi pyidsiimy, ja'ats ja ojts chaa'yiyi, yats y'aats ja yjaakidyimy'ejtnidi, xjats ja tuki'iyi ojts tyøtskøjxni. ⁷ Jøts ja tømt winaagin ñaxkidakmøø jam maagyujp'agujkp, jøts ku ja maagyujp yøøñ, ja'ats ja ojts ñi'aa'mbajtniyi. ⁸ Jøts ja tømt ojts waani ñaxkidakmi ma øñaajx, ja'ats janch'øyiyi'ñ; winaagin magø'pxy pyajkpejty ja tu'ukpi tømt, winaagints tugui'pxy, jøts winaagin ee'pxmajk. ⁹ Pøni pøn ja ja'gyukin tmøøt'ajtp, wan tja'gyukidi.

Tigøjxp idø'øn ja Jesús ejxpajtìn madya'akyøjxp ja y'ixpøjkin tyaky

¹⁰ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk ñimejniyi wingon jøts ja tyiktøødøø:

—¿Jadits ku yø jaa'y jade'en xamimadya'aky ejxpajtìn madya'aky ku xyik'ixpiky?

¹¹ Jøts ja t'adsøøy:

—Meets Dios ja'ayi mduknija'wiyip ja kyutujk jap tsajpjøtpy midi pøn tkanija'wipnim; jøts ka' yø mibaat tñijawidit. ¹² Pønts tjagyajp ja ja'gyukin,

jaaktyimyikmo'opts ja' jøts yikxon tyimyja'gyukit; jøts pøn kaja'gyukip, jaaktyimyikpøjkxipts ja' pøni wine'en paadin ja jap tjaakjamøødi ja wyjy'ajtin. ¹³ Paty øts yø jade'en ndukmadowdi wenk madya'akyøjxp; yjadyimy'ejxtipxi jade'ents yjatti sam tø tkidyimy'ejxti, yjadyimyjamadoodip jade'ents yjatti sam ti tkidyimñimadowdi, uk sam pøn ti tkidyimyadøyin. ¹⁴ Jade'en idø'øn ixyam tyimyjati sam wyaañ ja Isaias ja Dios kyugajpxy, ku ja yide'en wyaañ:

Mjadyimyjamado'odip jøts ka' xnimado'odit;
mjadyimyja'ejxtip jøts jade'en mjattit sam pøn ti tkidyimy'ijxñim.

¹⁵ Nisudso'ampy yø yjade'embì jaay kya'ukmadoonidi ja y'anmija'win, tum ka'øyt nmadowdi, jøts wimbeets kugoots y'ejtnidi; ka'ap ja wyeen ttawin'ejxti, nika'ap ja tyatsk ttamadowdi, nika'ap ja kyubajk yja'gyukidi, jøts ni øts xkanimendi øyik øts idø'øn nyiktso'oktit.

¹⁶ Xjats ja Jesús tjaaknimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Meetsts idø'øn janchjotkujk'atyim, kumi mda'ejxtip ja mween jøts kumi mdamadoodip ja mdatk. ¹⁷ Jøts janch øts idø'øn nwa'añ, jøts ku may ja jaay pøn jaty Dios kugajpxy'ajtidip, pøn jaty øyjaay'ajttip, jade'en tyimyjawemp'ejxwandi pøn meets ixyam m'ijxpy, jøts nijuunits tø tka'ejxti; yjadyimyjamadoowandi ya'at jade'en midi meets ixyam mmadøøpy, nijuunits ja tkamadowdi.

Ku ja Jesús tnigajpxy sudso dø'øn yikja'gyukit ku jaay neppi ñijkxy

18 'Ukpatmadowdim meets, jøts xja'gyukidit pøni sudso'ampy idø'øñ ya'at madya'aky tijy ku ja jaa'y chøø'ñ neppi. 19 Pøn tjamadojidip ja Dios kyajpxy sa ja ttanitanit ja yjaa'y jøts nika'ap tmøjpikta'akti, ja'ats idø'øñ jade'en jajtíp sam ja tømt midi naxkidaajk jam tuu'am; jøts miku' ja jatyí ñimiñiyi jøts ja pyøjkxiyi ja Dios kyajpxy midi ja tø tja'ukja'gyuki. 20 Jøts ja tømt midi naxkidaajk jam tsaajotp, jade'en idø'øñ ja ñamyayi yjaty sam jadu'uk ja jaa'y pøn tpatmadojidip ja Dios kyajpxy jøts ja jotkujk'atyim tkupøjkojti, 21 jøts kumi jade'ents yjatti sam ja ujts ya'ats kya'ejtxiyi, jøts ja nigidi jeky tmi'etti; ku ja tku'ayo'ombaadidi ja Dios kyajpxy uk yiktabawopti paat, jøts ja jatyí tyimy'ayojidi. 22 Jøts ja tømt midi yikwøj jam maagyujp agujkp, jade'en idø'øñ ja n'ukpiktaajkin sam ja jaa'y pøn tpatmadojidip ja Dios kyajpxy, jøts ja pikta'aky jøts ja jotkujk'ajtin ja' ne'egi yjotmay'ajttip, ja' ja win'øø'nidip, jøts ja Dios yja' tyigøøñi jøts ja jaa'y ja yjanchja'win nika'ap tyikwingaxi'iky. 23 Ja tømt midi ojts ñaxkida'aky jam øñaxjotp, jade'en ja nbiktaajkin sam ja jaa'y pøn tpatmadojidip ja Dios kyajpxy jøts yja'gyukidip, jøts yikwingaxø'øktip. Jade'en ja winaagindi sam ja tu'ukpi tømt pyajkpety magø'pxy, jøts winaagin jade'en sam ja' midi pajkpajtp tugui'pxy uk ee'pxmajk.

Ku ja ariin yiktam:neejpi ja ka'øy ujts

24 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tjaaktamimadyaajky jadu'uk ja madya'aky, jøts ja mayjaa'y yide'en tnimaay:

—Jade'en idø'øn ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam tu'uk ja jaa'y twijyjn ja ødyømt jam kyamjotp, ²⁵ jøts ku ja wyinaty ixjam myaanidi niduki'iyi, winets ja kugam myidsep ojts tyatøjkxiyi ja kyam, jøts ja ojts t'atswijy ja ka'øy ujts jam ariinjotp. ²⁶ Kuts ja ariin yøøñ ku ja y'uuniyi'ñ, jøts ja ka'øy ujts jam nayide'en pyidsiimy. ²⁷ Winets ja tumbi t'atsnimaadyøø ja wyindsøn: “Windsøn, pø janch tum ødyømts mets ojts xijy xwijy jam mgamjotp, ¿mats yø ka'øy ujts tø chøøñ?” ²⁸ Jøts ja wyindsøn ja ñimaajyidøø: “Ja ta'ajki bi ja tajotma'tpi net jade'en tø y'adø'øtsti.” Xjats ja tumbi tyiktøwdi jøts ja wyandøø: “¿Mdsøjkpy jøts øøts ja ka'øy ujts n'atswejxkøxt?” ²⁹ Yide'ents ja ojts y'adsøyidi: “Ka', ku net ja ka'øy ujts yjayikwext, nayide'ents inet ja ariin yikwejxnit. ³⁰ Ne'egi tyimy'øy'atp jøts jade'en xmajtstu'uttit, wan jade'en tyondi, jaanim ku wyinaty tø tyimbyaaty jøts yikwejxnit; winets øts ja tumbi ngaxt jøts ja jawyeen twejxmujkøxtit ja ka'øy ujts, yikxon t'adsu'umdit tuk'øøxy jaty jøts ja jade'en yiknitsa'at, jøts ja ariin yikpøkjø'økt jap abøjk'ii'ñjotpy.”

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja mortas tømt

³¹ Ñayi myadyaajk ja nwindsøn'ajtim Jesús jadu'uk ja madya'aky:

—Jade'en idø'øn ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam ja møj mortas tømðin midi jaa'y wyijpy kyamjotpy. ³² Jøts kumi jaaktyimchuu'kxñi ja ñidømt yø', ka'ap jadu'uk jade'en ujts midi yjamigu'uk'ajtpy; kuts yøñ, yikxon yjantyimyøñ møj tukmøj kipyjn, janch møj idø'øn yøñ ti sa øy ti

joon myendi kixy kida'aky, jøts ja ñabye'eñidi jam kipy awajkøjxp.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja levaduri

³³ Ñayi tyamimadyaajk jadu'uk madya'aky:

—Jade'en idø'øñ ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam ja levaduri midi tø'øxyøjk tyamimøø'kxyip ja ariin way ku ja tøtkijpxy tigøøk ojk a'ejxi, jøts ja jich yikxon yaa'kpiky.

Tigøjxp ku Jesús xumi jade'en tyik'ixpiky ja jaa'y ejxpajtin madya'akyøjxp

³⁴ Ejxpajtin madya'akyøjxp idø'øñ ja nwindson'ajtim ja y'ixpøjkin tnigajpxy, jøts tum jade'en idø'øñ ja tnigajpxy pøni ti dø'øñ ja ñimadya'akwampy. ³⁵ Ja'agøjxp ja jade'en yjajty jøts ka'pxy wyimbidsø'ømt sa wyaañ ja Dios kyugajpxy ku ja yide'en tjaadyaañ:

Ejxpajtin madya'aky ø nyiktu'ump ku ti ngajpxwa'ant; jøts nnigajpxp øts ja' midi ka' pøn tnigajpxñim, wine'en yam kujk y'ity kuuyip ja Dios tyik'øyiyiñ ja nañwii'ñit jøts ixyambaat.

Ku ja Jesús tnigajpxy sudso dø'øñ yikja'gyukit ku ja ariin yiktamineejpi ja ka'øy ujts

³⁶ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts tminawya'kxyi ja jaa'y jøts ja tyøjkiyiñ tøjkjøtpy, japts pyabøjkpitøjk ja ojts ñimiñiyi, jøts ja ñimaajyiyi:

—Tuknimadook øøts yikxon ja madya'aky ku tø xnimadya'aky ja ka'øy ujts midi yomp jam kamjotp.

³⁷ Winets nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ja tøm̄t wøjpi, øts idø'øn ja', ³⁸ jøts ja kam, naxwii'ñit ja'. Jøts ja ødyømt, ja jaa'dyi pøn Dios kyutujk tpaduujnidip, jøts ja ka'øy ujts, ja jaa'yts ja'adi pøn ja miku' yja' tpaduujnidip, ³⁹ jøts ja ta'ajkībi tajotma'atpī midi tnepp ja ka'øy ujts, nay ja miku' ja kø'øm. Jøts ku tpaaty ja ariin wejxk'aats, ja dø'øn ja' ku naxwii'ñit jaa'y yikt̄idyu'undit, jøts pøn tpøkmūktip ja pikta'aky, ja ank̄ilis ja'adi. ⁴⁰ Nayide'en idø'øn yjatt ku naxwii'ñit kyøxt sam ja ka'øy ujts yikpøkmūkyin, sam ja yikpikta'agyin jap jøn̄jōt̄py jøts ja jap ñitøy. ⁴¹ Ngaxp øts ja n'ank̄ilis jøts ja twaamujkøxtit pøn jaty ja myigu'uk tyikpøkyundip, jøts pøn nayide'en ttunk'ajttip ja pøkyunk, jøts ja ttukmajtstu'uttit øts ja ngutujk jøts kidi mībaat̄ ttatøkidi. ⁴² Jap ja møj jøndøodyajkjōt̄py tpikta'aktit ma ja yikxon tmijø'ødit̄ tmiya'axtit, tmiwingidsetstit̄ tmi'agidsetstit̄ ja jøøn. ⁴³ Jøts pønts ja Dios tpadundip pøni sa ja wya'añ, ja'ats idø'øn jap ja møj kunuu'kxin̄ tmøøt'ajttip ma ja Dios Teety ja kyutujk ttan̄itani ja yjaa'y. Pøni mmøøt'ajttip ja ja'gyukin, ja'gyukidits!

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja meeñ̄ midi jaa'y yikyu'uch y'ijtpy naxjōt̄py

⁴⁴ 'Nayide'en idø'øn ja Dios kyutujk sam meeñ̄ yu'uch'ityin̄ ya naxjōjty kamjōjty. Xjats jaa'y ja tpaaty jøts ja nay jap jadigojk̄ tyu'uch; jøts kumi yjantyaxondakpy winets̄ ñijkxy jøts t'atsto'okixy tuki'iyi ja pyikta'aky ti jaty jam yjagyejpy, jøts ja naajx̄ tjuy ma tø t'ukyu'uch ja meeñ̄ midi tø tpaaty.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja tsaa meeñ̄

⁴⁵ 'Nayide'en idø'øn ja Dios kyutujk̄ midi yjaa'y tyan̄itanaapy sam tu'uk ajuubyī agajpxpi,

pøn t'ixaapy tum ja øybi tsaa meen̄ midī ja chow kawinmaañi, ⁴⁶ kuts ja tpaaty tu'uk midī janch tsobatp, winets ñijkxy jøts tuki'iyi y'atsnawyidoo'kixyi ti jaty jam yjagyejpy, jøts ja tjuy ja tsaa meen̄.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja xuummy midī yikta'ajkxmakp

⁴⁷ 'Nayide'en idø'øn ja Dios kyutujk sam tu'uk ja xuummy midī yikta'ajkxmakp, kuts ja yiknøwejtspety jam mejyjotp, jøts ja tyikpidsimy køx kida'ak ja ajkx. ⁴⁸ Jøts ku ja xuummy tø y'uch, winets ja ajkxmakpi ja twejtspidsømdi jøts ja tyiknøjkxti jam nøø'adsayjotp, jøts jam y'ixa'akti jøts ja jam twi'ejxti ja ajkx; kachjøtpy ja tpikta'akti midī janch tum'øy jøts ja ka'øy ajkx yik'ixwiji. ⁴⁹ Jade'ents idø'øn yjatt ku naxwii'ñit jaa'y kyøxt; nibidsømidip ja' ja ankilis jøts ja abiky pyikta'agidit pøni sa pønjabøn y'øyi kya'øyi, ⁵⁰ jøts ja ka'øybi yikpikta'aktit jap møj jøndøødyajkjøtpy mā ja yikxon yjø'ødit ya'axtit, wyingidsetstit y'agidsetstit.

Sa ja Dios kyutujk nyikni'gaxø'jka'ant

⁵¹ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja yiktøøjidi:

—¿Mnimadoodip idø'øn tuki'iyi?

Xjats ja wyandøø:

—Nnimadøøpy øø nwindson'ajtim yø'.

⁵² Winets ja ñimaajyidi:

—Ku tu'uk ja kajpxwejpi t'ukni'ixpøki sudso tñijawit ja Dios kyutujk midī yjaa'y ja tyanitanaapy, jade'ents ja pyidsimy sam tu'uk ja windsøn midī tjajtp tyikwīngaxø'kp ja

yjotkujk'ajtin ku ja tnanky'ijxyi øy ti køx kida'ak, wan tjemyi wan tku'aamyi.

Ku ja Jesús yja'jty jadigojk Nazaretit kajpjotp

⁵³ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en tnmadyak'abajtiyiñ, winets ja jam chøø'ñ ⁵⁴ jøts ja ojts yja'aty jam kyø'øm etjotp ma ja kyugajpi. Jamts ja yik'ixpøjktøjkøø tsaptøjkjotp midi jam wyinaty, jøts ja jaa'y ñigyumaap yjanchajtøø, yide'en ja wya'andi:

—¿Ma yø jaa'y jade'en tø tjaty yø'øbi ixpøjkin? ¿Sudso yø jade'en ttuñ milagri'ajtin? ⁵⁵ Pø ja tsajtspits yø' y'u'nk, jøts ja María ttaagi. Kidi ja Jacobo yø' y'ajhti, jøts ja José møøt ja Simón, jøts Judas. ⁵⁶ Nayats ja y'uch kiixy yø chinaamyidi ma adøm ya. ¿Ti mats yø jade'en tuki'iyi tø tjaty?

⁵⁷ Patyts idø'øn ja jade'en ka' tmøjpikta'akti. Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Tum yiktsojpk ja Dios kyugajpxy øy ma, kuts kyø'øm kajpkijxy ku kyø'øm tøjkjøøjty, ka'abimts ja tiyy yiktsøky.

⁵⁸ Jøts idø'øn ja jam ka'ap jadine'en ttuñ ja milagri, kumi ka'ap ja tjanchjawidi.

14

Ku ja Juan Bautista ja o'jkin tpaajty

¹ Nayi winet ets ja nwindson'ajtim Jesús yiknimadøøy jam Galilea, ja Herodes idø'øn ja tnmadoop pøn jam wyinaty wwindson'ajtp, ² jøts ja tñimaay pøn jaty ja wyinaty møøt tyuñ:

—Ja Juan Bautista net ja' midi y'ijty yiknøbajtp, ja' inet tø yjukpyiky jadigojk. Paty yø jade'en

tmøøt'aty ja møk'ajtín jøts yø jade'en ttu'unt ja milagri'ajtín.

³ Jøts kumi ja Herodes ja Juan wyinaty tø chumyi, ja' ja wyinaty tø ñi'ane'emyi jøts ja pujx kadeen ja yiktagøwøønt yiktabakwøønt jap puxøjkjøtpy, ja'agøjxp ku ja ojts ttamigajpxy ja Herodías, pøn ja Herodes ja y'uch Felipe ñidø'øxy'ajtpy. ⁴ Yide'en idø'øn ja Juan wyinaty tø tnimaañi ja Herodes:

—Ka' pyaat'atyi jøts yø jade'en xty-imñidø'øxy'att.

⁵ Jøts idø'øn ja Herodes tyimyjayik'ookwä'añ ja Juan, ja mayjaa'yts chø'jkíp; kumi tyumnija'widíp ja' jøts ku ja Juan tum ja Dios yja' tkajpxi. ⁶ Kuts ja Herodes ja xyøøw ja yjumøjt txøduuñ, winets ja Herodías ñøøx pyidsiimy ajtspi mä ja mayjaa'y jam wyinatyi tø yikwawdi yikwetsti migaabyi mi'ukpi, ja'ats ja Herodes yjantyaxondaajk, ⁷ jøts ja tnimaay møk'ampy jøts ku ja tmo'ot øy ti pøni ti ja kø'øm y'amidoowampy. ⁸ Xjats ja kiixy, tø tyaak ja wyinaty jawyeen y'agajpxiyi ku ja tnimaay ja Herodes:

—Møøky øts platijotp ja Juan Bautista kyubajk.

⁹ Ja'ats ja windsøn Herodes kyujot-maadyøjkii'ñ; jøts kumi tøts ja wyinaty kø'øm møk'ampy ñimy jøts ku ja tmo'ot øy ti, tøts ja jaa'y ja wyinaty tmadowdi pøn jaty jam wyinaty migaadyip mi'uktip, xjats idø'øn ja ojts wyä'añ jøts yikmo'ot. ¹⁰ Ojts tyikutuky jøts ja Juan Bautista ja kyubajk y'atsyikajtspoot jap puxøjkjøtpy; ¹¹ jatyí dø'øn ja ojts tyikmendi jap platijøtpy jøts ja kiixy ja yikømøøy, jøts tyaak ja tmøøy.

¹² Xjats ja Juan Bautista yjaa'y yja'atti, ja'ats ja ñine'kx ja ojts yiktsoo'nxiyi jøts ja y'atsyiknitajt;

kuts ja t'ukyiknaxøjkidøø, winets ja ñøjkxtøø jøts ja ojts t'atstukmadowdi ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku ja Jesús tyikaay ja nimagoxk milbi jaa'y

¹³ Kuts ja tnija'wiyii'ñ, jøts ja chøø'ñ nadyu'uk jap barkijøtpy, jøts ja ñijkxy mā jam nipøn kya'ity. Jatyits ja jaa'y ja tnija'widøø, winets ja ojts choondi mā jaty ja kajp jam, jøts ja tpanøjkxti tekyjø'øm.

¹⁴ Kuts ja Jesús pyidsiimy jam barkijotp, jøts ja ojts t'ixy jøts kudam jaa'y jam wyinaty janch namaydi, jøts idø'on ja ojts t'ayo'ixy, may tyikmøkpiky ja pamaa'y midi ja jam yiktanimeen. ¹⁵ Tsuu'jiñipts wyinaty, winets ja pyabøjkpitøjk ja ojts ñimiñiyi jøts ja ñimaajyøø:

—Tøts ja et chuu'jiñi, jøts ka' ya pøn chøøni. Kajxni yø jaa'y, jøts wan tnøjkxnidi mā jaty kajp jøts jam tju'udyit kyaaky tyojkx.

¹⁶ Xjats nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Ka' yø ñøjkxtit; yikaydi meets yø'.

¹⁷ Jøts ja wyandøø:

—Ka'ap øøts ya ti nmøødi, ja'ayi tsapkaaky jap ja magoxyi, jøts ajkx jamajtskyi.

¹⁸ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ya yikmendi.

¹⁹ Jøts ja ojts tnøjmi jøts y'ixa'aktit jam miyjotp. Xjats ja tnixajiyii'ñ magoxk ja tsapkaaky jøts majtsk ja ajkx, jøts ja ojts tkunuu'kxy jøts ja ttatujkiyii'ñ, jøts ja tkømøøy ja pyabøjkpitøjk, ja'ats ja ojts tyikwa'kxti jøts ja tmøødyi ja mayjaa'y.

²⁰ Niduki'iyi ja kyaydi ku'uxyi; jøts ja makmajtsk kach ujts wyindaañ ja aga'ak abu'xk. ²¹ Nimagoxk mil ja jaa'y kyaydi tum yaa'dyøjk, jøts abiky ja

tø'øxyøjkti møøt ja mutsk una'jkti, ka'ap ja yikma-chowdi.

Ku ja Jesús yø'øy jam mejwyingøjxp

²² Xjats ja nwindson'ajtim Jesús nay jatyi tyiktøjkiyi'ñ ja pyabøjkpitøjk jap barkijøtpy, jøts ja ñøjkxtit jawyeen jam jaduktamajñ, yam ja ixjam tyañim jøts ja tminawya'kxixit ja mayjaa'y.

²³ Kuts ja t'ukminawya'kxøø, xjats ja nadyu'uk pyatøjkiyi'ñ tsapkajpxpi jam kojpkøjxp. Jøts ku kyoodsiñaa, ixjam idø'on ja wyinaty nadyu'uk,

²⁴ jøts ja barki ixjamni ja mejkyujk'am jagamni ja wyinaty. Janch jadi'iñi ja jam yikwibejpyø'øñi ku ja nøø tyojmji'iky, jade'en'ampy ja poj myiñ midi ja ñøjkxtip. ²⁵ Xjats ku yjøpkyyoots'ajty, winets ja nwindson'ajtim Jesús ja jam ñimejnidøø, jadi'iñi ja yø'øy jam nøøwingøjxp. ²⁶ Kuts ja pyabøjkpitøjk ja ojts jade'en y'ijxyiyi jøts ku ja yø'øy jam nøøwingøjxp, xjats ja yjantyimchø'jkidøø, jøts nay ja tsø'øgi ja møk'ampy yikwajnidøø:

—iTi miku' yø jade'en!

²⁷ Jøts ojts ja nwindson'ajtim Jesús ja myigajpxyidi, jøts ja ñimaajyidøø:

—iKidi mdsø'øgidi, yikmøjkidi m'aaw mjoojt; øts idø'on wamp!

²⁸ Winets ja Pedro wyaañ, xjats ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, pøni janch mets idø'on, yikyø'øky øts nøøwingijxy jøts øts xyiknøjkxt ma mets ixjam.

²⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—Men.

Winets ja Pedro pyidsiimy jam barkijotp, jøts ja yø'øchøø'ñ nøøwingøjxp, jøts ja ñijkxy ma

ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty. ³⁰ Kuts tja'wiyiñ ja møk poj, ja'ats chø'jkiñøø; jøts enkyi køjk yjøptak'adøtsni, winets møk chabaguejky jøts wyaañ:

—iWindsøn'ajtim, yikpidsømk øts!

³¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús nay jatyi tmajch kyø'køjxp, jøts ja tnimaay:

—¿Tyimwyinii'nxyip mets mjanchja'win? ¿Tiku tøm nayjøpjawiyi?

³² Xjats ku ja tyøjkidøø jap barkijøtpy, jøts ja poj jatyi y'amø'jty. ³³ Winets ja jaa'y ja wyinguxanaajyi pøn jaty jap wyinaty jap barkijøtpy, yide'en ja wya'andi:

—Mets tam idø'øn mjantyimdiosu'nk.

Kuja Jesús tyiktsøøjky ja mayjaa'y jam Genesaret

³⁴ Xjats ja ttanajxtøø ja mejy jøts ja naajx ja tpaattøø yja'ttøø Genesaret. ³⁵ Xjats ku ja jaa'y t'ejxkapti ja nwindson'ajtim Jesús pøn jaty jam kugajp'ajttip, ja'ats ja ayuujk tyikyø'ødyøø, jøts tnija'wigyøjxtøø pøn jaty jam tsinaadyip ja'abi et, jøts ja tyikmendøø niduki'iyi pyamaa'y ma ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty. ³⁶ Møk ja ttanuu'kxa'akti øy ja ja'ayi tyukpaadidit ja wyet pa'; jøts pøn ja wet jade'en yjøjxtøø, møkpøjkøjxtøø ja'.

15

Ja ka'øy winmaa'ñ ja jaa'y tyikpøkpyajtp

¹ Winets ja fariseotøjk winaagin tnimendøø ja nwindson'ajtim Jesús, møøt ja kajpxwejpitøjkti midi jam wyinaty tøm choondi Jerusaléngit kajpkøjxp, jøts ja ojts yiktøwdi:

² —¿Tigøjxp ku yø mbabøjkpitøjk tkabadundi ja møjaa'yčinaa'yin? Ka'ats ttundi ja windsø'jkin ku kyøbujti ku kyawya'andi.

³ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts nayide'en tyiktøøjimbity:

—¿Jøts tigøjxpts ku meets ja Dios Teety kyutujk xkamimadojyí, jøts ja' mee myikmajadakpy ja møjaa'yčinaa'yin? ⁴ Jøts yide'ents Dios wyaañ: “Windsø'øgi mdeety mdaak”, jøts “Pøni pøn tyeety tyaak tka'ømyigajpxp, wan tpa'øøky.” ⁵ Jøts ka' meets jade'en mwa'añ, pø mnømpxi meets jøts wan jaa'y tnøjmi ja tyeety tyaak: “Niwine'enin ngabudøkit, tø øts Dios ndamay'ajtkøjxni ti jaty øts jap nmøøt'ajtpy”; ⁶ jøts ku jade'en pøn wyaañ, ka'ats tyeety tyaak ja t'ukpudøjkiñi. Jade'ents meets ja Dios kyutujk xka'ukmøjpiktaajkníyí jøts meets ja mgostumbri xyikmajadakni. ⁷ ¡Meets win'øø'mbidi! Yikxon yjawaañ ja Isaías ja Dios kyugajpxy jøts mdi meets msā meets, ku ja nøky ja yide'en tjaay:

⁸ Nugo aaw nugo ayuujk, yø' øts yø jaa'y xawindsø'jkidip,

pø mā yø y'aaw yjoojt yø'ødi.

⁹ Jøts ti yø ñiwyā'ant øy øts yø wine'en xjawindsø'øgidi,

pø ja'axi y'ixpøjkin'ajtip pøni sā jaa'y kø'øm tyikutuky.

¹⁰ Winets ja tyaxtsøøy ja mayjaa'y jøts ja tnimaay:

—Ukmadowdi meets jøts xja'gyukidit: ¹¹ Kidi yø'øjip jaa'y yikpøkpyajtip midi tøjkip y'aawjøtpy. Yø' jaa'y yikpøkpyajtip midi pidsoomp y'aawjøtpy.

12 Xjats ja pyabøjkpitøjk ja ñimejniyi, jøts ja ñimaajyøø:

—¿Tø x'ixy yø fariseotøjk, ku jade'en tø tmadowdi sa tø xnøjmi jøts yikxon tø yjantyimy'ambøkti?

13 Jøts ja Jesús yide'en y'adsojimbijty:

—Øy ja tyimyidi xpøjkin, pøni ka'ap ja tminabyaadyi ja Dios yja' møøt, windigøøpy ja y'ity. 14 Ixmatsti; jade'en yjatti sam ja winap jaa'y ttuu'wawdi ja myiwinap jaa'dyi. Jøts ku ja winap jaa'y tjanch'uktuu'way ja myiwinap jaa'y, kuts jut ja tpaattit namajtskts ja jap kyunaxtit.

15 Winets ja Pedro wyaañ, jøts ja tnimaay ja nwindson'ajtim Jesús:

—Tukmadook øøts ti yø yjade'embì madya'aky tyijpy.

16 Xjats ja nwindsin'ajtim Jesús wyaañ:

—¿Ni meets paat yø xkanimadooni? 17 ¿Yø' idø'øn mgaja'gyukidip, midi tøjkip aawjötpy jøts ja ñijkxy jam maatsjotp, jøts pyidsimy ku nnawyiyø'øyin? 18 Midi'its yø aaw yikpidsimpy, jam idø'øn ja chøøñ amjotp; yø'øts idø'øn jaa'y yikpøkpyajtip. 19 Jam ja amjotp chøøñ ja ka'øwyinmaa'ñ ku jaa'y myigu'uk tyik'øøky, ku jaa'y ñiyaa'y uk ñidø'øxy tpøjkxi, ku jaa'y kyawindiy winmaa'ñ tyiktuñ, ku jaa'y myeech, ku jaa'y tyaayi, jøts ku jaa'y øy ti tumjiwimbet tmadyaknaxy. 20 Yø yjade'embì winmaa'ñ idø'øn ja jaa'y yikpøkpyajtidip; jøts kidi yø'øjip ku jaa'y tkatuñ jade'en ja windsø'jkin ku tkapujy ja kyø' ku kyaawya'añ.

Ku ja Tiro tø'øxyøjk tjanchja'wiyi'ñ ja Jesús

21 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam choo'naa, jøts ja ojts ñijkxy ma ja jaa'y y'et jamdi, pøn kugajp'ajttip Tiro jøts Sidón. 22 Jøts tu'uk ja tø'øxyøjk myiiñ midi tso'omp cananea, midi jam wyinaty tsinaapy ja'abi etjotp, jøts ja tnimiñ ja nwindson'ajtim Jesús, yide'en ja møk'ampy tnimaay:

—iWindsøn'ajtim, metsxi rey David m'u'nk'ajtip m'ap'ajtip, ayo'ejxk øts! Yø nøøx øts idø'on ja miku' tø tyatøjkiniiyi, jøts yø' møk yjanchyik'ayojip.

23 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ka'ap ja t'adsøy niwine'enin ja'agøjxp ku ja tkamigugajpi, winets ja pyabøjkpitøjk myendøø, jøts ja møkta'aky wyandøø, møkta'aky yiknimaay:

—Kajxni, janch na'ambim adøm yø xpayø'øyim.

24 Winets ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Yø'øyi øts Dios Teety xanigajxp pøn ja Dios kyutujk kapaajtipnim ya Israelit naxjøøjtjy, ya Israelit kajpjøøjtjy.

25 Jøts ja tø'øxyøjk myiiñ wingon jøts ja ojts wyinguxaniyi, yide'en ja wya'añ:

—iWindsøn'ajtim, pudøjkik øts!

26 Jøts yide'en nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Ka' y'øyi ku u'nk una'jk yikpøjkxit ja chapkaaky jøts uk ja yikmo'ot.

27 Jøts ja tø'øxyøjk wyaañ:

—Nwindson'ajtim, janch jade'en idø'on ejx ixa mwa'añ; ja ukts yjøø'kxmukøxtip ja kaaky abu'xk midi ja wyindsøn yika'adip jap mesi patki'py.

28 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—iJanch møj mjanchja'win! Wan jade'en tyiktuñ sam idø'on xtsøky'aty.

Jøts ja nay jatyi myøkpjiky ja ñøøx.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja mayjaa'y

²⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam chøø'ñ, jøts ja ñajxy Galileit mejpya'am; winets ja py-atøjkii'ñ mā jam ja kojpk tu'uk jøts ja y'ixaajky. ³⁰ Janch namay ja jaa'y jam yja'tti mā ja jam wyinaty, jade'en ja tyikmendi pøn tekmya'at, pøn winap, pøn uum, pøn koma'at, jøts pøn tigati pa'am øjkidip. Jøts ja jam tyimwyingon tpiaktøø mā ja nwindson'ajtim wyinaty, xjats ja tyikmøkøjkijxy. ³¹ Janch ñigyumaap id'øon ja jaa'y ja tyimya'widøø ku ja jade'en t'ejxti y'awijy ja uum jaa'y, jøts ku kyø' ja myøkøkti pøn koma'atti, jøts ku yø'øyjø'økti pøn tekmya'atti, jøts ja winap jaa'y wyin'ejxwa'kxti. Xjats ja tjanch-tukmøja'widøø ja Dios Teety pøn ja Israelit jaa'y Dios'ajtip.

Ku ja Jesús tyikaay ja ñimaktaxk milbi jaa'y

³² Winets ja nwindson'ajtim Jesús tyaxtsøøy ja pyabøjkpitøjk jøts ja tnimaay:

—Njanch'ayo'ijxpy øts yø jaa'y, tigøøk xøøw øts yø kujk xmøøtsinaañidi, jøts tø ja kyaaky kyøjxnidi. Ka' øts yø ayuu ngaxwa'andi jam tyøjkwindum, kuts yø jadi'iñi tuu'ajy y'ukjotkøjxnidit.

³³ Xjats ja pyabøjkpitøjk ñimaajyiyi:

—¿Mats ya jadine'en nbøjkin ja kaaky ja jii'kxy jøts yø mayjaa'y jadine'en kya'adyit, jøts nipønts ya?

³⁴ Jøts ja ojts tyii'byikyidi:

—¿Winaak mdsapkaaky japti?

Jøts ja wyandøø:

—Wixujkyi, jøts ja ajkxuna'jk waani.

³⁵ Xjats ja wyaañ jøts ku ja jaa'y y'ixa'aktit, ³⁶ jøts ja tñixajiyii'ñ wixujk ja tsapkaaky møøt ja ajkx, jøts ttamøja'wiyii'ñ ja Dios Teety. Jøts ja ttatujkiyii'ñ jøts ja ojts tmø'øy ja pyabøjkpitøjk, ja'ats ja yikwa'kxti jøts ja tmøødyi ja mayjaa'y. ³⁷ Niduki'iyi ja jaa'y ojts kyaydi jøts niduki'iyi kyujxidi. Yjaaқтыимбыөкмүктиним ja' ja kaakwyindank ja wixujk kach. ³⁸ Nimaktaxk mil idø'øn ja jaa'y ojts kyaydi tum yaa'dyøjk, abiky ja tø'øxyøjkti møøt ja mutskuna'jkti, ka'ap ja yikmachowdi. ³⁹ Jøtsnim ja nwindson'ajtim Jesús tminawya'kxi ja jaa'y, jøts ja ojts ttatøjkiñi ja barki jøts ja ñijkxy jam Magdala etjotp.

16

Ku ja fariseotøjk t'amidoodøø ja Jesús jøts ja ttuk'ejxtit ja myilagri'ajtin

¹ Kuts idø'øn ja jam jade'en ñijkxy, xjats ja fariseotøjk ja nimejniyøø møøt saduceotøjkti, jøts ja nugo kyajpxy'ejxwa'añiyi. Ja' ja ojts t'amidowdi jøts ja myilagri'ajtin ja ttu'unt, jøts tyuk'ejxidit ja myøk'ajtin jam tsajpwemp, pøni janch ku dø'øn ja y'ukdiosu'ngi. ² Jøts ja yide'en t'adsøøy:

—Ku ja et chuu'ji, pø mnømpxi meets: “Tø'kxwamp tam yø et, kumi tsajpts yø tsajp kyaxi'iky”; ³ jøts ku yjøpy'aty jøts mnømidi: “Ka' tam yø et yam tyø'kxwa'añ, kumi tsajpts yø tsajp kyaxi'iky jøts yoots møøt.” iMeets win'øø'mbidi! ¿Sa ja tsajp wa'ats xñijawidi ku ja jade'en kyaxi'iky, jøts meets øts nja' ka' xñija'wiyi ku ja mjayiktuk'ejxti? ⁴ Yø tsaachka'øyjaa'y øts idø'øn jade'en x'amidoodip jøts yiktuk'ejxtit ja milagri;

ja'ayits jadu'uk y'ukyiktuk'ejxnidit nayide'en sa ja Dios ttuuñ ja Jonás.

Xjats ja twinwa'ktuujty, jøts ja tyuu'døjkiyih'ñ.

Ja fariseit jaa'y y'ixpøjkin

⁵ Kuts ja pyabøjkitøjk ñajxtøø jam nøø agø'øm jam jaduktamajñ, jøts ja tja'dyigøydi ja chapkaaky, ka'ap ja wyinaty tø tkondi. ⁶ Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ukmadowdim; øyim mnay'ejx'etidit, ejxim yø fariseotøjk, ejxim yø saduceotøjk xkaajyidi yø chapkaaky midi wenk levaduri møøt.

⁷ Jøts ja pabøjkitøjk agø'ømyi ñawyambi ñaxwa'jkidøø:

—Ja'agøjxp yø jade'en wya'añ ku ndsapkaaky tø ngakø'øñindi.

⁸ Myadoow ja nwindsøn'ajtim Jesús ja', jøts ja tnimaay:

—¿Tigøjxp ku jade'en mwa'andi jøts ku mdsapkaaky kya'etti? ¡Niwine'enin meets ja janchja'win xkidyimyjagyepy! ⁹ ¿Ka'ap meets ja xja'gyuki, jøts ka' meets ja xja'myech ja tsapkaaky midi magoxk, midi øts ojts nyikwa'kxy, jøts øts ja ojts nmo'odi ja ñimagoxk milbi jaa'y, jøts ka' meets ja xja'myech winaak kach ojts xpøkmukti ja abu'xk? ¹⁰ ¿Jøts ni ja'baat xkaja'myatsti ja wixujkpi tsapkaaky midi ndagumaay ja maktaxk milbi jaa'y, jøts winaak kach ojts xjaakpøkmukti?

¹¹ ¿Sudso'ampyts ka' xja'gyukidi jøts ku øts ka' ndijj ja tymchapkaaky midi wenk levaduri møøt, midi yja'ajttip ja fariseotøjk møøt ja saduceotøjkti?

¹² Xjaanimts ja tja'gyukidi jøts ku ja nwindsøn'ajtim Jesús kidi tyimyjatsapkaagyip

ja wyinaty tø tniġajpxy midi wenk levaduri møøt, pø ja ixpøjkinxi ja wyinaty tø tijy jade'en midi ñanky'ixpøjkidip ja fariseotøjkti møøt ja saduceotøjkti.

Ku ja Pedro wyaañ jøts ku ja Jesús yja'aji yiknitsokp, ja Cristo

¹³ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús yja'jty jam etjotp midi ja Cesarea de Filipit kajp y'etip, jamts ja tyiktiiy ja pyabøjkpitøjk, jøts ja tnimaay:

—¿Sa jaa'y wya'andi, pønik øts?

¹⁴ Jøts ja wyandi:

—Jade'en winaagin wya'andi jøts ku mets Juan Bautista; jøts jadu'uk wyamidi jøts ku mets mElías, jøts pømbits wamidip jøts ku mets mJeremías, uk pøngapøn Dios kyugajpxy.

¹⁵ Winets ja Jesús tyiktiiy:

—Jøts meets, ¿sa mee mwa'añ, pøn øts idø'øn?

¹⁶ Xjats ja Simón Pedro t'adsøøy:

—Ja yiknitsokpi mets, ja Cristo, ja Dios U'nk.

¹⁷ Jøts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy, jøts ja tnimaay:

—Mets Simón idø'øn janchjaakxøñim, Jonás myajnku'nk, ka' pøn jaa'yip mets yø jade'en mduk'ejxip, ja Dios Teetyxi dø'øn yø jade'en mduknija'wiyip pøn jap tsajpjøtpy. ¹⁸ Tiiy me mwinnmay, møk me mwinnmay, patyts idø'øn myikxømø'øy Pedro midi tyijpy tsaa. Tøts mets nikøjxp øts yam nyiktso'onda'akwa'añ ja nja'; jøts øts ja nyikmøjta'akt, ni o'jkin niti ja miabaat kyamimada'agit. ¹⁹ Øts me nmøøpy ja kutujk'ajtin; pøni pøn mets ya ja pyøky maa'kxujkip, nayide'en ja tsajpjøtpy yikmaa'kxukt. Jøts pøni pøn mets

ya mgamaa'kxujkpy, nayide'en ja tsajpjøtpy kyayikmaa'kxukt.

²⁰ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay møkta'aky ja pyabøjkpitøjk, jøts ja ka'ap pøn ttukmado'odit ku ja' Cristo, ku ja yiknitsø'øky.

Ku ja Jesús tnigajpxy ja y'o'jkin

²¹ Winetyipts ja nwindson'ajtim Jesús wa'ats tnigajpxøjkiyiñ, jøts ja ttukmadøy ja pyabøjkpitøjk jøts ku ja ñøjkxt jam Jerusalén, jøts ku ja møjaa'dyøjk ja yikxon yik'ayo'ombaadiyit møøt ja teetywindsøndøjkti jøts ja kajpxwejpitøjkti. Ojts ja ttukmadøy jøts ku ja yik'oogit, jujkpyøkpts ja jadigojk, jøts ja kyidigøøk xøøw pyidsø'ømt jadigojk oo'kpi jutjøtpy. ²² Winets ja Pedro ja ojts yiknijkxyi abiky, jøts ja møkta'aky ñimaajyi:

—iWindsøn'ajtim, katsojknim Dios Teety jøts jade'en mjatt! iKa'ap jade'en mdyimyjatt mdyim-gyubatt!

²³ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tniwa'kjimbijty ja Pedro, jøts ja tnimaay:

—iMets miku' jiwā'ak, majtstutk øts!, nugo mets mjanchyik'adukti. Ka' mets jade'en mwinmay sam Dios Teety wyinmayin, jade'en me mwinmay sam øy pøn na'xwii'ñit ja'ay.

²⁴ Winets ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Pøni pøn tsojkin tmøøt'ajtp jøts øts nja' jade'en xpaduujnit, ka' mibaat kø'øm ñadyunk'atit, ja'ayi ku amumjoojt ñadyamiyoxit ja ayo'on jøts idø'on jade'en tpadu'unt. ²⁵ Pønts kajade'enduñim nay'ejxip, niwindem ja tkapaaty ja nitso'ok'ajtin; jøts pøn ø xku'ayo'ombajtíp, ja' idø'on tpaatp

ja nitso'ok'ajtin. ²⁶ ¿Ja ti ja ñiwya'ant øy ja jaa'y tjaja'bøjkixy ja naxwiin'ajtin, jøts ja y'anmija'win ne'egi wyindigøy? Jabi ka'axi mibaat ja ñitso'ok'ajtin ja tkuju'uty. ²⁷ Ja Dios Teety øts myøk'ajtin nmimejnip møøt ja ankilistøjkti, jøts øts nwandu'undit sa jaty nidu'uk nidu'uk pyaat'aty i yiktu'undit. ²⁸ Janch øts idø'øn nwa'añ, jøts ku ya ja winaagindi pøn ka'ookter kunim ja jawyeen tyimy'uk'ejxtit ku ø nmime'ent ja Dios Teety kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy.

17

Ku ja Jesús adsu'jky y'atstigajch, amuum chamambøjkixy

¹ Xjats ku kyidudujk xøøw'ajty, winets ja nwindson'ajtim Jesús tmøødiyii'ñ ja Pedro, jøts ja Juan møøt ja y'ajch Jacobo, jøts ja ojts ñøjkxti ma ja kojpk jam janch køjxp; ² jamts ja ñanktyigajtsi, wemp am ja tyimy'ejxti ku wyeen y'aaw ja jade'en yjajty sam xøøw y'añin, jøts ja wyet jade'en pyoobiyii'ñ sam ja jajin. ³ Jøts ja jotmøn t'ejxpaatti ja Moisés jøts ja Elías, ku nwindson'ajtim Jesús ja tmøøtmadya'aky. ⁴ Winets ja Pedro tnimaay ja nwindson'ajtim Jesús:

—Windsøn'ajtim, jtyimy'øy'ajtp ku øø ndyimyam'aty! Pøni mdsøjkpy jøts øøts ujts'aadyøjk tigøøk nyik'øyt; tu'uk mets mja', tu'uk Moisés yja' jøts tu'uk Elías yja'.

⁵ Nay ixamnim ja Pedro jade'en wya'añ ku ja yoots jam yja'jty janchyikwin'oo'kpiim, jøts ja tuki'iyi tyik'adigøøy; jøts jap yootsjøtpy ja Dios Teety y'ayuujk yikmadøøy ku yide'en wya'añ:

—N'u'nk øts idø'øn ya'at, yø' øts idø'øn njaaktajotkujk'ajtpy. Mimadowdi pøni sa wya'añ.

⁶ Kuts ja jade'en tmadowdi, xjats ja winda'ak ñaxkidakti, yikxon ja yjantymchø'jkidøø. ⁷ Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ñimejnidi, jøts ja tyojnidi, yide'en ja ñimaajyidi:

—Pidø'økti; kidi mdsø'øgidi.

⁸ Xjats ku ja y'ejxjø'øktøø nima ja pøn tka'uk'ejxpatnidi, nadyu'uk ja nwindson'ajtim Jesús jam.

⁹ Jøts ja kyidaknidi, ku kojpkøjxp choondi, jamts ja nwindson'ajtim Jesús ja møktā'aky y'ana'amidøø:

—Kidi yø pøn xamimadya'akti midi tø x'ejxti, jaanim ku øts wyinaty tø njujkyiky jadigojk.

¹⁰ Winets ja pyabøjkpitøjk ja tyiibyøjkiyi:

—¿Tigøjxpmits yø kajpxwejpitøjk jade'en wya'andi jøts ku ja Elías jawyeen mye'ent, jøts ix'oojknim ja yiknitsokpi?

¹¹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en t'adsøy:

—Janch me'emp idø'øn ja Elías, jøts ja tuki'iyi tyik'øyigyøxt. ¹² Øtsts wamp jøts meets nnøjmi jøts ku Elías tø y'atsmengojmi, jøts nigidi tø t'ejxkapti, tø ja twandundi sam y'anmija'win tyimñeki. Nayide'ents øts yø xyik'ayo'ombaattit.

¹³ Jaanimts ja pyabøjkpitøjk ja tja'gyukidøø, jøts kudam ja nwindson'ajtim Jesús ja ja' tyamimadya'agyidi ja Juan Bautista ku ja Elías tify tø y'atsmengojmi.

Ku ja Jesús tyikmøkpiky tu'uk ja mixyu'nk pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi

14 Xjats ku ja ojts yja'atti mā jaa'y jam wyinatyi, jamts ja nwindson'ajtim Jesús tu'uk ja jaa'y ñimejniyi jøts ja ojts wyinguxanay'øyyi, yide'en ja ñimaajyi:

15 —Me teety, ayo'ejxik øts n'u'nk, adsu'jky adsu'jky mø'ødyi pa'am yø pyaadyiyi jøts tsaach'ijxyim tyuñiyi; atsnaxkidakp may'ojk jam jønjoth, uk nøøjøthpy paat ñødøki. 16 Ixyats mets yø mbabøjkpitøjk yø tø njadanimiñ, ka'ats yø myayidi jøts yø tyikmøkpøktit.

17 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøø, jøts tnøjmi pøn jam wyinatyi:

—jMee kajanchja'wibidi, yø mbøky nugo myikmajadaktip! ¿Mā windemnim meets ngajpxy n'ayuujk xpabøjkit? ¿Jøts windemnim meets yø yjade'embī xuktatso'okt ku øts yø ejth njanchjanigajpx'ity? Meets, yikmen yø pamaa'y.

18 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ojts tkajxpidsimy ja miku', ojts ja ttukmajtstu'uty ja mixy jøts idø'øn ja jade'en jatyi tyimyøkpjky.

19 Winetnimts ja nwindson'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk myigajpxi jibiky'ampy, jøts ja ojts yiktiiyiyi:

—¿Tigøjxp ku øøts yø miku' tø ngayikpidsimy?

20 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyi:

—Ja'agøjxp ku mjanchja'win kyamøkidi. Janch øts idø'øn nwa'añ ku jeexyip ja mjanchja'win ñiyjade'en xmøøt'atti sam mortas pajkin, øyts meets yø kojpk xnøjmit: “Jiwa'ak ya jøts mnøjkxt abikytsoo”; jiwa'akpts ja kojpk. Ka' mee ti mgamayit ku janchja'win møk xjanchmøøt'attit.

21 Yø yjade'embī miku' ja yø iiy pyidsimy ku

Dios n'ajot'ajtint, ku n'amaay'ajtint ngagugaa'yint ngagu'uujka'ant.

Ku ja Jesús tnigajpxy jadigojk ja y'o'jkin

²² Nay ixjammim idø'øñ ja wyinaty wyidetinim ma ja et txøwi Galilea, ku ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts tyukmadøyidi jøts ku mayjaa'y ja kyøyakit, ²³ jøts ja yik'oogit, jukpyøkpts ja jadigojk kyidigøøk xøøw. Ja'ats ja tymchaachjotmayja'widøø ku ja jade'en tnija'widøø.

Ku ja tsaptøjk yikugubety

²⁴ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús tmøøtja'jty ja pyabøjkpitøjk jam Capernaumit kajpkøjxp, jamts ja jaa'dyi pøn yiktsaptøjkugubajttip, ja'ats idø'øñ ojts tninøjkxti ja Pedro, jøts ja ojts tyiktøwdi:

—¿Ka' meets yø myik'ixpøjkpi tkugubety yø tsaptøjk?

²⁵ Jøts ja Pedro y'adsøøy:

—Kyugubejtpyxi yø'.

Xjats ku ja Pedro tyøjkiyii'ñ tøjkjøtpy, japts ja nwindson'ajtim Jesús ja jawyeen ñimaajyi:

—¿Sa me Simón mwinmay? ¿Pøn yjawwi yø windsøndøjk tyukugubajttip, ja kyø'ømiguk'uk uk ja wenk jaa'y?

²⁶ Jøts ja Pedro y'adsøøy:

—Ja wenk jaa'y yø tyukugubajttip.

Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsowimbijty:

—Aaa ka'ats tam adøm idø'øñ xpaat'ajtyim nyajkint ja tsaptøjk kugubajtin, pøni abiky jaa'y tyukugubajttip. ²⁷ Jøts nipøn ngayik'ambøjkin, nøjkx mejy'agø'øm jøts jam xjuutt ja ajkx, pøni midi inet mijawyeen mjuu'tpy, ja' y'aawjøltpyts inet meen xpaatt tu'uk. Pyaätppts inet ja' jøts ja

namajtsk ngugubajtin'ajtin; ja'ats myiknøjkxp jøts
x'atsmo'ot ja yikugubajtpi.

18

Pøn idø'øn jawaani møj mā Dios ja yjaa'y ja kyutujk ttanitani

¹ Ñiñayi winets ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk ñimejniyi, jøts ja ojts yiktiiyiyi:

—¿Pømbi øø nidu'ugin ja tyimy'ukmøjtøkip ku ja mgutujk xyiknaxkida'akt?

² Winets ja nwindson'ajtim Jesús tyaaixiyii'ñ tu'uk mutsk mixyu'nk, jøts ja tyikwa'k'øiyiyii'ñ ja' y'agujk'amdi, ³ jøts ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Janch øts idø'øn nwa'añ, pøni ka' meets ja mdsinaa'yin xyiktigach, pøni ka' meets jade'en mnabyikta'agyi sam ne'egi mutskuna'jk yja'gyukindi, ka' mee mibaat jade'en myikupøkt jøts mdøkidit mā Dios ja kyutujk ttanitani ja naxwii'ñit jaa'y. ⁴ Patyts ja' myøjtøkit jam mā Dios ja kyutujk ttanitani ja naxwii'ñit jaa'y ja' pøn yik'ayowim jaa'y'ajtp, pøn jade'en nabyiktaajkip sam ya'at mutsku'ngin. ⁵ Jøts øy pøn pøni xukpøjkidip øts ja nja' midi yik'ayowim jaa'y'ajttip sam ya'at mutsku'ngin, øts idø'øn ja wyinaty kø'øm xkupøjkp.

Ja' midi yikpøkpyajtp

⁶ Jøts pøni pøn t'ukyikpøkyu'ump øts ja nja' pøn ø xjanchja'widip, ne'egi ja øyik y'ijty jøts ja mejyjøtpy yikuwibejpit, ku møj paandaak ja y'ukyiktayukxotsit. ⁷ Janch kawindøøp yø naxwii'ñit ku ja y'ity midi jaa'y tyikpøkpyajtp!

Nøjkx naxpyim yø jade'en, jøts jyjanch'ayøøy ja' pøn ja myigu'uk yikpøkyundip!

8 'Paty nayide'en pøni myikpøkpyajttip mgø' mdeky, ja'ayi ku xtyimwyiboottit jøts jagam xpikta'aktit; ne'egi øy'atp ku køkuk paktuk mdøkit jap mā Dios jam, jøts kidi ka'pxy xminiijkxy ja mgø' mdeky jap inferno. 9 Jøts pøni yø mween myikpøkyuujnip, nawyeenjuudits jøts abiky xpikta'akt; ne'egits øy'atp ku ne'egi wendu'uk mdøkit jap mā ja Dios, jøts kidi yø mween ka'pxy xmidøki ku myikuwibepit jap jønjøtpy midi jap inferno.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty tu'uk ja borreek midi tigøøpy

10 'Kidits øts ja n'u'nk n'una'jk xmi jotma'jtidi. Janch øts idø'øn nwa'añ jøts ku y'ankilis ja jap tsajpjøtpyti Dios Teety wyingujkpy. 11 Pø ja'axi tø nnimiñ jøts øts ja nyiknitso'ok'attit pøn ja pyøky yikwindigø'øyiñidip.

12 '¿Sa mee m'ukwa'añ? Ku jaa'y jam wyinaty tmøøt'aty nimagø'pxy ja borreegi, jøts kuts ja tu'uk tyigø'øty, ¿ti ka'ap ja t'ats'ixa'at? Kuwanixi ja jam kojpkøjxp tyikta'ant ja ñimakta'pxy myaktaxujkpi, jøts ja t'ats'ixa'at midi tø tyigøy. 13 Kuts ja tpaatt, ne'egi tyaxonda'akpts ja' midi tø y'uktigøy jøts nika'ap ja jade'en ne'egi yiktaxonda'akti ja ñimakta'pxy myaktaxujkpi midi kadigøødyip. 14 Jade'ents meets idø'øn ja Dios Teety mjawiyidi pøn jap tsajpjøtpy, ka'ap ja ttsøky jøts y'u'nk y'una'jk ja jade'en tyigø'øty.

Sa nmigu'uktøjk nmaa'kxuujkint

15 'Pøni jam mmigu'uk mga'ødyuñiyi, nagyajpxidits anadyu'uk jøts xukwinjawit ja pyøky. Pøni kyupijkpyts, tøts ja mja' wyinaty myajada'aky jøts ja pyøky nayide'en tkagu'ayo'ombaadit. 16 Kuts mgagupøkit ku ka' mmadoowa'anit, winets tu'uk majtsk jaa'y xwaadso'ot jøts ja t'ejxtit tnijawidit pøni sa jam pøn wyā'añ. 17 Kuts ja kyayikmøjpiktakmidit, winets xukmado'ot ja mayjaa'y pøn tjanchja'widip ja Dios; jøts ku ni ja'baat kyayikmøjpiktakmidit, winets ja jade'en xpikta'aktit sam ja jaa'y pøn Dios tkajanchja'widip, uk jade'en sam yikugubajtpitøjk yikwa'andi yiktejti.

18 'Janch meets idø'øñ nnøjmi, pøni pøn meets ya ja pyøky maa'kxuujkip, nayide'en ja tsajpjøtpty yikmaa'kxukt. Jøts pøni pøn mets ya mgamaa'kxujkpy, nayide'en ja tsajpjøtpty kyayikmaa'kxukt.

19 'Nayi ndukmadoodip ixyam, pøni pøn tu'uk majtsk nagyajpxidip, jøts t'amidoowa'andi tpøktsoowa'andi tigati ja Dios Teety, mo'ojidipts ja'. 20 Pøni ma tu'uk majtsk ñamyukyidi ja jaa'y øts køjxp, jamts øts ja møøt n'ity.

21 Xjats ja Pedro ojts tninijkxy ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja ttiijky:

—Windsøn'ajtim, ¿winaak ojkin øts ja nmigu'uk nmaa'kxt ku øts ja xka'ødyu'unt kawinaak ojk? ¿Øy ku wixujk ojkin?

22 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøoy:

—Ka'axi me nnøjmi jøts ku ja'ayi wixujk ojk. Nømpxi øts yam nwa'añ jøts kawinaak ojk pøni winaak ojk meets ja jaa'y mmidundigøyidi.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja tumbi pøn tka-maa'kxujkp ja myigu'uk

23 Jade'en idø'øn ja Dios kyutujk sam tu'uk ja windsønin pøn ja tyumbitøjk ojts tyojpayø'øy. 24 Exam idø'øn wyinaty tnibøkinim, ku ja ojts yiktaniway tu'uk ja tyumbi midi ja wyinaty kawine'en miyoj'ajtiyip. 25 Kumi ka'ats ja tyumbi myeeñ ti ja tyagubatp ja yoj, winets ja windsøn wyaañ jøts wan tyikniitookti møøt y'u'nk ñidø'øxy, jøts pøni ti jaty jam pyikta'aky'ajttip. Jøts pøni wine'en ja choobaatti, ja'ats ja yoj kyudøkip. 26 Xjats ja tumbi tminuu'kxaajky ja wyindsøn, ojts ja twinguxani, yide'en ja tnimaay: "Windsøn, miduda'aky'ajtk øts, ngubatp øts ja tuki'iyi." 27 Xjats ja windsøn ja ojts y'ayo'ijxyi, jøts ja yoj ja tyamaa'kxuujkyi jøts ja yik'awa'atspidsøøjmiyi. 28 Kuuyi ja tumbi ja'ayi pyidsiimy, jøts ja ojts tu'uk tminabyaadyiyi ja myigu'uk ja myøøtumbi, ja' ja miyoj'ajtiyip tu'uk pesi majtsk pesi. Yukpajkiixpy ja ojts tyimyach jøts ja jadi'iñi tyukpani, yide'en ja møk'ampy tnøjmi: "iPe'tpy xkubatt ja yoj, yak putyi!" 29 Winets ja myigu'uk ñagyuxendyaajkøø ja' wyindum jøts ja ojts myinuu'kxa'agyiyi: "Miduda'aky'ajtk øts, ngubatp øts ja tuki'iyi." 30 Jøts ja yjadu'ukpi, ka'ap ja tkupijky, ojts ja ñijxxy jøts ja ojts tpiakta'aky ja myigu'uk jap puxøjkjøtpy kunim ja tyimgyubatt ja yoj. 31 Kuts ja yjadu'ukpi ja jade'en t'ejxtøø, tyimy'ayojidi ja' jøts ja ojts t'atstukmadowdi ja wyindsøn sa jaty ja wyinaty tø t'ejxti. 32 Winets ja windsøn ja tyumbi tnankwyadsojøø midi idø'øn jade'en adøtsp, jøts ja tnimaay: "iMets miku', burri! Tø mets

ja myoj ndamee'kxy ku me tɔ xminuu'kxa'aky.
³³ Nayide'en me ndijy jeexyip ja mmigu'uk
 x'ayo'ijxy sa me tɔ n'ayo'ijxyin.” ³⁴ Yikxon ja
 windsøn yjantyimy'ambijky, jɔts ja tkejxy ayooɔi
 kunim ja myigubajtkɔxit.

³⁵ Jɔts ja nwindsøn'ajtim Jesús yide'en
 myadyak'abajtiyih'ñ:

—Nayide'en meets ja Dios Teety mduniyit pɔni
 ka' amumjoojt xmaa'kxukti ja mmigu'uk.

19

*Ku ja Jesús kyajpxwiyj sudso ja amajtsk'ajtin
 ñaxy*

¹ Ku ja nwindsøn'ajtim Jesús jade'en wyinaty
 tɔ wyā'añ, xjats ja chøø'ñ Galilea etjotp, jɔts ja
 ñijkxy jam Jude'it etjotp midi tamp nøøbukø'øm
 Jordán. ² May jaa'y ja pawidejtiyip, jɔts ja jam may
 tyiktsøøjky ja pamaa'y.

³ Winets ja fariseotøjk winaagin tñimendi ja
 nwindsøn'ajtim Jesús jɔts ja tkajpxy'ejxwa'andi,
 ojts ja tyiktowdi:

—¿Kutuky yø jade'en jɔts øy pøn tmajtstu'utt
 ñidø'øxy ku ja yiin waan tyundigøy?

⁴ Jɔts ja t'adsøøy:

—¿Ka'anim meets ja Dios kyajpxy x'ejxi? Pø
 patyxi ja yaa'y ja tø'øxy tyik'øyyih'ñ pøn xyik-
 tso'ondaajkindip. ⁵ Nayi nøøm ja': “Ja'agøjxp ja
 yaa'dyøjk ja tyeety ja tyaak tmajtstu'utt, jɔts ja
 ñidø'øxy ja møøt tu'ugyi ja'ayi chøønit.” ⁶ Tu'ugyi
 ja ñamyayi tyimbyaaty øy ja jaa'y yjanamajtskidi,
 paty ka'ap pyaat'aty jɔts jaa'y ja tñankñawya'kxit

midi Dios tɔ ttanibiktaagi tu'uk yaa'y jɔts tu'uk tɔ'ɔxy.

⁷ Xjats ja ttiibyɔjkti:

—Jɔts tigɔjxpts ja Moisés tyajky ja tɪy'ajtin ja tɔ'ɔxyɔjk jɔts ɔy ja yikmajtstu'utt?

⁸ Jɔts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Meets jade'en ja mgawindi'yajtin myikmajadakpy ku ja Moisés ojts tyikutuky jɔts ɔy xminawya'kxidit ja mnidø'ɔxy; ka'apts yø y'ijty jade'en tso'onda'agyip. ⁹ Øts wamp, pøni pøn tminawya'kxip ja ñidø'ɔxy a'øy'ampy, ku ja wenk yaa'dyɔjk ja wyinaty tjagamøøt'aty, jɔts ja tmøøt'amajtskigyojmi ja wenk tɔ'ɔxyɔjk, ja' idø'øn pøkyump; nayi pøky ja nayide'en pøn tmøøt'amajtskiyip ja tɔ'ɔxyɔjk midi tɔ yikmajtstu'uty.

¹⁰ Xjats ja pyabɔjkpɪtɔjk ja ñimaajyiyøø:

—Pøni jade'endam yaa'dyɔjk tmøøtsøøni ja ñidø'ɔxy, ne'egi ɔy tamts ja' ku nguidy-imy'amajtska'ant.

¹¹ Jɔts ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Pø janch jade'en, ka'apts niduki'iyi tkupøkti. Ka'ap ya'at winmaa'ñ pøn nugo ajawɪ tja'gyuki, ja'ayi dø'øn tkupɔjktip pøn Dios møøjyidip. ¹² Ja mayjøøjp ja winmaa'ñ jɔts jaa'y kya'amajtskidi: ku winaagin ka'pxy kyamendi naxwiñ, winaagints kø'øm ñadyuñidi ku ñay'isabikyidi jɔts ka' y'amajtskidi, jɔts ja winaagin pøn tkagu'amajtskip ja Dios kyutujk. Pøni pøn jade'en ttunwamp, wants jade'en ttuñ.

Ku ja Jesús tkunuu'kxy ja mutskuna'jk

13 Winets ja nwindson'ajtim Jesús yiktanımıñ mutsk mixyuna'jkti jøts ja tkønixajt jøts ja tku'amidowit; jøts ja pyabøjkpitøjk yide'en ja tnimaay ja jaa'y pøn twaamendip ja mutskuna'jk jøts kyatøkidit ja mutskuna'jk. 14 Yide'ents ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Majststu'utti, wan øts yø mutskuna'jk xnimendi, kidi meets yø xkayiknajxni; yø' dø'øn Dios ja'ajtidip pøn jade'endi sam yø mutskuna'jkindi, ja'ats tpaattip ja Dios kyutujk.

15 Jøts ja ojts tkunuu'kxy ja mutskuna'jk, jøts ja jam ojts cho'oni.

Ja kumeeñ jaa'y

16 Tu'uk idø'øn una'jk jaa'y, ja'ats ojts t'ats'ixy ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja t'atsnimaay:

—Mets øyjaa'y yik'ixpøjkpi, ¿ti øy'ajtin ø ndu'ump jøts øts ja n'anmija'win ja jujky'ajtin tpaatt xemikøjxp?

17 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—¿Tiku ø xnøjmi jøts ku ø n'øyi? Tu'ugyi ja' midi øy, jøts ja Dios idø'øn ja'. Pøni mbaatwampyts ja jujky'ajtin xemikøjxp, paduujnits ja Dios kyutujk.

18 Jøts ja una'jk jaa'y wyaañ:

—¿Midi'ibi?

Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay:

—Kidi myikjaa'y'øøky; kidi mmigu'uk ñidø'øxy xpøjkxi; kidi mmeech; kidi pøn xwindaay'aty; 19 windsø'øgi mdeety mdaak; jøts tsok mmigu'uk sam kø'øm mnachøkyin.

20 Jøts ja una'jk jaa'y yide'en tnimaay ja nwindson'ajtim:

—Tø øts yø jade'en njatunguixy, jaayim øts yø jade'en mbaduñ ku nmutsk'aty. ¿Tits øts idø'on njaaktu'ump?

²¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—Pøni øy yikxon mjaa'y'atwa'añ, nøjkx x'atsto'okjø'økixy ti jaty jam mjagyeypy jøts xmo'ot ja ñimeeñ ja ayoobi jaa'y, winets xpaatt ja øy'ajtin ja xondaajkin jap tsajpjøtpy; ku jade'en x'uktu'unt, winets mme'ent jøts ø xpawidett.

²² Xjats ku ja jade'en tmadøøy, jøts ja yjot-madyøjkiyi'ñ, kumi jantyimgyumeeñ, kumi janty-imgyubiktā'aky idø'on ja'.

²³ Winets ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Øts yam tyimwyamp jøts ku møk y'adukyi jøts kumeeñ jaa'y tpaajttit ja Dios kyutujk midi jap tsajpjøtpy. ²⁴ Jøts jaaktyimwyamp øts jøts ku ja kumeeñ jaa'y janch apeni ñaxti mā Dios ja kyutujk ttanitani tuki'iyi, pø ne'egi tsojk ñaxt ja møj jiyujk jap xu'unjutjøtpy.

²⁵ Kuuyi ja pyabøjkpitøjk ja jade'en tmadoodøø, janch ñigyumaap ja tyimya'widøø, jøts ja xem yam ñayiktøjidøø:

—¿Pønimts idø'on nitso'ok'atp?

²⁶ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts y'ijxyidi, jøts ja ñimaajyøø:

—Ka'ap yø øy pøn jaa'y kø'øm ñankñitso'ogiyit, ja Dios ja'ayi myøøt'ajtpy ja møk'ajtin sudso xyiknitsoojkint, niti Dios tkatsepjawi.

²⁷ Xjats ja Pedro tyiktiiy:

—Windsøn'ajtim, tø øø tuki'iyi n'ixmajtskixy ti jaty øøts y'ity njagyeypy, jøts øø tø ndsøøñ jøts

me myikpawidity. ¿Tits øøts idø'øn nbaatp, ti øøts idø'øn nbøkp?

²⁸ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Janch øts idø'øn nwa'añ, ku yja'att ja xøøw ja jumøjt ku tuki'iyi yjemyigyøxt jadigojk, ku ø n'ixa'akt ngutujktaajkjøtpy ku øts ja møk'ajtin nmi'ixa'akt, jøts meets wine'enin meets ixa xpawidity, xnayimøøt'ixa'akp meets nayide'en nimakmajtsk jap kutujktaajkjøtpy, jøts xiidyu'undit ja Israelit jaa'y niduki'iyi. ²⁹ Jøts nayide'en pøn jaty tø tmajtstutkøxti ja tyøjk, ja myigu'uktøjk, chø' y'uch, tyeety tyaak, y'u'nk ñidø'øxy, uk ñaaix kyam tmajtstu'uttibaat øts ngutujkøjxp, yikmo'odipts ja jinaxy jinaxy øy ti, jøts pyaattip ja' ja jujky'ajtin midi xemikøjxp. ³⁰ Jøts may ja wyindigø'ødyit pøn ixyam namyøjpiktaajkidip kø'øm; jøts pøn ixyam ne'egi windigøy'ejttip, ja'ats ne'egi nøjkx møjtøkidip.

20

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja tumbitøjk

¹ Jade'enin idø'øn ja Dios kyutujk midi yjaa'y tyanitanaapy sam tu'uk jaa'y kyugam'atyin jøts ja chøøñ jøpyi jøpyi tumbi ixaabyi jøts ja y'uvitsa'lam pyidø'økt. ² Ojts ja tyikwin'øyiidi møøt ja tumbitøjk, øy ja tmiju'uty tu'uk puxmeeñ tukxøøw, jøts ja ojts tkexy tumbi jam kyamjotp. ³ Jøts idø'øn ja ojts cho'ongojmi, ja xøøw wyinaty tuk'ajopu'nk, jøts ja jap maayjøtpy ojts tjaak'ixy ja jaa'y pøn awatsidip. ⁴ Yide'en ja tnimaay: “Nøjkx mee nayide'en mduñ jap kamjøtpy, jøts nmiju'udyit nayide'en sam pyaat'aty.” Winets ja ojts ñøjkxti.

⁵ Xjats ja windsøn cho'ongojmi ku ja xøøw kyukiyi'ñ, nayide'en winakxyøøw nay ja tumbi dø'øn ja y'ats'ejxkojmip. ⁶ Jøts ku ja xøøw jawaani kyajajxni, xjats ja ojts cho'ongojmi tumbi ixaabyi, jøts ja ojts ñijkxy nay jap maayjøtpy, jøts ja ojts tjaakpaaty ja jaa'y pøn wyinaty awatsidip, yide'en ja tnimaay: “¿Tiku meets ya nugo mxinaxy, ti kidi mee mdunwa'añ?” ⁷ Yide'ents ja y'adsoodøø: “Kumi ka'ap øø pøn xyiktunkpaatwa'añ.” Xjats idø'øn ja tnimaay: “Nayi nøjkxts mdundi øts ngamjøtpy, jøts nmiju'udyit.” ⁸ Xjats ku y'ux'ajty, winets ja windsøn tnimaay ja tyumbi midi yiktump: “Yaajxi yø tumbitøjk jøts xmo'ot myijuu'ñ yø' jawyenidip pøn ix'oojk tø tyøkidi tumbi, jøts ja ix'oojk xmiju'uty pøn jawyeen tø tyøkidi tumbi.” ⁹ Winets ja myendøø pøn wyinaty ix'oojk tø tyøkidi tumbi ku ja xøøw jawaani kyajajxni, jøts ja myijuu'ñ ja ojts ka'pxy t'axajidi tu'uk puxmeeñ nidu'uk nidu'uk. ¹⁰ Xjats ku yja' ja tyaja'jtidøø pøn wyinaty jawyeen tø tyøkidi tumbi, jade'en ja wyinmaydi yikmiju'udyip ja tijy jawaani tsowi; nayide'en myijuu'ñ ja ojts t'axajidi tu'uk puxmeeñ nidu'ukjaty. ¹¹ Ku ja jade'en ojts t'axajidi ja myijuu'ñ, xjats ja tmi'ambøjktøø ja wyindsøn, ¹² yide'en ja tnimaadyøø: “Pøn ne'egi oojk tø yja'atti, ja'ayi tø tyundi tuk'hori; jøts ne'egi nayide'en tø xmijuy sam øø tø xmijuyin, jøts tøts øøts yikxon nduñ jøts øøts yikxon tukxinaxy tø nni'añ.” ¹³ Jøts ja windsøn y'adsøøy, yide'en ja winaagin yiknimaadyøø: “Ka' me migu'uk yam sa nduñ. ¿Ti kidi tø nnagyajpxyin jøts ku nmiju'uty tu'uk puxmeeñ? ¹⁴ Axaji yø mmijuu'ñ

jøts mnøjksnit. Nayide'en øts yø nmijuuwya'añ pøn oojk tø tyøkidi tumbi sam mee tø myikmijuyin.

¹⁵ ¿Pøn øts yø ndejin jade'en xkaduktu'ump pøni sa øts nmeen kø'øm nyiktunkpaatwa'añ? ¿Uk yø' idø'øn m'ama'at'ajtpy ku n'øyjaa'y'aty?"

¹⁶ Jøts ja Jesús jadigojk yide'en wya'añ:

—Jade'ents idø'øn ejx øts ja nwa'añ, pøn tandip ix'oojk, ja'ats ne'egi jawyenidip, jøts pøn jawyenidip, ja'ats ta'andip ix'oojk. Kumi may ja'adi pøn yiktukmadoodip jøts mye'endit, niwaanits ja'adi pøn yik'a'ejxidip jøts tya'andit. Nayide'ents ja Dios Teety ttu'unt ja naḡwii'ñit jaa'y.

Ku ja Jesús tnigajpxy jadigojk ja y'o'jkin

¹⁷ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty tuu'amni midi Jerusalén nøjkxp, winets ja abiky tjywaay ja pyabøjkpitøjk midi nimakmajtskti, jøts ja tniḡaay:

¹⁸ —Ixya tø nbejtyindi Jerusalén mā øts nyikøyakt, jøts øts ja teetywindsøndøjk, jøts øts ja kajpxwejpitøjk nyiktagidøkit pøn ø xyik'ooktip.

¹⁹ Ja'ats ø xkøyaktip jøts øts ja xagidøkidit pøn ka'israelit jaa'dyi, ja'ats ø xnixe'ektip xjaxe'ektip, ja'anim ø xwinwoptip xjipwoptip jøts øts ja xyikruspattit; kidigøøk xøøwts øts ja o'jkin nmimada'akt jøts ø njujkpyøkt jadigojk.

Ku ja tø'øxyøjk t'amidøøy ja may'ajtin midi tyaak'ajtp ja Jacobo møøt ja Juan

²⁰ Winets ja Zebedeo y'unajk jam myendøø møøt ja tyaak mā ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty. Ja Juan idø'øn ja' møøt ja Jacobo, ja'ats idø'øn ja tyaak jam ojts twinguxani ja

nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ja t'amidoowa'añ tu'uk ja may'ajt. ²¹ Jøts nwindsøn'ajtim Jesús ja ojts yiktiiyi:

—¿Ti dø'ø̄n mdsøjkpy?

Jøts ja t'adsø̄y, yide'en ja tnimaay:

—Tun may'ajt, jøts øts n'u'nk xyik'ixajkit ad-sow aduuk ku mgutujk xyiknaxkida'akt, tu'uk aga'ñ jøts jadu'uk anajy, jøts jade'en ja kutujk tmida'andit.

²² Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja y'adsoojidø̄:

—Ka' mee xnijawidi pø̄ni ti mee m'amidoodip. ¿Mgupøkp meets ja ayo'on midi ø nbaatp?

Jøts ja wyandi:

—Ngupøkp øøts ja'.

²³ Xjats ja tnimaay:

—Janch tiigyajpxy. Mgupøkp meets ja sa jaty ø njatt ngubatt; jøts kuts øts idø'ø̄n xmøøtsinaawya'andi tu'uk aga'ñ jøts jadu'uk anajy, ka'øtsip ja xpaat'ajtip jøts meets jade'en nyik'ixa'akt, ja' ja yikmo'odip pø̄ni pøn ja Dios Teety kø'øm jade'en tø tyanibiktaagiyidi.

²⁴ Xjats ku ja jade'en tmadowdi ja yjanimajkpidi, jøts ja tjantyimy'i'ambøjktø̄ ja ñamajtskpidi midi tukjaa'dyi. ²⁵ Jøts nwindsøn'ajtim Jesús ja ojts yjayajxniyidi niduki'iyi, jøts ja ojts ñii'mxyidi:

—Jade'en sam x'ejxtin xnijawidi, ja jaa'y pøn tnitanaadyip ja naajx ja kajp, øy ja sagasa y'adøtsnidi pø̄ni sa ja kø'øm ttsokti; kuts jam pøngapøn møk yjaakyikutujkni, tu'ugyits yja' ja tyikmø̄ji. ²⁶⁻²⁷ Jøts ka' meets mja' jade'endi, ne'egi yide'en meets mja'. Pø̄ni pøn namyøjpikta'akwajnip, ja' idø'ø̄n paat'ajtip jøts ja tuki'iyi ttu'unt pø̄ni ti myigu'uk ejtxidip ka'ejtxidip,

ja' idø'øn ja twindsø'øgip, ²⁸ jade'en sam ø nduñin, kaja'ajipxi ø tø nnimiñ jøts øts jawyeen nyikwindsø'øgit, pø ja'axi ø tø nnimiñ jøts øts ja windsø'jkin nyakt, jøts øts kø'øm ngudanit ja pojkpitumbi jaa'y pyøkyi, jøts ja may ñitso'ok'attit.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y

²⁹ Xjats ku ja jam wyinaty cho'onidi jam Jericó, jøts nwindson'ajtim Jesús may ja jaa'y ja ojts pyadsøøñiyi. ³⁰ Jamts wyinaty namajtsk winap jaa'y chøonidi tuu'am, jøts ku ja tmadowdi ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty ñaxy, jøts ja møkta'aky tnimaadyøø:

—jWindsøn'ajtim, rey David y'u'nk y'ap, ayo'ejxk øøts!

³¹ Jøts ja mayjaa'y ja ojts y'øjyidi, ojts yiknøjmidi jøts y'amo'ondit, jøts ja tjaaktyimyikjinajxtøø jawaani møk:

—jWindsøn'ajtim, rey David y'u'nk y'ap, ayo'ejxk øøts!

³² Winets ja nwindson'ajtim Jesús wya'k'øyyiñ, jøts ja tyaa'jxiyñ ja winap jaa'dyi jøts ja ttiibyijky, yide'en tnimaay:

—¿Ti dø'øn mdsojktip, ti ø ndu'ump?

³³ Jøts ja ojts y'adsowdi:

—Windsøn'ajtim, jawin'ejxwamp øøts.

³⁴ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja jaa'y ojts t'ayo'ixy jøts ja ojts twinguxaji. Jøts ja winap jaa'y nay jatyi wyin'ejxwa'kxtøø, jøts ja ojts tpadsoondi ja nwindson'ajtim Jesús.

21

Ku ja Jesús kyajptøjkiyñ Jerusalén

¹ Kuts jam Jerusalén wyinaty yja'atwanidi, jøts ja kajp ojts tpaatti midi txøow'ajtp Betfagé, midi jam tmíwingon'ajtp ja kojpk midi yiktejp Olivos, winets ja nwindson'ajtim Jesús tkejxy namajtsk ja pyabøjkpi, ² yide'en ja tnimaay:

—Nøjkxti ixē kajpjøøjty ixē wingon. Jamts inet buuri tu'uk xpaattit kuwiiñ møøt y'u'nk. Ja'ats inet migajidip jøts yā xyikme'endit. ³ Jøts ku pøn sã wya'ant, jade'en xnøjmidit jøts ku ø ndsøky, jøts ku ø tsojk ngøyajkojmit.

⁴ Jade'en'ampy idø'on ja jade'en yjajty, jøts ty-imyjade'en yjatt sã wyaañ ja Dios kyugajpxy ku ja yide'en tjaay ja nøky:

⁵ Nøjmidi ja Israelit kajp:

“Ejx yø mwindsøn mnimiñiyi mnija'adyiyi, amyujy tsaachyujy, taku'xni byuuri'u'nk.”

⁶ Xjats ja pyabøjkpi ojts choondi jøts ja ojts ñøjkxti, ojts ja jade'en ttundi sã nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø y'ane'emyidi. ⁷ Ojts ja twetsti ja buur møøt y'u'nk, jøts ja ojts wyet ttajiba'andi jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts ttawaa'tspety. ⁸ Jøts ja jaa'dyi janch namay ja'adi, jøts ja ojts tya'apti ja wyet jam tuu'am; pømbi twidøjti ja ujts'aay jøts ja ojts tpikta'akti jam tuu'am. ⁹ Jøts ja jaa'y møk wyambinaxwã'ktøø pøn jawyeen yø'ødyip, jøts nayide'en pøn ix'oojk payø'ødyip:

—¡Dios Teety tsajpjøtpit! ¡Kunuu'kx yø rey David y'ap y'u'nk pøn me tø xkexy! ¡Kuuyi Dios Teety jadu'uk yjaak'øyi!

¹⁰ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús kyajptøjkiiñ jam Jerusalén jøts ja kajp kyajotkukidi, may ojts ja jaa'y wya'andi:

—¿Pøn yø jade'en?

¹¹ Jøts ja jaa'y wyandøø:

—Ja Jesús yø' ja Dios kyugajpxy, pøn kyugajp'ajtp Nazaret jam Galile'it etjotp.

Ku ja Jesús twojpidšomguixy ja too'kpitøjk jam tsaptøjkjotp

¹² Jøtsnim ja nwindšon'ajtim Jesús tyøjkiyi'ñ møj tsaptøjkwimpy, jøts ja ojts tkajxpidsømguixy pøn jaty jap wyinaty too'ktip yajktip, juudyip kajpxtip jap tsaptøjkwimpy. Ojts ttejtsapwajkixy ja mesi midi ja jaa'y yiktundi pøn ja myigu'uk myeeñ tkugojniðip, jøts nayide'en chinaabyajt ja yik-tejimbejtøø ja paktoo'kpidi; ¹³ jøts ja tnimaay:

—Yide'en jap nøkyixpy wyā'añ, jøts ku ajot'ajtaajk ja chaptøjk wyā'ant, jøts jade'ents meets yø tø xpiktakni sam maa'tspitøjk chinaadyøjkti.

¹⁴ Jøts ja nwindšon'ajtim Jesús jam tsaptøjkjotp winaagin ñimejniyi ja jaa'dyi pøn winapti pøn pakma'aatti, jøts ja ojts tyikmøkpøjkixy. ¹⁵ Kuts ja teetywindsøndøjk jøts ja kajpxwejpitøjk ojts t'ejxti ku ja jade'en ttuñ milagri, jøts ku ja ojts tmad-owdi ku ja mutskuna'jk jap tsaptøjkjotpy møk wyā'andi: “iDioskujuyip rey David y'ap y'u'nk!”, jøts ja yjantyimy'ambøjktøø ¹⁶ jøts ja ojts tnøjmidi ja nwindšon'ajtim Jesús:

—¿Madøøpy yø' ku yø ixa jade'en wyā'andi?

Jøts ja nwindšon'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Nmadøøpy øts yø'. ¿Ti ka'anim meets ja Dios kyajpxy x'ejxi ku yø tø tjanigajpxy? Yide'enxi ja wyā'añ:

Tø ndanibiktaagi jøts øts mutskuna'jk
xjanchjawidit xjanchkunuu'kxyjawidit.

17 Xjats ja Jesús tmajtstuupty, jøts ja ojts chøøñ
jam Jerusalén jøts ja ñijkxy Betania, jamts ja ojts
mya'ay.

*Ku ja Jesús ojts t'ayo'onmigajpxy ja iigi
tsa'amguipy midi ja tyøøm ka'ejtp*

18 Xjats ku yjopy'ajty, jøts ja wyimbejtkojmi
ñøjkxkojmi jam kajpjotp, winets yuu ja ojts
pyaadyiyi. 19 Xjats ja t'ejxpaajty tu'uk iigi kipy
jam tuu'ba'am, jøts ja ojts tninijkxy, ojts ja kipy
tjawi'ixy jøts ja ni tu'uk tyøøm tkapajtøø, nugo
janchtum'aay ja'. Winets ja nwindson'ajtim Jesús
ojts tnøjmi ja iigi kipy:

—;Ni juuni mga'uktøømiñit!

Jade'en ja ojts wya'añ, jøts ja iigi kipy jatyi
tyimdyiijch. 20 Xjats ku ja pyabøjkpitøjk ja
ojts jade'en t'ejxti, jøts ja jantyimyñigyumaap
tjantyimyja'widøø, winets ja tyiktøødøø ja
nwindson'ajtim Jesús jøts ja tnimaadyøø:

—¿Sudso yø iigi kipy tsojk tø tyimdyi'ich?

21 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Janch øts idø'on nwa'añ, pøni mjanch-
møøt'ajttip ja janchja'win, jøts ku køøm ka'
xwinma'adyit majtsk'aaw majtskjoojt, kidi
yø'øyipts mee mjatp sam øts yø iigi kipy ixa tø
nduñin, yø kojpk paat mee xnøjmit: “Jiwa'ak ya
jøts mnøjkxt meyjotp”, jantyimyjatpts idø'on ja
jade'en. 22 Jøts ku øy ti x'amido'odit xpøktso'odit
ajot'ajtingøjxp, pøni amumjoojt ja janchja'win
xmøøt'atti, myikmo'odipts ja' pøni ti m'amidoodip.

Ja Jesús myøk'ajtin

23 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkiyiñ tsaptøjkjøtpy, ixap ja wyinaty yik'ixpiky ku winaagin jap myendøø ja teetywindsøndøjkti jøts ja møjaa'dyøjkti, jøts ja ojts tyiibyikyiyi, yide'en ja ñimaajyøø:

—¿Pøn yø yjade'embí mdanigutujk'ajtip jøts yø jade'en xu'unt? ¿Pøn yø kutujk jade'en tø mmø'øyi?

24 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús t'adsøøy:

—Nayide'en meets yam nyiktøøwami; jøts pøni m'adsowimbejtip inet, winets meets ja ndukmado'ot pøni pøn øts yø jade'en xanigutujk'ajtp ku øts yø jade'en nduñ. 25 ¿Pøn ojts Juan Bautista tyanigutukyiyi jøts ja ya yiknøbatt? ¿Dios, uk jaa'y?

Jøts ja xem yam køømyi tka-jpxy'ajtpinaxwa'ktøø, yide'en ja ñawya'añidi:

—Ku net yø njanima'ayin jøts ku Dios ja tni'ane'emy, yide'ents inet yø x'adso'owin: “Jøts ¿tigøjxp ku ja ojts xkajanchjawidi?” 26 Jøts ku net njanima'amya'an jøts ku nugo jaa'y ja ojts kyexyi yiknøbatpi, winets yø mayjaa'y xnibidø'jka'andit; kumi niduki'iyi yø jade'en tnija'widip jøts ku ja Juan tum ja' tkajpxy midi Dios yja'ajip.

27 Jøts ja ojts nugo t'uknimaañidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Ka'ap øø nnijawi.

Winets ja ojts ñi'mxyidi:

—Ni øts meets inet ja ngadukmado'ot pøni pøn øts yø jade'en xanigutujk'ajtp ku øts yø jade'en nduñ.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty namajtsk ja jaa'y tukmiga'axpi

28 Xjats ja tjaakni^amaay:

—¿S^a meets idø'øⁿ x'ukja'gyuki ya'atpi ayuujk? Tu'uk idø'øⁿ ja^a'y, jamts nama^jtsk myajnk; jøts ja tu'uk tni^amaay: “Mets u'nk, ixyam mnøjkxt tumbi jøts ø x'atstujkit ja n'uvi tsa'am.” 29 Jøts ja myajnk ojts yide'en y'adsøyiyi: “iKa' nnøjkxwa'añ!” Winmaadyigajts ja jadigojk xjats ja ñijxxy tumbi. 30 Jøts ja u'nkteety ojts ja tniⁿijxxy ja yjadu'ukpi majnk, jøts ja ojts nayide'en tnøjmi, jøts ja ojts yide'en y'adsojyiyi: “Øyip teety, øy ø nnøjkxt.” Jøts ja nigidi y'uknøjkxni. 31 ¿Pømbits ja tpaduun jade'en sa ja møjaa'y tjatsøky?

Jøts ja wyandøø:

—Ja' midi ja jawyeen y'ukni^amaay.

Xjats ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Janch øts idø'øⁿ nwa'añ, jøts ku ja ne'egi jawyeen ja Dios kyutujk ttatøjkiyidit ja'adi pøn pøkyun'ejtkunajxtip, jøts nigidi meets. 32 Kumi ja' meets ja Juan Bautista tø mdanimiñiyi jøts ja mduk'ixpikyidi sa mdsøⁿidit mdanidit sa mjujky'attit, jøts ka'ats ja tø xmibøkti; ne'egi ja' ja ojts tjanchjawidi ja ja^a'dyi pøn pøkyun'ejtkunajxtip. Jøts kuts meets øy ja ojts jade'en xja'ejxti, ka' meets ja ojts xjanchjawidi, jøts ka' mdsina^a'yin xyiktigajstøø.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja ka'ødyumbi

33 'Ukmadowdim jadu'uk ya'at madya'aky: Tu'uk ja ja^a'y midi ja kam kaja'ampy tjagyajp, ja'ats ojts tni'ipy ja uvi kipy jam kyamjotp, jøts ja ojts tnaguemy; jøts ja ojts tyik'øyi tu'uk ja abøjk'i'iñ mā ja uvi nøø yik'amøø'kxⁱt, jøts tu'uk ja ne'ey janch køjxp mā ja kam yik'ejx'ett.

'Xjats ja ojts winaagin ja tyumbi tmø'øy ajuudyujk ja kyam, jøts ja ojts tkømø'øy jøts ja chøø'ñ widejtpi. ³⁴ Xjats ku tpaajty ja uvi tujk'aats, winets ja ojts tkexy winaagin ja tyumbi, jøts ja ttaniguexy ja yjadu'ukpi tumbidi midi ja wyinaty tyuk'ajuudyujkpy ja kyam, jøts ja yik'amido'odit ja pikta'aky midi ja paat'ajtiyip. ³⁵ Ka'ap ja ñømdøø, ojts ja tmajtsti ja tumbi midi yikajxtip, pømbi yikwojp yiktse'jk, pømbi o'jk jøts pømbi yikwinga'jts yikjøpka'jts. ³⁶ Jøts ja kugam ojts tjaakajxkojmi ja tyumbi jawaani namay, nigidi jade'en sam ja yjawyeembidi; nayide'ents ja kam ejx'ejtpi ja ojts tyungojmiyidi.

³⁷ Jøtsnim ja ojts tkexy ja kyø'øm'u'nk, yide'en idø'øn ja y'ukwinmay: "Yikwindsø'ögip øts n'u'nk." ³⁸ Jøts kuts ja ojts ja'ayi yik'ixy, winets ja kam ejx'ejtpi ñawyajnidøø: "Yø' yø kam yø' yø pikta'aky tmidanwangøjxpx, yø' yø tmaabyøkwamp; wan tyimyikpa'ø'jkyindi jøts adøm yø nmidaangøjxint." ³⁹ Xjats idø'øn ja tmajtstøø, jøts ojts tyikpidsømdi jam kamjotp, jøts ja ojts tyik'ookti.

⁴⁰ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ttiibyijky, jøts ja wyaañ:

—Ku mye'ent ja kugam, ¿sats ja tumbitøjk yiktu'undit midi kam'ejx'ejtip?

⁴¹ Jøts ja teetywindsøndøjk jøts ja møjaa'dyøjk wyandøø:

—Niwine'en ja tkidyimy'ayo'ext yø yjade'embika'øy jaa'dyi, yikpa'ookp ja', jøts ja t'ayajknaxt jadigojk ja ñaajx, jøts ja abiktyumbi ja tmo'ot pøn ja mo'ojiyip ja pyikta'aky pøni wine'enin ja pyaat'aty.

42 Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—¿Niwindinim meets Dios kyajpxy xka'ejxi? Yide'enxi ja wya'añ:

Ja tsaa midi ja pojtspi kya'uk'a'ejxidøø, ja'ats ne'egi ixyam tø y'ukyikpiktakni jam pøch kyubajkp jøts ja t'amajtsmujkixy ja pøch.

Ja Dios Teety idø'øn yø jade'en tø ttuñ, øy yø ñigyumaap njaja'wandi.

43 Jade'ents ja Dios kyajpxy wya'añ, paty mee nnøjmi jøts ku ka' myikmo'odit jøts xatøjkidit ja Dios kyutujk, ja' ja ne'egi yikmo'odip pøn tyikwingaxø'jkidip ja Dios yja' midi ja yja'ajtpy.

44 Jøts ja tsaa ku jam pøn y'uknaxkidā'akt, windigø'øpy ja ayoobi; jøts ku ja tsaa pøn y'uktanaxkidakpatit; yikpu'xkiyip ja'.

45 Kuts ja teetywindsindøjk jøts ja fariseotøjk jade'en tmadoodøø ja madya'aky midi ja nwindson'ajtim Jesús ja tamimadyaajkidip, ojts ja tja'gyukidi jøts ku ja' yiknimadya'akti. 46 Winets ja tjadyimyjamatwandøø, ja mayjaa'yts chø'jkidip pøn tnija'widip jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús ja Dios Teety yja' tkajpxi.

22

Ku ja Jesús tmadyakpaajty sam tu'uk windsøn tyik'amajtski ja myajnk

1 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts jadigojk ttamimadyaktøjkigyojmi jadu'uk madya'aky, yide'en ja wya'añ:

2 —Jade'en ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam tu'uk windsøn pøn xødump

jøts myajnk ja tyik'amajtski, ³ jøts ja tyumbi ja ttaniguexy pøn jaty ja yikaawyampy yik'uukwampy jøts ja t'atswa'adit, ka'ats ja jaa'y ja pyadsoo'nidøø. ⁴ Jøts ja ojts abiktyumbi tjadanigajxkojmi, yide'en ja t'uknimaay: “Nøjkx ja x'atstukmadowdi pøn jaty ø nwaawampy, jøts ku ja kaaky jii'kxy ya abaadi y'ejtnei. Tø øts ndsakaā nyik'øøky jøts tyimdyumjane'kxpi tyimdyumjayeekpyi, abaadi a'ejxi y'ejtnei, wan tmenidi t'øxñigaabyi t'øxñi'ukpidi.” ⁵ Kidyimyøjpiktakti ja' pøn idø'øn jayikwaadsoodip migaabyi mi'ukpi. Pømbi nøjkxni kyamjotp, jøts pømbi tyunk tniyø'øyini mā jaty pøngapøn myeembyiky, ⁶ jøts pømbi axaji tyikja'jttøø ja windsøn tyumbi jøts ja tjemdunidi tedunidi, yik'oo'ktibaat ja'. ⁷ Winets ja windsøn yikxon yjantyimy'ambijky, jøts ja ojts tkexy syoldaditøjk jøts ja tyikpa'ooktit ja jaa'y pøn tyimyikjaa'y'oo'knidip, jøts ja tnitsaajyidit ja kyajp. ⁸ Winets ja tnimaay tyumbitøjk: “Tum ja abaadi y'ejtnei jøts xøøw yiktu'unt, ka'adamts yø yjade'embii jaa'y pyaat'atyidi jøts yø nyikmiga'ayin nyikmi'uujkin. ⁹ Nøjkxtits jam mā jaa'y ñaxy tyøki, jøts ja niduki'iyi xwa'adit t'øxñigaabyi t'øxñi'ukpi pøni pøn jaty jam mbattip.” ¹⁰ Jøts ja tumbi cho'ondøø ñøjkxtøø jam tuu'am, jøts ja ojts twaamukti pøn jaty ja jam pyattøø, jam øyjaa'byi ka'øyjaa'byi; jøts ja mayjaa'y jade'en tyik'ujtstøø ja tøjkjoojt.

¹¹ 'Xjats ja windsøn jam tyøjkiyiñ jøts ja t'ejxwa'añ pøn jaty tø yja'atti migaabyi mi'ukpi, winets ja jap t'ejxpaaajty tu'uk ja yaa'dyøjk, jøts

ku ja ka'ap jade'en xyøxyi sam idø'øn pyaat'atyidi ñaxyoxidit ja tø'øxñigaabyidi ja tø'øxñi'ukpidi. ¹² Jøts ja tnimaay: “¿Sudso mets ya tø mdøki, jøts ka'ats jade'en mxøxyi sam idø'øn pyaat'atyi ku tø'øxñigaaky ku tø'øxñi'ukk ñaxy?” Jøts ja nisa kidyimwya'añ, amøñi ja y'ity. ¹³ Winets ja windsøn ja tnimaay pøn jaty jam wingiidyip wimbøjktip, yide'en ja tnimaay: “Ixe køwøøndi pakwøøndi jøts xwibojpidsø'ømdit, wan tnijkxy agugootstujpy ma yjø'øt ma ya'axt, ma wyingidsetst y'agidsetst.” ¹⁴ Kumi may ja yjayikwaadsowdi øy pøn, jøts waanits ja'adi pøn yik'a'ejxidip.

Ku yikajpxy'aty ja kugubajt

¹⁵ Jøts ja fariseotøjk jam ojts choondi, jøts ja ojts tkajpxy'ejxwa'andi, ja'ats ja tyikpøky'attip jøts ja ttani'øønidit pøni sa yjadyimy'ukwa'añ. ¹⁶ Xjats ja jade'en winaagin tkajxtøø ja yjaa'y møøt ja Herodes yjaa'myi, jøts ja t'atstuknimaawya'andi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Windsøn, tø øø nnijawi jøts ku tiy mgajpxy, jøts ku tiy janch ja Dios yja' xnigajpxiyi, ka' xmøjpkta'aky øy jaa'y sa yjawa'andi kumi ka' mets pøn xkupiky xkagupiky. ¹⁷ Tukmadookts øøts sa me m'ukwa'añ: ¿Nmo'op øøts kugubajt ja møj windsøn midi jam Roma tsinaapy? ¿Nmo'op øøts u ka'?

¹⁸ Yja'wiyii'ñts ja nwindson'ajtim Jesús ja' jøts ku ja kya'ødyunwa'añiyi, jøts ja tnimaay:

—Meets win'øømbidi, ¿tiku øts jade'en xkajpxy'ejxti? ¹⁹ Tuk'ejxtik øts ja meeñ midi myiktundip ku ja kugubajt xyakti.

Jøts ja ojts t'atskondi tu'uk ja pujxmeeñ. ²⁰ Ku ja ojts t'uk'ixy ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja tyiktiiy:

—¿Pøn yø' wyeen y'aaw, jøts pøn yø' xyøøw ixa kyøxja'ayi?

²¹ Jøts ja t'adsoodøø:

—Ja nwindson.

Winets ja ñimaajyidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Yø'øts meets yø windsøn mmo'op midi yø yja'ajtpy, jøts Dios yø xmo'odit midi Dios yja'ajtpy.

²² Xjats ku ja jade'en tmadoodøø, ñigyumaap idø'on ja tyimyajtøø; jøts ja ojts jade'eñi tmajt-stu'utti jøts ja choo'nidi.

Kujajaay tyiktøwdi pøni janch idø'on ja'ku oo'kpi jadigojk yjukpyøktit

²³ Jøts nay ja'abi xøøw ja saduceotøjk ojts t'ats'ejxti ja nwindson'ajtim Jesús. Jade'en idø'on ja' ja wyinmaa'ñ tjagyapti jøts ku oo'kpi ka' y'ukjukpyøjknidit; paty ja yide'en tnimaadyøø ja nwindson'ajtim Jesús:

²⁴ —Windsøn, yide'en ja Moisés wyaañ: kuk pøn tku'ookt ñidø'øxy jøts ku ka' tyiktañ ni tu'uk y'u'nk, pøni jamts y'ajch uk y'uch, ja'ats ja ku'økyø'øxy tmøøt'amajtskip jøts ja tyika'axt, jøts ja myigu'uk kyagudigø'øty midi tø y'øøky.

²⁵ Jats øøts y'ity nmigu'uk tu'uk midi jaa'y'ajttip niwixujk yaa'y. Jøts ja jagyoop y'amajtskiyi'ñ, o'jks ja'. Jøts kumi ka' y'u'nk y'una'jk tyiktaañ, jøts ja y'uch ojts tmidañ ja kyap, ja ku'økyø'øxy.

²⁶ Jøts nayide'en yajty ja myimajtskpi, jøts ja myidigøøkpi nayide'en, tumjade'en ñajxkøjxti niwixujk. ²⁷ Jøts ku ja jade'en y'oo'køjxtøø, jøts ja tø'øxyøjk yjaaktyimy'ø'jky. ²⁸ Jøts kuts ja jadigojk

pyidsø'ømdit jujky'ajtpi, ¿midi'ibits ja tñidø'øxy'atp, pø tøxi ja t'atsnidø'øxy'ajtkøxti?

²⁹ Jøts ja ojts yide'en y'adsøyidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Kajaa mdigøydi, ja'agøjxp ku ka' xnija'wiyidi ja Dios kyajpxy, ni ja myøk'ajtin xkanija'wiyidi.

³⁰ Kuts jadigojk ja oo'kpi yjujkpyøktit nipøn kya'uk'amajtskiñit, ka' pøn y'u'nk ñøøx tkøyakt jøts ja y'amajtskit, jade'ents ja chinaañidit sam ankilisti midi jap tsajpjøtpy. ³¹ Jøts ku ja oo'kpi yjujkpyøkti, ¿ka'anim meets ja nøky x'ixy sa Dios kø'øm tø wya'añ? Nøømx ja': ³² “Tum øts xDios'ajttip ja Abraham, ja Isaac, jøts ja Jacob.” Kidi oo'kpipts ja ñiDios'ajtpy, pø ja'axi ja ñiDios'ajtpy jøts ja tyikjujky'att øy pøn.

³³ Ku ja jaa'y jade'en tmadoodøø, jøts ja ñigyumaap tja'widøø ku ja jade'en yik'ixpikyidi.

Ja møj kutujk midi ja Dios ñi'ane'empy

³⁴ Winets ja fariseotøjk ojts tñimadowdi jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø tyik'amøñ ja saduceotøjkti, jøts ja ñamyujkidøø; ³⁵ jamts tu'uk kajpxwejpì tmøødidi, ja'ats ja tja'ukajpxy'ejxwaan ja nwindson'ajtim Jesús. Jøts ja tyiktiy:

³⁶ —Windsøn, ¿midi'ibi kutujk jawaani møj midi ja Dios kyutujk myøøt'ajpty?

³⁷ Jøts nwindson'ajtim Jesús t'adsøøy:

—“Windsø'øgi ja Dios amumjoojt, jade'en xtsokt mabaat myajada'aky m'anmija'win, mabaat myajada'aky m'aaw mjoojt.” ³⁸ Yø' idø'øn møj jøts yø' idø'øn jawyenip. ³⁹ Jøts ñiñayjade'en ja myimajtskpi, yide'en ja wya'añ: “Jade'en mmigu'uk xtsokt sam kø'øm mnachøkyin.”

40 Yø'øbi kutujk majtsk møj midi ja Moisés tø tja'ay jap kyutujkjøtpy, jøts midi ñigajpxtip ja Dios kyugajpxy ku yik'ixpøkti.

¿Janch idø'øñ ku ja David t'ap'aty ja Cristo?

41 Nay ixamnim ja fariseotøjk wyinaty amuki y'etinim, 42 jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús ttiibyiky:

—¿Sā mee mwinmay, pøn yø Cristo? ¿Pøn yø' y'u'nk?

Jøts ja tnimaadyøø:

—Ja rey David yø' y'ap.

43 Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús ja tnimaay:

—¿Jøts sudsomts ja rey David ja Espiritu Santo yikwajnoø jøts ja ojts tijy windsøn? Tiku ja David yide'en wyaañ:

44 Nømp ja nwindsøn'ajtim ja Dios Teety ñimaajyøø:

“Putsinaaky øts n'aga'ñ'ampy, kunim øts yø nmimajadakøxt pøn jaty mmidsep'ajtip.”

45 ¿Sudso ja Cristo ja yiknitsokpi, sudso ja David ja y'ap'aty, jøts yide'ents ja David kø'øm wya'añ jøts ku ja twindsøni?

46 Jøts nipøn nisā kidyimwya'añ, jøts ja'abi xøøw ttamajstuttøø, jøts ka'ap pøn y'uktiibyøjkniyi tigati.

23

Ku ja Jesús ttamigajpxy sā y'adø'øtsti ja fariseotøjkti møøt ja kajpxwejpitøjkti

1 Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús tnimaay ja mayjaa'y jøts ja pyabøjkpitøjk:

2 —Yø kajpxwejp̄it̄ōjkti j̄ōts yø fariseot̄ōjkti, jade'en yø wya'andi j̄ōts ku yø tyimbyaat'atyidi, yø' idø'øn ja tyimñigajpxtip wa'ats, yø' idø'øn ja tyimñija'widip ja Moisés kyutujk. ³ Jade'ents meets yø xpadu'unt, tundi dø'øn jade'en tuki'iyi pøni sa mni'mxyidi; kidits nayide'en m'adø'øtsti sam yø y'adø'øtsti, kumi jade'en'ajttip yø', wenk yø jaayi y'ukwa'andi j̄ōts wenk y'adøtskojmididi. ⁴ Nugo tukmajada'ak myajada'akti midi janch kamaabyim, j̄ōts ja'ats ja jaa'y tyukpadunwandip; j̄ōts niwine'enin ja kø'øm jade'en tkatunwa'andi. ⁵ Jade'en'ampy jade'en y'adø'øtsti j̄ōts ja kajp y'eixidit, j̄ōts ja mayjaa'y y'eixidit. Wyet nikijxy tkøxja'adi wan jaty ja Dios kyutujk, j̄ōts yik'agajpxtit ku ja tjantyimbyadundi, j̄ōts nayide'en ñachojkmiyidi j̄ōts wyet tum yøn tnajtskudiiyi tmiwidettit, ka'ap jade'en tyiktundi sam o pøn jaa'y. ⁶ Ja' chojktip j̄ōts tum jam tyimy'ixa'aktit ma ja windsøn tsinaabyajt jam ku xøøw ku ti tyuñi tsaptøjkjōtpy, ⁷ j̄ōts jade'en ttsokti j̄ōts ja jaa'y nøø'ajy tuu'ajy wyindsø'øgiyidit kyajpxpoo'kxiyidit, j̄ōts ja tyimyiktejt̄it ku ja kyajpxwejti.

⁸ J̄ōts meetsts kidim jade'en jaa'y xnimaañidi j̄ōts jade'en myiknøjmidit j̄ōts ku mee mgajpxwiyy, pø tu'ugyixi mee tum jade'en mnay'uch'atidit mnay'ajch'atidit, j̄ōts tu'ugyits ja mgajpxwejp̄idi midi mgajpxwejidip, ja Cristo ja', ja yiknitsokpi. ⁹ J̄ōts kidi pøn xejti teety ya naxwiiñ naxkijxy, tu'ugyixi meets mdeety ja' pøn jap tsajpjōtpy. ¹⁰ J̄ōts nika' mnawyindsøndejidit, pø tu'ugyixi ja' pøn mwindsøn'ajtip, ja Cristo, ja yiknitsokpi.

11 Pøn ja myigu'uk twindsø'jkip, ja' idø'øn møj, ja' idø'øn nmigubajk'ajtīdip. 12 Pøn ja namyøjpikta'akwajniyip kø'øm, yik'amutski ja nøjkx yjaty, jøts pønts nabyiktaajkip yik'ayowim, ja'ats idø'øn nøjkx mõjtøjkip.

13 'iTi jade'en mnadyatuujnidip meets kajpxwejpitøjkti meets fariseotøjkti, wine'enin win'øø'ndsøøniidi! Meets ja m'agajpxujkpy jøts mmigu'uk xkaduktatøkiwya'andi ja Dios kyutujk. Jøts ka'ats kø'øm mdøkidi, jøts nika' xyiktøkiwymidi pøn ja tsojkin tjajagyajp.

14 'iMjanch'ayøøy meets kajpxwejpitøjkti, meets fariseotøjkti, wine'enin xnidunk'atti ja win'øø'nk!, ku ja ku'økytø'øxy ja tyøjk ja pyikta'aky xpøjkxidi jøts ñadyijyi xkayikniğaxø'økti, ñadyijyi ja tsapkejxpy janch yøñ xkajpxti, yø' meets yikxon myiktagubatp.

15 'iTi jade'en mnadyatuujnidip meets kajpxwejpitøjkti, meets fariseotøjkti, wine'enin ja mmigu'uk xwin'øøndi! Mjantyimyijotigøødyip meets, jøts ja jaa'y xukupøktit ja mdsinaa'yindi sa mee m'adø'øtsti, jøts kuts ja jaa'y jade'en tø xundi, ne'egi jawaani ka'øy meets ja jaa'y xjaaktyimdyuñ, jade'en ja tpatni sa ja øy øy tyimñøjkxt jap infierno, jøts nigidi meets jade'en mdyimyjatt.

16 'iMjanch'ayøøy meets tuu' niwaabidi, jade'ents xundi sam winapjaa'yindi!, ku mee mwa'añ: "Ku pøn wyanda'aky jøts tyikttestigi'aty ja tsaptøjk, jade'ents ja yikpikta'aky sam pøn kyawanda'agyin; jøts pønts wandakp jøts tyikttestigi'aty ja oori midi ja tsaptøjk yja'ajtpy,

ja'ats idø'øn tiy janchwandakp.” ¹⁷ ¡Meets mo'otpidi, jade'en xundi sam winap jaa'yindi! ¿Midi'ibi dø'øn jawaani jaaktyimyøj: ja oori, uk ja tsaptøjk midi tyikunuu'kxy jajtp ja oori ku ja yikajpxpaaty? ¹⁸ Jøts nayide'en mwamidi: “Ku pøn wyanda'aky jøts tyiktestigi'aty ja altajr, ka'ap ja wyanda'agy; kuts pøn wyanda'aky jøts tyiktestigi'aty ja limunsi midi yikyojxp jam altajrkøjxp, ja'ats idø'øn tiy janch wanda'aky.” ¹⁹ ¡Mee mo'otpidi, mee wimbeets kugoots ejtpidi! ¿Midi'ibi jawaani jaaktyimyøj: ja yojxin, uk ja altajr midi tyikunuu'kxyjajtp ti jaty jam yikyojxp? ²⁰ Jøts pønts tyiktestigi'ajtp ja altajr ku wyanda'aky, kidi ja'ayip ja nugo yiktestigi'ajtpy, nayide'en ja tystigi'aty ti jaty jam altajrkøjxp; ²¹ jøts pøn tyiktestigi'ajtp ja tsaptøjk, kidi ja'ayip ja nugo yiktestigi'ajtpy ku ja wyanda'aky, nayide'en Dios ja tyiktestigi'aty pøn ja chaptøjk'ajtpy. ²² Nayide'en pøn wandakp jøts tyiktestigi'aty ja tsajp, ja Dios idø'øn chinaadyaajk ja yiktestigi'ajtip, jøts ja Dios kø'øm midi jap tsinaapy.

²³ '¡Mjanch'ayøøy meets kajpxwejpitøjkti, meets fariseotøjkti, ku ja win'øø'nk xunk'atti! Køx kida'ak meets xjanchkugubatkiy, jøts ka'ap ne'egi xpadu'unxidi midi ja Dios kyutujk jawaani ne'egi yjani'ane'empy ku ja ttsøky ja ødyiidyu'unin, ja pa'ayo'ejxk jøts ja janchja'win. Ya'atpi meets idø'øn ne'egi jawaani mjapaat'ajtip mbadu'ump. ²⁴ ¡Meets winap tuu'waabidi, ku ti x'uukti tum axity ja xyiknaxti jøts ja uux jam kyatøki, jøts nika'ats xjawidi ja møjpi jiyujk ku ja amuum xjøøndi!

²⁵ '¡Ti jade'en mnadyatuujnidip meets

kajpxwejpitøjkti jøts meets fariseotøjkti ku xunk'atti ja win'øø'nk! Ja'ayi mee mjanchkamijotkukip sudso ja texy ja tas nikijxyi nadyijyi wa'ats y'ett, jøts ka'ap ja xunk'atti pøni sadam ja yjøtpy. Ni xkaja'gyukidi kudam m'amp mjotp tum ja axøøkpøi yigaappi xjamøøt'atti, ku jaa'y nugo xwin'øøndi xwimaatsti. ²⁶ Meets fariseo winapti: jawyeen yø mga'øy'ajtin xmajtstu'uttit, jøts jade'en ja m'anmija'win ttaniwa'ats'attit ejxim n'uk'ejxint tasi nyikwaajtsin, jade'en nikijxy jade'en jøtpyi.

²⁷ 'iMjanch'ayøøy meets kajpxwejpitøjkti jøts meets fariseotøjkti, meets win'øø'mbidi!, jade'en mee mgaxi'iky sam ja oo'kpøi nipotsin midi tø yikpoobi jøts ja janch tsuj nikijxy kyaxi'iky, jøts ku jap jøtpy ujts abøki oo'kpøi pajk jap, jøts tum ja axøøk ja jap myøøt. ²⁸ Jade'enxi meets idø'on; wemp am nadyijyi xuk'ejxti ja jaa'y jøts ku mee m'øyjaa'yi. Midi'its jap m'aawidip mjoojtidip, tum ja taay'ajtk, tum ja kya'øybi jap mwinmaa'ñ'ajttip.

²⁹ 'iMjanch'ayøøy meets kajpxwejpitøjkti jøts meets fariseotøjkti, meets win'øø'mbidi! Meetsxi ja Dios kyugajpxy ja ñipots myik'øyidip ku ja y'ookti, jøts ja xyo'om yik'øyidi wying'i'jy pøn tø y'ats'øyjaa'y'atti, ³⁰ jøts mjanch'uknømdi: "Kuk adøm jeexyip n'ukja'ajtyindi, ka'ap adøm ja møjaa'dyøjk jeexyip tø nbudøjkindi ku ja tø tyik'ookti ja Dios kyugajpxtyi." ³¹ Yø'øyits meets kø'øm mnadyani'øø'niyip jøts ku ja xeety'apidi pøn ja Dios kyugajpxy tø tyik'ookti. ³² 'iYik'abaadidits inet midi ja mdeety'aptøjk tø ttunjøpidi!

³³ 'iMeets win'øø'mbidi! 'iMeets kawindiyjaa'dyi!

¿Sudso meets xijy ja ayo'on m'ukniwaajtsniyidit midi jap ayodaajkjøtpy mbaattip? ³⁴ Yø'øgøjpx øts kugajpxy ngaxt møøt ja wijyjaa'dyi møøt ja yik'ixpøjkpidi. Jøts myik'ookpts meets ja winaagin jøts ja xyikruspattit, jøts pømbi yiktseekp yikwopp jap tsaptøjkjøtp, jøts pømbi yik'ixa'ap yikpawidetp kajp kajp. ³⁵ Jade'ents meets ja pøky mdaja'adit, jøts ja xkubattit ku ja øyjaa'y kawine'en tø xyik'oo'knidi, Abel ñikøjxp cho'onda'aky pøn øy pøn yikxon jaa'y'ajtp, kunim ja Zacarías ttamigugøxi pøn ja Berequías myajnk'ajtpy, pøn mee myik'o'jk jap tsaptøjkjøtpy ma ja altajr y'ity. ³⁶ Janch øts idø'on nwa'añ, ku jade'en yiktuñ yø'øbi pøky, yø ya'atpi jaa'y yø taja'adidip jøts yø yiktagubattit pøn jaty ja ixyam tsinaadyip.

Ku ja Jesús t'ayo'ijxy ja Jerusaléngit kajp

³⁷ 'iJerusaléngit kajp, Jerusaléngit kajp, meetsxi myik'øø'kpy ja Dios kyugajpxy, jøts xwinga'atsti xjøpkā'atsti pøn ja Dios kyajpxy tyikyø'øyidip, pøn ja Dios mjadanigajxidip! iTø meets njapeemukwa'añ njakonmukwa'añ kawinaak ojk, sam tsikuna'jk ja tyaak ñimu'uxyi, ka'ats meets ja jade'en tø xkupiky! ³⁸ Ejxtits inet ja tsaptøjk ku ja abak tyani; ³⁹ øts idø'on wamp jøts ku meets xka'uk'ejxnit tsojk, jøts ku meets jaanim x'ejxtit pøni juuni ja tiempi yja'aty ku mnø'ømdit: “Ejxik Dios ja kyunuu'kxyu'nk ñadyaguguexyi midi mmime'enxiyip ja kyutujk.”

24

Ku ja Jesús tni'gajpxy jøts ku ja tsaptøjk kyida'att

¹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús pyidsiimy jam tsaptøjkjotp, jøts ixam ja wyinaty ñajxni ku ja pyabøjkpitøjk ja jam wingon ñimejniyøø, jøts ja tyukmadoobinaxwa'jkøø sa jaty ja tsaptøjk jam t'ijxy ku ja janch tsuj janch øy. ² Jøts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—¿M'ejxtip ixa jade'en tuki'iyi? Øts wamp jøts ku ya nitu'ugin ja tsaa kyata'ant nikiibyety, kuja'jigyøxp yø tuki'iyi.

Ja ejxa'an midi yik'ejxp ku wyinaty yikt#dyunwanidi ja naxwii'ñit jaa'y

³ Winets ja ojts ñøjkxti jam kojpkøjxp midi yik-tejp Olivos; jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús ixam wyinaty tø y'ixa'aky, winets ja pyabøjkpitøjk ja ojts ñinijxxyiyi, jøts ja ojts ñimaajyidi amaa'tsk:

—Ja' øø ndsøjkpy jøts øøts xukmado'ot windem idø'on ja jade'en yjatt. ¿Ti ejxpajt ti ejxa'an øø n'ejxp jøts ku wyinaty mmenwa'añ, jøts ku wyinaty yja'atwa'añ ja tiidyu'unin xøøw?

⁴ Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Øyim mnay'ejx'etidit jøts kidi øy pøn nugo mwin'iññidi. ⁵ Kumi may ja jaa'y mye'endit jøts ja jade'en ñadyejidit jøts ku ja y'øtsi, yide'en ja wya'andit: “Øts idø'on Cristo ja yiknitsokpi”; jøts mayts ja jade'en twin'øøndit ja jaa'y. ⁶ Jøts mmado'op meets jøts ku jaa'y tñigajpxtit ja tsep, uk tñigajpxtit sa jaty ja tsep yjaaktunit, sa jaty ja ayo'on yikpaatt; kidits mdsø'øgidi, jatp idø'on ja jade'en; ka'anims wyinaty tmibaat'aty jøts ja naxwii'ñit jaa'y yikt#dyu'undit. ⁷ Kumi tseptu'undip ja jaa'y pøn ki'abikñaaajx ki'abikyajpti jøts ñañibidø'øgidit xem yam, jøts ja windsøndøjk

nayide'en cheptu'undit ja xem ja yam pøn jaty ja kajp ja naajx tñitanaadyip naxwiin; etp yuu xøow, jøts pa'am køx kida'ak jøts ujj ñaxt maawyeen. ⁸ Tso'ondakpñim ja ayo'on wyinaty jade'en midi yikxon yik'ejxpñim.

⁹ Winets meets myikøyakt jøts myikjemdu'undit myiktedu'undit, jøts jaa'y yik'oogidit, jøts nipøn mgatsokidit o magajp, ja'agøjxp ku mee xjanchjawi. ¹⁰ Winet ets ja jaa'y may ja yjanchja'win t'ixmatstit, yja'dyigøøgyøxnidip ja Dios yja' ja'ami jøts ja myigu'uktøjk tkøyajknidit. ¹¹ May ja windaay'ajtpi pyidsø'ømdit, ñadyijiywya'andit jøts ku Dios yja' ja tñigajpxidi, jøts may ja myigu'uk twin'øøndit. ¹² Kawine'en ñaxt ja ka'ødyu'unin jøts ja ka'øwyinmaa'ñ, may ja jaa'y xem yam kawin'ijxyim ñayjawiyidit. ¹³ Jøts pøn tmidanaapy jøts pøn tu'ugyi winmaapy, ja'ats idø'øn nøjkk nitso'ok'ajtp ja y'anmija'win. ¹⁴ Jøts ya'at øy maðsoo yikajpxwa'kxt wine'enin naxwii'ñit y'ity, ya'at Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky, jøts naajx kajp ja møj ja mutsk tñijawidit; jats idø'øn tmibaat'att jøts naxwii'ñit jaa'y yiktidyu'undit.

¹⁵ Ja Daniel, pøn ja Dios kyugajpxy'ajtpy, ja' yide'en tñajtsja'wiyii'ñ jøts tñigajpxy ti yikpøkpyajtp, ti midundigøøpy; jøts kuts x'ejxtit jøts ku ja'baat jap yik'ejxni yikpatni ma ja tsaachjagunuukxy chaptøjk jap, japts ja mga'ukmaa'kxniyidit. Pøni pøn ya'atpi nøky kajpxp, wan tja'gyuki. ¹⁶ Wants ja tka'akti pøni pøn tsinaadyip jam Judea jøts kyaknøjkxtit jam kojpkøjxp. ¹⁷ Jøts pøni jam wyinaty pøngapøn tø

pyety tyøjkøjxp ja'abi xøøw, ka'ats t'ukniwinajknit ok idø'on ti tjaak'atsjuutt jap tyøjkjøtpy; ¹⁸ jøts pøni jam wyinaty pøngapøn wyidity kyamjotp, wan ka' t'ukwimbejtne, ni wyet ni ñaamy tka'atswetst. ¹⁹ jAyo'ijxyim ja tøøxyøjk yjanchjattit pøn jaty mutsk jam wyinaty tnikøjxp'ajttip, pøn jaty myaxu'nk jam wyinaty tø tyikaxø'økti! ²⁰ Amidowdi pøktsowdi Dios jøts kidi ja et mga'akti ku ja et y'amxuxy chaachxuxy, jøts kidi wyinaty yjaty ku poo'kxin xøøw; ²¹ møk ja ayo'on yik'ext sam ka' windi yjatyin wine'en ixyam kujk ñaxy ku ñaxwii'ñit cho'ondaajky. Jøts ku ja ñaxt ni kya'ukyik'ejxnit jadu'uk nayide'en. ²² Jøts ku Dios tyikjakt ja ayo'on jøts jeky y'ett, ka' pøn ñitsoojkin tpaatt; jøts ka'apts jade'en ttu'unt, ja'agøjxp ku ttsøky ja jaa'y jøts tpa'ayøy pøn ja kø'øm tø twi'ixy.

²³ 'Jøts ku winet pøn mnøø'mxidit: "Ejxti, ixya ja Cristo midi yiknitsokp", uk ñø'ømdit "Ejxti, ixem ja'", kidi xmibøkti. ²⁴ May ja windaay'ajtpi mye'endit jøts myikwin'øøndit, ñadyijyi ja ñadyejidit Cristo midi yiknitsokp, uk ñadyijyi ja ñabyikta'agit jade'en sam ja jaa'y pøn Dios yja' tkajpxidip; jøts tñanky'ejxidit ja ejxa'an ja ejxpajt, ñadyijyi ttu'undit ja milagri jøts ja jaa'y ttawin'øøndit, ja'baat ja twin'øønwa'andit pøn ja Dios kø'øm tø wyi'ijxyidi. ²⁵ Patki'jyi meets yø ixyam ndukmadøy, ²⁶ kuxip myiknøjmidit: "Ejxti, ixem ja abak etjotp", kidits jam mnøjkxti; uk mjayiknøjmidits; "Ejxti, ixyajp tam ja tøjkjøtpy", kidits meets ja xmibiky. ²⁷ Ku ø nme'ent, jade'en ø nme'ent sam wyidsukyin ku ja kyaxi'iky jam xøbidsimy, nayide'ents ja nay jaty kyaxø'kmi xøjexy jam

tsajpwemp. ²⁸ Ni duki'iyi meets ja xnijawit ku nme'ent.

Sa mye'ent ja Dios ja myøjkudanaabyi ja yiknitsokpi

²⁹ 'Kuuyi ja ayo'on jade'en y'uknaxt, winets ja xøøw y'ookt, winets ja po' ka' y'uk'anit, jøts ja maadsa' kya'adit. Ku ja tsajp y'adøtspøjkøxnit, tuki'iyi tum jade'en yjattit ti jaty jam ejtp tsajpwemp. ³⁰ Winetnims ja x'ejxtit jam

tsajpwemp midi øts jawyeen nanky'ejxip, jøts ja naxwii'ñit jaa'y ni'ijtyi ya'axtit, jøts t'ejxtit jøts ku ø nmime'ent yootsjøtpy ja nmøk'ajtïn jøts ja kunuu'kxin. ³¹ Winets ja puxujx yikmado'ot møk'ampy jøts ø ndanigaxtit ja ankilistøjk, ja'ats twaamukøjxp pøn jaty ø nja'ajtpy wine'en naxwii'ñit jaa'y amuum tuk'ojkyi tuktsajp'agida'aky.

³² 'Øy x'ukja'gyukidit yø madya'aky ku yø iigi kipy yiknimadya'aky: Ku ja y'awaj y'axeeñ u'nknim, jøts pyidsimy ja y'aay, jade'ents meets ja xnijawi ku ja y'anda'akwani. ³³ Nayide'ents idø'on ja nbiktaajki ku ja ayo'on jade'en x'ejxtit, jade'ents meets ja xnijawit jøts ku wyingøñ juuni ja tiidyu'unin ñaxkida'akt, tyimy'ixaani dø'on ja wyinaty jøts ja jade'en yjatt. ³⁴ Jade'en øts idø'on nwa'añ, jøts ku ja jaayi jade'en yjatt namga'anim y'oo'køxti pøn jaty ja jujky'ajttip ixyam. ³⁵ Najxp y'lity yø naajx tsajp, øy yø juuni kyudigø'øty, jøts øts n'ayuujk nijuuni yø kyakixy kyanaxy kunim jade'en tyimyjatt.

³⁶ 'Ka'ats pøn tnijawi pøni ti xøøw pøni ti jumøjt ja jade'en yjatt, ni ja ankilistøjk ja tkanijawidi pøn jap

tsajpjøtptyi, jøts ni øts ja kø'øm nganijawī. Tu'ugyi ja Dios Teety ja tñijawī.

³⁷ 'Nayide'en sam ja Noé yjajty, nayide'ents jadigojk yjatt ku ø nme'ent. ³⁸ Ku dø'øn jekyip, ku ja ayo'onduu wyinaty ka'anīm myiñ, jøts ja jaa'y wyinaty yikxon yjanchkaydi yjanch'uukti jotkujk, pømbi amajtskip, pømbi y'u'nk ñøøx jam tñ'adso'owip jøts yaa'byøkt, jaabaat jade'en yjaaktyimy'adø'øtsti ku ja Noé tyøjkiyī'ñ jap møj barkijøtpty; ³⁹ jøts nigidiyi ja tyimy'ejxtøø ku ja møktuu ku ayo'onduu myiñ, jøts ja nøøgom ja ojts yikts'o'nguixyidi. Nayide'ents idø'øn nøjkx yjaty ku ø nmemit, ka'ap pøn xjøp'ejxtit. ⁴⁰ Winaagin jaa'y jam wyinaty namajtsk tyundi jam kamjotp; tu'ukts ja ñitso'ok'att jøts jadu'uk wyindigø'øty. ⁴¹ Jøts winaagin tø'øxyøjk jam wyinaty namajtsk yjøtsti; tu'ukts ja ñayide'en ñitso'ok'att jøts jadu'uk wyindigø'øty.

⁴² 'Nayjøp'ejxidits meets, kumi ka' xñijawidi pøni juuni ø nme'ent. ⁴³ Ukmadowdam ya'at, ku n'ukmadyaajkint ku pøn kudøjk wyinaty t'uknijawī juuni yja'att ja maa'tspi ku koots, ¿ti jats ja jujky kyadsunaxt, ti jaa ja tmajtstu'utt ja tyøjk jøts wan ja maa'tspi tyik'awatsnidi? ⁴⁴ Paty idø'øn nnøjmidi, jøts jøp'ijxy xyik'ettit yam meets ja xkagumay ku øts jotmøñ nme'ent.

Ja ødyumbi ejx'ejtpi

⁴⁵ 'Pømbi tumbi dø'øn wijy, ja'ats idø'øn ja tyimyida'amp pøn jaty ja windsøn jam yiktsinaapy tyøjkjotp, jøts ja abaadi tmo'ot kyaaky yjii'kxy. ⁴⁶ ¿Kidi ja'ajip nekim pøn ja wyindsøn paajtíp, jøts ku ja ixam ka'pxy tpaduñ sa ja tø yik'ane'emy

ku ja wyindsøn yja'aty? ⁴⁷ Janch øts idø'on nwa'añ, ja'abi tumbi dø'on ja windsøn pyikta'akp jøts ja ttuk'ejx'ett tuki'iyi pøni ti jaty ja jam yjagyejpy. ⁴⁸ Kuts ja tumbi kya'øy'att, ku nichøky wyinma'aty jøts ku wyindsøn ka' chojkja'aty, ⁴⁹ jøts ja tjemdumbinaxwa'jki ttedumbinaxwa'jki ja wyindsøn tyumbi, uk myu'ugyi kyu'uxyi møøt ja amu'ukyjaa'dyi, ⁵⁰ jøts kuts ja wyindsøn wyimbett agumoni yam ja tkajøp'ijxy ja'abi xøøw; ⁵¹ jøts ja yikxon tyagubatit, nayide'en yiktu'unt sam ja jaa'dyi pøn ja win'øø'nk ttunk'ajttip. Jøts ya'axt yjø'øt tmiwingidsetst tmi'agidsetst ja ayo'on.

25

Ku ja Jesús tmadyakpaajty nimajk ja kiixye' una'jk

¹ Jøts ja Dios kyutujk jade'en yjatt midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam nimajk ja kiixye' una'jkindi, midi ja yjaj ojts t'ukondi jøts ja tminøjkxti mā ja jaa'y jam y'amajtskiwya'andi, jøts ja jemyaa'y twindsø'øgiwya'andi. ² Nimagoxk ka' ti møj tjawidi, jøts ja nimagoxk janchwijy ja yjaa'y'atti. ³ Pønts ka' ti møj tjawidi ku ja tkondi yjaj, nika'ap ñøø ja ojts tkojnidi, ka'ap ja te midi ja tyukta'utstip jadigojk ku ja kyøxt ja yjaj; ⁴ pønts wijtyi ojts ja abiky tkondi ja nøø midi ja yjaj tyuktatøødyip, jøts abiky ja' midi ja jaj jap yjaakmøøt'ajtpy. ⁵ Jøts kumi ka'ap ja jemyaa'y chojkja'tni, xjats ja niduki'iyi maa'y'øøgyi pyaajtniyidøø, jøts ja ojts yjadyimy'ukma'oo'køjxnidi. ⁶ Xjats tsuu'm et tmadoodøø ja ayuujk kuk yjawī wya'añ møk: “jixa myiñ ja jemyaa'y; pidsømdi jøts xjøpkubaadidit!”

7 Jøts ja kiixye' una'jk pyidø'køjxtøø, jøts ja yjaj ja t'a'ejxidøø. 8 Jøts ja ñimagoxkpi midi ka'ap øy ti tmøjawidi, ja'ats ja yjanimagoxkpi tnimaadyøø midi wijtyi midi winmaadyip: “Møøky øøts yø mjajnøø waani, oo'knip øøts yø njaj.” 9 Jøts ja ñimagoxkpi y'adsoodøø: “Ka' øøts yø nyaky, ku øøts inet yø nyakt ka' øøts inet nja' tpaatt, jøts ni meets inet mja' yø tkapatmit. Jam ne'egi mninøjkxtit mā tyøøgyi jøts jam mnadyanijuyidit.” 10 Exam ja wyinaty tø tyimñøjkxti jøts ja t'atsjuuwya'andi ja jajnøø, ku ja jemyaa'y yja'jty. Jade'ents ja tøjkididi pøn a'ejxi nayjagyajpidip, jøts ja ojts tmøøtøkidi ja jemyaa'y mā ja jap y'amajtskiwya'añ, jøts ja tøjkaaw y'adujknaa. 11 Jøts ja yjanimagoxkpi kiixye' oojknim yja'ukja'tnidøø, jøts ja yja'ukwanidi: “iYik'awa'ats windsøn yø tøjkl!” 12 Jøts ja ojts yide'en yik'adsowdi: “Ka'axi mee nnijawi pøni mbøn meets.”

13 Jøts idø'øn ja nwindsøn'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjkl yide'en tnimaay:

—Jøp'ijxy mnanky'etidit, kidi nugo mdyimyaanøjkxti, kumi ka' xnijawidi pøni juuni øts ja tiidyu'unin nmime'ent.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja tumbiktøjkl pøn ja wyiwindsøn ja myeeñ tyanipiky

14 'Nayide'en idø'øn Dios kyutujkl midi yjaa'y ja tyanitanaapy, sam tu'ukjaa'y wyinaty choonwani, jøts ja ñøjkxwani abikñaajx abikyajp, winets ja ojts twaadsøy pøn jaty ja jam yiktumpy jøts ja ttanipijky ja myeeñ.

15 'Tu'uk tmøoy magoxk mil, jøts jadu'uk majtsk mil, jøts jadu'uk tukmil, jade'en ja ojts tmø'oy sa pønjabøn ja wijy'ajtín tmøødi. Jøts ja chøø'ñ ñijky widejtpi abiky'et. 16 Ja tumbi pøn ja meeñ yikmøoy magoxk mil, ojts ja tta'ajuy tta'agajpxy jøts ja tyik'u'nkjajty ja nayidinø'on. 17 Nayide'en jadu'uk ja meeñ ojts tyiktunkpatmi pøn yikmøoy majtsk mil, jøts jaa ja nayide'en tyik'u'nkjajty majtsk mil. 18 Pønts ja meeñ yikmøoy tukmil, myidso'on ja' jøts ja ayu'uch etjotp tu'uk ja jut tyik'ø'yiyi'ñ, japts ja meeñ ja tnitajy.

19 'Xjats kyimjekñim ja tumbitøjk wyindsøn wyimbijty, xjats ja tyikwingukidi ja meeñ. 20 Jawyeen yja'jty pøn ja meeñ wyinaty tø yikmø'oy magoxk mil, jøts ja tjaakmøoy jamagoxk mil ja wyindsøn midi ja wyinaty tø tyik'u'ngi, yide'en ja tñimaay: "Magoxk milxi, windsøn, ojts xyaky ja meeñ, icyats jamagoxk mil midi tø nyik'u'ngi." 21 Xjats ja windsøn ja ojts y'adsøyi: "Øy'ajtp, øy idø'on mduñ jøts øy idø'on mjaa'y'aty; nayide'en sam øy tø x'ejx'lity yø meeñ øy yø kyamabaadi, ndanipøkp inet ja myayjawibi. Jøts ya men, na_x, jøts jawaani may xpøkt ja n'øy'ajtin." 22 Jøts jadu'uk yja'tmi pøn ja meeñ yikmøoy majtsk mil, jøts ja wyaañ: "Windsøn, icya ja meeñ majtsk mil midi øts ojts xmø'oy, jøts icya ja majtsk mil midi tø nyik'u'ngi." 23 Jøts ja wyindsøn ja y'adsoji: "Øy'ajtp, øy idø'on mduñ jøts øy idø'on mjaa'y'aty; nayide'ents sa tø x'ejx'lity yø meeñ øy yø kyamabaadi, njaakmo'opts nayide'en jawaani may. Men, tøki ndøjkjøjty, paat ja m'øy'ajtin." 24 Jøts ku yja'jty ja tumbi pøn ja meeñ

wyinaty tø yikmø'øy tukmil, yide'en ja tnimaay ja wyindsøn: “Windsøn, nnija'wipxi øts ku mets ka' ti jadi'iñi xnajtsjawi, ja'baat me xpayø'øy øy mets ja xjagaja'aji, myikpidø'økwambyaat mets ja pikta'aky øy me mjagani'ipy. ²⁵ Paty ø ndsø'øgi, paty øts ojts n'atsyu'uch ja meeñ jap naxjøtpy. İxyats ja', pø mja'ajtpxi yø'.” ²⁶ Jøts ja wyindsøn ja ojts yide'en y'adsøiyi: “Tsaachnuuxjaa'y mets ka'ødyumbi, pøni nnija'wip tam ku øts jade'en njaa'y'aty, ku øts nbøkmuky midi ø ngapiktakpy, ku øts ja xijy nyikpidø'økt paat midi ø ka' nni'ipy, ²⁷ jøts çti kuts øts ja nmeeñ tø xka'anuu'kxyajki, jøts ja meengyojpk ja jeexyip tø nbaaty møøt ja meeñu'nk ku tø nja'aty?” ²⁸ Winets ja windsøn tnimaay ja jaa'y pøn jaty jam wyinaty jam'ajttip: “Pøjksidi yø meeñ midi tukmil, jøts ja xmo'odit pøn ja yja' majk mil. ²⁹ Pøn ja yja' jam, jaaktyimyikmo'opts ja', jøts ja may'ampy tjagyapt; pønts niti tkamøøt'ajtp, jøts ku jap yii'nim tjaakjamøødi, ja'baats ja yjaaktyimyikpøjksit. ³⁰ Yø yjade'embı tumbı midi niti kawamp, ixep wibejpidşmđi agugootstujpy, japts ya'axt yjø'øt tmiwingidsetst tmi'agidsetst ja ayo'on.”

Ku ja naxwii'ñit jaa'y yiktıdyu'undit

³¹ 'Ku ø nme'ent windsøn'ajtpi, ni'awidity niduki'iyi ja ankilistøjk nmøøtme'ent, jøts ø n'ixa'akt jam kunuu'kxy kyutujktaajk jøp'am. ³² Jøts ja naxwii'ñit jaa'y niduki'iyi ñamyukidit øts nwingujkp, jøts øts ja nwejtswa'kxtit jade'en sam ja jiyujk'ejxpi ja byorreek t'awojpakyin møøt ja chiibi. ³³ Aga'ñ'ampy øts ja borreek nbikta'akt jøts anajy'ampy ja chiibi ndejint. ³⁴ Jøts winets

ø nnøjmit ja n'aga'ñ'ambyitti: “Ya mendi pøn tō tpaajtidi ja Dios Teety kyunuu'kxin; kupøjkididi ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy, jaayip yō myiktanibiktaajkniiyidi ku Dios ja naxwii'ñit tyik'øyiyi'ñ. ³⁵ Tō nyu'øøky nxø'øøky, meetsts ojts xyikay; tō øts adøødsi n'ity, jøts meets ojts xyik'uuky; jøts ku øts ojts nja'aty ndsøøñ øy magajp, meets ojts xmø'øy nja'ataajk. ³⁶ Ku øts nwet ojts xka'ejtxi, meets ja ojts xmø'øy; jøts ku øts ojts nbiky, meets ojts x'atskajpxjot'amøki; ku øts ojts nyiktsumy, jap meets ojts xkugajpxi.” ³⁷ Jøts pønts wyinaty tō yikupøkti jøts øts ja xnøjmidit: “Windsøn'ajtim, ¿windiixik me n'ijxy jøts ku me myu'øøky, jøts øø nyaky kaaky? ¿Uk windits me myik'ijxy mdøødsi, jøts øø nyaky ja nøø? ³⁸ ¿Uk windits øø n'ijxy jøts ku me mja'aty mdsøøñ mā jaty kajp, jøts øø nyaky ja ja'taajk, uk windits øts ja wet naamy nyaky? ¿Juuni øøts ja tō n'uk'ixy jøts ku ja mga'ejtxiyi? ³⁹ ¿Uk windits me m'ukyik'ijxy jøts ku me mbiky, uk windi øø n'uk'ijxy ku me myiktsumy, jøts øø n'atsku'ejxi jap puxøjkjøtpy?” ⁴⁰ Jøts yide'en ø n'adso'ot: “Janch øts idø'on nwa'añ, øy yiini wyaani midi tō xuujnidi, midi øts tō xmøøjyidi ja nmigu'uk pøn ka'ejtxidip ja pudøjkin, øts idø'on ja jade'en ñamyayi tō xundi.”

⁴¹ 'Winets øts ja nnøjmidit ja n'anajy'ambyitti: “Jiwa'akti, kidi øts ya xwin'ejxti meets kawindiidyumbidi; nøjkxti jap mā ja jøøn jap nijuuni kya'øøky, midi ja miku' yiktajøp'ejxtip møøt ja miku'ankestøjkti. ⁴² Tøxi ø nyu'øøky, jøts meets ojts ka' xmø'øy ja ngaaky; ojts ø ndøødsi, jøts meets ojts ka' xyik'uuky; ⁴³ ojts ø nja'aty

ndsøøñ mā jaty kajp, jøts mee ka' xyikja'taajky. Ku øts nwet ojts kya'ity, jøts meets ja nwet ojts ka' xmø'øy; ka' meets ojts xku'ejxi ku øts ojts nbiky, ku øts ojts nyiktsumy.”⁴⁴ Jøts øts ja xnøjmidit: “Windsøn'ajtim, ¿windixik me n'ijxy jøts ku mets wyinaty yuu xøøw myik'ookwa'anii, uk tøødsi wyinaty myik'ookwa'anii, uk ku me mja'aty mdsøøñ øy māgajp, uk ku mwet mnaamy kya'ityxi, uk mbiky m'añi, uk myiktsumy myiktiy, jøts øøts idø'øn niti pudøjkin nguidyindyuñ?”⁴⁵ Jøts øts ja yide'en n'adso'odit: “Janch øts idø'øn nwa'añ, øy yiini wyaani jøts ku ka' tø xuujnidi niti pudøjkin pøn ja ayo'on tyanaxpy, ni øts køjxp ja tø xkatuujnidi.”⁴⁶ Winets ja jaty ñøjkxtit ayoobi xemikøjxp, jøts pøn wyinaty yikupøkti jøts ja ñøjxmīdit tsinaabyi xemikøjxp mā ja tpaajtidit ja Dios kyunuu'kxin jøts ja tsinaa'yin øy yikxon.

26

Ku ja Jesús yikajpxy'aty sudso ja yikmatst

¹ Ku ja nwindsøn'ajtim Jesús jade'en y'ukwan'abajtyii'ñ, jøts ja tnimaay ja pyabøjkitøjk:

² —Mnija'widipxi jøts ku ja paski xøøw ja majtsk xøøwni; jade'ents ø nyikøyakt jøts øts jaa'y xyikrus-pattit.

³ Jøts ñiñayjaty ñamyujkidøø ja teetywindsøndøjkti, ja kajpxwejpitøjkti, jøts ja israelit møjaa'dyøjkti, jam ja tøjkwemp ñamyujkidøø mā ja Caifás jam kyutujktaajk midi ja teetywindsøndøjk wyindsøn'ajttip.⁴ Jam ja ojts tkajpxy'atti jøts ja ttanibiktaajkidøø sudso

ja yikniidaayit ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja tyimyatsttit, jøts ja tyimyik'ooktit. ⁵ Jøts yide'en idø'øn ja wyandøø:

—Ka' y'øyit ku xøjøøjty jade'en ndu'unindit, jøts jaa'y kidi xem yam nañibidi'igyidi.

Ku ja Jesús yiktagutajmji'iky ja pa'akxuu'kpi

⁶ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam ja wyinaty Betania, jam Simón tyøjkwindum pøn ja møj pu'uts pa'am pøjkip; ⁷ jøts tø'øxyøjk ja jam ñimejni pøn t'ukoon tukmøj abøjk'ii'ñu'nk ja aceite midi pa'akxuu'kp, ujtskoni ja tmimiiñ jøts ja'abi midi idø'øn janch tsowi. Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty tø twingu'ixaagi ja mesi, winets ja tø'øxyøjk tpiktaajky ja aceite midi pa'akxuu'kp jam nwindson'ajtim Jesús kyubajkjøxp. ⁸ Jøts ku ja pyabøjkpitøjk jade'en ojts t'ejxti, jøts ja yjanty-imy'ambøjktøø jøts ñømbinaxwa'ktøø:

—¿Jøts tigøjxp ku yø jade'en nugo wyindigøy? ⁹ Tøxik yø jeexyip yiktøøky jøts maamyeeñ jeexyip yikpøjkp, jøts ayoobi jaa'y ja jeexyip yiktabudøkidi.

¹⁰ Tyimyadoow ja nwindson'ajtim Jesús ja', jøts ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—¿Tigøjxp ku yø tø'øxyøjk jade'en jotkøjxpim xnøjmidi? Pø yø'øxi dø'øn øy'ajtp ku øts yø jade'en tø xuñ. ¹¹ Jaakmibaat yø ayoobi jaa'dyi, ka'axi yø mā ñøjkxti, ejtpyim yø xmøøt'ejtkunaxtiti; øtsts ka', ka' mee xumi ya nwind sinaagyunaxt. ¹² Yø' midi'ibi yø tø'øxyøjk tø ttuñ, ku øts nne'kx aceite yø tø xpiktaajkiyi midi pa'akxuu'kp, ja'agøjxp yø jade'en tø ttuñ kuts ja n'o'jkin wyingoni. ¹³ Janch øts idø'øn nwa'añ, ømyadso'att pøni mā yikajpxwa'kxy ya'at øgyajpxy ya'at ømyadya'aky

midi tniġajpxp sa nitso'ok'ajtın yikpaaty, jøts yiktukmidøy ja naxwii'ñit jaa'y, yikajpxpim yikmadya'akpim yø' midi yø tø'øxyøjk yam tø ttuñ.

Ku ja Judas ñay'awajniyi jøts ja tkøyakt ja Jesús

¹⁴ Xjats nidu'ugin ja ñimakmajtskpi pabøjkpitøjkı, pøn txøøw'ajtp Judas Iscariote, ja' ojts tniñjkxy ja teetywindsøndøjkı, jøts ja ojts tminagyajpxyi, ¹⁵ yide'en ja tniġaay:

—¿Wine'en ø xmiġu'udyit jøts øts ja nwindson'ajtim Jesús ngøyakt?

Xjats ja ojts tmijuydi ee'pxmajk, jade'en ja meeñ ja ojts tmo'odi tum puxplati. ¹⁶ Jøts jaayip ja Judas ja twinmaa'ñ'ajtni juuni ja tjadyim'yukøyakt ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku nwindson'ajtim yjaak'uk'a'ux'ajtni møøt ja pyabøjkpitøjk

¹⁷ Xjats ku ja xøøw midukxøøw tyuujnøø, ku ka' pyaāt'atyı jøts ja tsapkaaky yika'aty levaduri møøt, ja'abi xøøwts idø'øn ku ja nwindson'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk ñimejniyi wingon jøts ja ojts tyiibyikyiyı, yide'en ja wyandøø:

—¿Ma xtsøky nyiknajxint ja paski a'ux jøts øøts ja n'a'ejxit?

¹⁸ Jøts ja tniġaay:

—Nøjkxti jam kajpjotp ma chøøni ja jaa'y, tø xnijawidi pøni pøn, ja'ats mnøjmidip: “Yide'en ja windsøn wya'añ: Wingomp øts ja n'o'jkin, jøts mets mdøjkjøtpy øts ja paski a'ux nyiknaxwa'añ møøt øts ja nbabøjkpitøjk.”

¹⁹ Jøts ja ojts jade'en tpadundi sa ja nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø y'ane'emyidi, ojts ja tyik'øyidi ja paski kaaky jøts ja yik'a'ux'att.

20 Xjats ku kyoodsiyii'ñ, winets ja nwindson'ajtim Jesús tmøøt'ixaajky nimakmajtsk ja pyabøjkpitøjk mā ja mesi jam wyinaty; 21 jøts ixam wyinaty tyimgyaydi ku tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Janch øts idø'øn nwa'añ jøts ku mee nidu'ugin amaa'tsk'ampy xkøyakwā'añ.

22 Jøts ja yjotmadyøjkidøø, jøts xem yam wyandøjkidøø:

—¿Øts me windsøn'ajtim ndejint xejp?

23 Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøyidi:

—Pøn ø møøt tø ngay tø njii'kxy, ja'ats øts idø'øn xkøyakwamp. 24 Janch jajtp øts inet ixyam jade'en sam ja Dios kyajpxy wya'añ. ¡Yjanch ayøøy ja jaa'yu'nk pøn x'ukøyaj'oo'kp! Ne'egi tyimdyøøbik jeexyip ku jeexyip kyidyimgye'exy.

25 Winets ja Judas ojts kyajpxy, pøn idø'øn wyinaty køyakwajnip, jøts ja wyaañ:

—Windsøn, ¿ti wan ja ndejin y'øtsi?

Jøts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Paty mets.

26 Ixam wyinaty kyaydi, jøts ja nwindson'ajtim Jesús tnixajiyii'ñ tu'uk ja tsapkaaky, jøts ja ttukmøja'wiyii'ñ ttukunuu'kxyja'wiyii'ñ ja Dios Teety, jøts ja ojts t'adujkpaky, winets ja tmøøy ja pyabøjkpitøjk, yide'en ja wyaañ:

—Kaydi ya'at; yø' øts idø'øn ñamyayi nne'kx'ajtpy.

27 Winets ja tnixajigyojmi tu'uk ja uuik'ii'ñ, jøts ja ojts ttukmøjawi ttukunuu'kxyjawi ja Dios

Teety, jøts ja ojts tmø'øy ja pyabøjpkpitøjk, jøts ja t'ukwā'kxtit, yide'en ja tnimaay:

—Uukti ya'at niduki'iyi, ²⁸ øts idø'øn yø' ñamyayi nni'jpy midi yam jadigojk tnankñamyi'øbyøjkip ja jaa'y møøt Dios, midi ø nyikwidsump nyikwidajxpy ja'agøjxp jøts pojkpitumbi jaa'y yikpojkipimaa'kxtit, jøts ja Dios Teety ja wyanda'aky jade'en tyik'adukt. ²⁹ Janch øts idø'øn nwa'añ jøts ku øts ya'at uvi nøø ka' tsojk n'uk'uknit, jaanim jadigojk n'uujkindit jotkujk ku Dios Teety ja kyutujk tyiknaxkida'akt midi yjaa'y ja tyanitanaapy.

Ku Jesús ja ojts kø'øm tnigajpxy jøts ku Pedro ja kyu'øøniyt

³⁰ Xjats ku ja t'øøgøjxtøø ja iy midi ja Dios yja'ajpty, winets ja ñøjkxtøø jam kojpkøjxp midi yiktejp Olivos. ³¹ Jamts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñii'mxyidi:

—Kuwanì meets inet xmajtstutkøxt ya'atpi koots; pø yide'enxi jap nøkyijxpy wya'añ: “Nyik'ookp øts ja borreegi ejxpi, wan ja byorreek jadi'iñi tyø'øwya'kxy.” ³² Kuts øts ja o'jkin n'ukmimajada'akt ku øts jadigojk njujkpyøkt jøts ø nbidsø'ømt jap oo'kpi jutjøtpy, winets ø nnøjkxt jawyeen jam Galilea, namga'anìm meets jam wyinaty mnijky.

³³ Xjats ja Pedro ja ojts y'adsøyi:

—Øy me niduki'iyi jaa'y mjaja'dyigøøgyixyi, øts niwindem ø ngaja'dyigøy.

³⁴ Winets nwindson'ajtim Jesús ja yide'en tnimaay:

—Janch øts idø'øñ nwa'añ, jøts ku yam koots inet ku ka'ap tsapni'aaw y'ayajxji'ikñim, tigøøk ojk mets wyinaty tø xku'iñ jøts ku me xka'ijxy'aty.

³⁵ Jøts ja Pedro tjaaktyimñimaay ja nwindson'ajtim:

—Nijuuni øts jade'en nga'adi'ich, njady-imyja'øøky me møøt.

Jøts ja yjadu'ukpimidi, nayide'en ja wyamidi.

Ku ja Jesús t'ajot'ajty ja Dios Teety jam Getsemani

³⁶ Jøts idø'øñ ja nwindson'ajtim Jesús tmøøtja'jty ja pyabøjkpitøjk mā ja et jam txøøwi Getsemani, jamts ja tnimaay:

—Ya awejxti, wan øts ja Dios Teety t'ats'ajot'aty.

³⁷ Jøts ja tmøødiyii'ñ ja Pedro møøt namajtsk ja Zebedeo y'una'jk, jøts ja jotmay yjanchtatøjkiniiyi.

³⁸ Xjats ja tnimaay ja pyabøjkpi midi ja y'ukwaaw nidigøøk:

—Janch køjxp øts njoojt jadi'iñi, o'jkin'ampy ø tø njotmaadyøki. Awejxtits ya, kidim mma'oo'knidi, møøtwijy'ejtik øts.

³⁹ Winets ja nwindson'ajtim Jesús jawaani yjaaknajtsyø'øyiyii'ñ, jøts ja ojts jadi'iñi ñagyuxendya'agiyi, jøts ja ojts t'ajot'aty ja Dios Teety, yide'en ja wyaañ:

—Dios Teety, øyik jade'en xjanchkayikjatt, jøts øts kidi jadine'en ayo'on ndyimbyaaty; øy idø'øñ kidyimyjade'eni sam ø ndyimyjatsøkyin, jade'en øts idø'øñ ngupøkt pøni sã me xamidsøky.

⁴⁰ Xjats ja wyimbijty nay jam mā ja pyabøjkpi jam wyinaty nidigøøk tø t'ukyiktañ, kuts ja tpaajty

tødamik ja mya'oo'knidi; winets ja ojts tnøjmi ja Pedro:

—¿Niwine'enin mee tø mguidyimyjada'aky jøts meets jeexyip xmøøtwijy'ity? ⁴¹ Wejti kajti, ajot'ajtti ja Dios Teety, nay'ejx'etidi jøts kidi mmimajada'agidi ja ayo'on midi wingomp. Janch øts idø'on nwa'añ ku ja winmaa'ñ yjanchja'ødyunwa'añ, ja ne'kxts jaayi ja ka'øybi tumbi amutsk'ejxiyip.

⁴² Xjats ojts ñøjkkøjmi nay jam jadigojk, winets ojts yide'en t'ajot'aty ja Dios Teety:

—Dios Teety, põni ka'ap jade'en xyikjaty jøts øts ja ayo'on xkadukpaatt, wants idø'on jade'en tjaty põni sa me kø'øm xamidsøky.

⁴³ Xjats jam yjaakwimbijty jøts ja pyabøjkpitøjk jadigojk tpatkojmaa, janchmaadip ja jam, wimbeets ja tsuu ja yik'ejtniyidi. ⁴⁴ Jøts ja nay jam tnikejky, jøts midigøøk ojk ñijkxy Dios Teety ajot'ajtpi, nayide'en wyangojmaa. ⁴⁵ Winetnimts ojts ñijkxy ma ja pyabøjkpitøjk jam wyinaty, jøts ja tnimaay:

—Tøts inet, maanidi poo'kxnidi, wan jade'en tjaty. Tø dø'on tyimbyaaty jøts ku ø nyikøyakt jøts ø nyiktagidøkit ja pojkpitumbi jaa'dyi. ⁴⁶ Pidø'økti, wan tjaa'myindi; ixa wyingøñ põn ø xkøyakwamp.

Ku ja Jesús yikmajch

⁴⁷ Nay ixamnim ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty jade'en wya'añ ku yja'jty ja Judas, põn ja y'ukpabøjkpi'ajtpy jøts ja møøt tyika'pxy nimakmajtsk ja pyabøjkpitøjk, ja'ats idø'on jam tmøøtmeen ja mayjaa'y tum tsujx møøt jøts tum kipkyapidi. Ja teetywindsøndøjk, ja israelit

møjaa'dyøjk, ja' dø'øn ja kajxidip. ⁴⁸ Jøts ja Judas, pøn ja nwindson'ajtim tkøyajkp, yide'en ja wyinaty ja tiy'ajtin tø tyaky, yide'en ja wyinaty tø wya'añ:

—Pøni pøn øts inet ndsu'kxpy, ja' idø'øn ja wyinaty; jøts ja' idø'øn mmatstip.

⁴⁹ Xjats ja myiñ jøts ja nwindson'ajtim Jesús yiknimiñ, yide'en ja tnimaay:

—iØts windsøn memp!

Jøts ja ojts ttsu'kxy. ⁵⁰ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøyiyi:

—¿Ti migu'uk mnimimpy? ¿Ti mdsøjkpy?

Winets ja jaa'y ja wingon ñimejniyøø jøts yiknixajiyiñ ja nwindson'ajtim Jesús, ojts yikmajtsni.

⁵¹ Winets tu'uk ja nwindson'ajtim Jesús myigu'uk tju'jty tu'uk ja tsujx, jøts ja ojts ttaxikpo'otu'uty tu'uk ja teetywindsøn tyumbi.

⁵² Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øødyuñ yø mdsujx nay jap xtyimbyiktā'akt mā yø tø xjuuty. Pøni pøn ttatseptump ja tsujx, nay ja'ats ja tya'ookp. ⁵³ ¿Ka' xnijawwi jøts ku øts jotmøñ n'amido'ot ja Dios Teety, jøts øts ja xanigaxt ixamyi naxy nimakmajtsk piky ja ankilistøjk midi tseptundip? ⁵⁴ Kuts ja jade'en yjatt, ¿ti jats jade'en y'adukt ja Dios kyajpxy? Pø yide'enxi ja wya'añ jøts ku tyimyjade'en yjatt sa dø'øn yam yjatwa'añin.

⁵⁵ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja mayjaa'y:

—iJa tsujx, ja kipy, ja tsaa meets yam x'uktanimenip, tø øts yjawwi nmaa'tsni! Ejtp meets jam y'ijty jabom jabom nmøø't'ixakunaxy, jøts mee nyik'ixpiky jam tsaptøjkjotp, ¿tikuts øts

jamyi xkamajststøø? ⁵⁶ Ja'agøjxp ya'at jade'en yjaty jøts ka'pxy pyidsø'ømt sã jaty ja Dios kyugajpxy wyandøø, ku ja tñigajpxidi ja Dios kyajpxy.

Winets ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk ojts kyaakøxti jøts ja nadyu'uk y'ukyikmajstutnaa.

Ku ja Jesús yikwaanijkxy jam kutujktaajkjotp

⁵⁷ Jøts ja jaa'dyi pøn ja majtsiyi, jam ja tyiknøjkxti Caifás wyindum, ja teetywindsøndøjk myøjwindsøndi ma wyinaty tø ñamyukyidi ja kajpxwejpitøjkti møøt ja møjaa'dyøjkti. ⁵⁸ Jøts ja Pedro ja ojts pyanijkxyi, jagam ja pyayø'øyi jøts ja ojts tpaja'aty jap møj windsøn tyøk'lagui'py, jøts ja jap tyøjkiyii'ñ jøts ja tmøøt'ixaajky ja ejx'ejtpitøjkti, jøts ja t'ejxwa'añ sã dø'øn ja yjade'embì yjadyimy'ukugøxit.

⁵⁹ Jøts ja teetywindsøndøjkti, jøts ja møjaa'dyøjkti, jøts niduki'iyi ja kutujk adsinaabyidi, ja' ja yjadyimy'ixaadyip ti ja yjadyimy'uktani'øønidip ja nwindson'ajtim Jesús, øy ja yjagajade'eni jøts ja ttaguwanìwya'andi ja o'jkin. ⁶⁰ Ja'ats kyapattip sudso tyiidyøkit, may ja jaa'y yjamendøø, jøts ja tjadyimñi'øø'ndaagidi ja nwindson'ajtim. Xjats yja'tinim namajtsk ja ni'øø'ndaajkibidi midì ñadyijyi tsaach'a'ejxnaxtip, ⁶¹ jøts ja yide'en wyandøø:

—Yø jaa'y yide'en waan: “Ixe øts yø Dios chaptøjk nyikiday, jøts øts yø kyidigøøk xøøw nyik'øyigyojmit.”

⁶² Winets ja teetywindsøndøjk myøjwindsøn wya'kukiyyii'ñ, jøts ja nwindson'ajtim Jesús yik'amidøøy:

—¿Niwine'enin yø xka'adsowimbetwa'añ? ¿Ti dø'øn yø' ɪxa jade'en myiktani'øøni?

⁶³ Jøts ja Jesús ka'ap ja ojts t'adsøy. Xjats ja wyindsøn ojts ñii'mxyi:

—Tuk'ejx Dios, jøts xnigajpxt tiy janch. Tuk-madook øøts pøni mets idø'øn mjanchCristo pøn ja Dios Teety y'u'nk'ajtpy.

⁶⁴ Jøts ja nwindsons'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øts ja', sam ɪxa tø mwa'añin. Jøts nayi nduk-madoodip ɪxyam jøts ku ø x'ejxtit ku n'ixa'akt jam Dios Teety kyutujktaajk jøp'am.

⁶⁵ Winets ja teetywindsøndøjk myøjwindsøn ttakø'jtsiyii'ñ ja wyet, jøts ja wyaañ:

—Tø ya'at jaa'y tmigajpxigøy ja Dios; ¿ti ejxpi ti nija'wibi jaaktsojkiyip? Tøxi xmadojidi ja y'ayuujk jøts ku kya'øgyajpxy; ⁶⁶ ¿sa mee m'ukwa'añ?

Xjats ja wyandøø:

—Taja'jtíp pøky yø', wan t'øøky.

⁶⁷ Winets ja ojts twingutsujidi, jøts twojptøø jøts ttsee'ktøø, pømbi ja kojxiyip wemp'am, ⁶⁸ jøts ja yiknøjmi:

—Pø metsxi mCristo, iuknajtsjawits pøn tø mgøxyi!

Ku ja Pedro tku'iiñ jøts ku ja ka' t'ijxy'aty ja Jesús

⁶⁹ ɪxap idø'øn ja Pedro chøøni tøjkwimpy, jøts ja tu'uk tø'øxyøjk ñimejni midi jam tump, jøts ja ojts ñii'mxyiyi:

—¿Kidi metsip y'ijty mmøøtwidijtpy yø Jesús midi Galileit etjotp tsoo'mp?

⁷⁰ Ka'ats ja Pedro ja tkupiky ma ja mayjaa'y jam wyinaty, yide'en ja wyaañ:

—Ka' nnijawi pø ti mets jade'en mgajpxpy.

⁷¹ Ixap ja Pedro wyinaty pyidsømwanì ma ja tøjkaaw, ku ja ojts jadu'uk ja tø'øxyøjki y'ijxyi, jøts ja ojts ttukmadøy pøn jam wyinatyi:

—Yø jaayxi tmøøtwidejtp yø Jesús pøn Nazaret kugajpip.

⁷² Jøts ja Pedro jadigojk tkagupøjkojmi, yide'en ja tyimwyaañ:

—Ka' øts yø jaay n'ijxyi.

⁷³ Xjats ku jawaani y'ijty, jøts ja Pedro ja jaay ñimejnøø pøn jaty jam wyinatyi, jøts ja ojts ñii'mxyiyi:

—Janch nayide'endam mets, nayi Jesús tam me mjanchmigu'uk'ajtpy, kø'ømts yø m'aaw m'ayuujk myiknigaxi'igy.

⁷⁴ Jøts ja Pedro janch wenk ja kø'øm ñawyaañi ñadyijyi, ka'ap ja tyimgyupiky, tyuk'eix ja Dios ja', tiy janch ja tyimwyaañ ku ja tka'ijxyi:

—Nguidyimy'ijxy'ajtpy øts yø jaay.

Winets ojts nay jaty y'aya'axy tu'uk tsapni'aaw.

⁷⁵ Xjats ja Pedro ja tja'myejchnim ku ja nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø ñii'mxyiyi: “Yam ja tsapni'aaw kya'aya'axñim, tø mets wyinaty tigøøk ojk mwani jøts ku me xka'ijxy'aty.” Jøts ja Pedro jam pyidsimy, jøts ja nugo y'uk'amyaaxni y'uktsaachyaaxni.

27

Ku ja Jesús yiktagidøjkiñ ja Pilato

¹ Xjats ku yjopy'ajty, jøts ja teetywindsøndøjki møøt ja israelit møjaa'dyøjkti ojts ja tkajpxy'atti, jøts ja tu'ugyi tniwinmaa'yidøø jøts ja tyik'ookitit ja nwindson'ajtim Jesús. ² Xjats ja køwiñ tyiknøjkxti

jøts ja yiktagødøkiyii'ñ ja Poncio Pilato, pøn jam wyinaty windsøn'ajtp.

Ku ja Judas y'ø'jky

³ Jøts ku ja Judas ojts t'ixy, pøn tkøyajkp ja nwindson'ajtim, jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús tø yiktaguwaa'niñi ja o'jkin, ja'ats ja ojts jadigojk tsaachkuwinmayi jøts ja tyikwimbijty ja meeñ ee'pxmajk tum plati, jade'en ja tkømøøy jadigojk ja teetywindsøndøjk jøts ja israelit møjaa'dyøjkti, ⁴yide'en ja tnimaay:

—Tø njantyimdyundigøy, møk ø tø njantyimdyundigøy ku øts yø tø ngøyaky jøts yø y'ookt, jøts niti tundigø'øyin yø tkamøøt'aty.

Jøts ja ojts yide'en yik'adsøy:

—Jøts, ¿ti øøts ja ndungi? ¡Mgø'ømwinmaa'ñxi mets yø'!

⁵ Winets ja Judas tñajtswøjyii'ñ ja meeñ jap tsaptøjkjøtpy, jøts ja chøø'ñ jøts ja ñijkxy nayuktsu-ujmibi.

⁶ Jøts ja teetywindsøndøjk tkonjø'ktøø ja meeñ jøts ja wyandøø:

—Ka'ap yø kyutujkyi jøts yø meeñ jap ngugo'ona'andit jap limunsi abøjk'ii'ñjøtpy, kumi jaa'y chow yø'.

⁷ Jøts ja nay jatyi tkajpxy'ajttøø, tyik-tunkpaatwa'andi ja meeñ jøts ja ttaju'udyit naajx jøts y'øyit jadu'uk kami santi mā ñaxøkidit ja jaa'y pøn tso'ondip abikyajp. Campo del Alfarero, ja' ja naajx xyøøw. ⁸ Ja'agøjxpts icyambaat ja naajx yiktijy Ni'jpkyam. ⁹ Jade'ents ja Jeremías ja y'ayuujk tyiiy ku ja Dios ja wyinaty yide'en jekyip yikwa'añiyi: “Jøts ja tnixajidøø ja meeñ ee'pxmajk

tum plati (ja' ñimeeñ midi ja Israelit jaay ja wyinaty tō pyiktaajkxiyi), ¹⁰ jōts ja ttajuudyōō ja naajx, jade'ents ōts ja Dios Teety xnimaay.”

Ku ja Jesús twinguwa'jkiyï'ñ ja Pilato

¹¹ Jōts idō'on ja nwindson'ajtim Jesús ja jaay yiknōjkxiyi jam ōyikutujkpi wyingujkp, jōts ja yide'en tyiibyōjkxiyi:

—¿Mets idō'on israelit jaay mjanchniwindsōn'ajtpy?

Jōts ja nwindson'ajtim Jesús yide'en tnimaay:

—Janch jade'en idō'on ja', sam ixa tō mwā'añin.

¹² Jōts ku ja teetywindsōndōjk kyajpxjō'ktōō mōōt ja mōjaa'dyōjkti, jantymy'ōō'ndip idō'on ja', jōts ja nwindson'ajtim Jesús ja tkidyimy'adsōy.

¹³ Winets ja Pilato ja ñimaajyōō:

—¿Ka'ap yō xmadōy sa jaty ixa myikni'ōōni?

¹⁴ Jōts ja nwindson'ajtim Jesús ka'ap y'adsōy; ja'ats ja yikutujkpi ñigyumaap yja'wiyï'ñ jōts ka'ap ja y'uktaabyatni.

Ku ja Jesús ñidujkiyï'ñ jōts ja y'ookt

¹⁵ Jade'ents idō'on ja yikutujkpi txumikostrumbri'aty ku xōōw tyuñi, jōts ja tu'uk tyik'awa'atspidsimy ja tsumyjaa'y, ja mayjaa'y ja kō'ōm twi'ejxtip, pōni pōn ja chojktip ja'ats ja yik'awa'atspidsōmdip. ¹⁶ Jamts idō'on tu'uk ja tsumyjaa'y wyinaty, Barrabás ja xyōōw. Tyimyanijawī ja' ku ja mōj tundigōōbyi; ¹⁷ jōts ku ja jaay ñamyujkōjxidōō, winets ja Pilato yiktiyi:

—¿Pōmbi mdsojktip jōts ō nyik'awa'atspidsō'ōmt: yō Barrabás, uk yō Jesús, midi yiktejp Cristo?

¹⁸ Tōts ja wyinaty tnijawī ja yikutujkpi jōts ku ja ja'agōjxp tkōyakti ku ja nawyinaxi tjawidi.

19 Exam ja Pilato wyinaty chøøni kyutu-jktaajkjotp, ku ja ñidø'øxy ñimaajyøø: “Ti yø øyjaa'y tø xanibøjkiñi; majtstu't, janch wenk ø ngumaay tsu'uuy yø'øgøjxp.”

20 Jøts ja teetywindsøndøjkti møøt ja møjaa'dyøjkti ojts ja ttukmibøkti ja mayjaa'y jøts ja t'amido'odit jøts wan t'awa'atspidsimy ja Barrabás, jøts y'ookt ja nwindson'ajtım Jesús.
21 Xjats ja yikutujkpi ja jadigojk ñimaajyidøø, jøts ja ojts tyiktiy:

—¿Pømbi mee ndsøjkpy jøts ø nyik'awa'atspidsøømt?

Jøts ja mayjaa'y ñømdøø:

—Wan yø Barrabás t'awa'atspidsimy.

22 Jøts ja Pilato tjaaktyiktiy:

—¿Jøts sa øts yø ndu'unt yø Jesús midi yiktejp Cristo?

Jøts ja ojts niduki'iyi y'adsowdi:

—¡Yikruspat!

23 Winets ja Pilato ja ñimaajyidøø:

—¿Ti tundigø'øyin yø tø ttuñ?

Jøts ja jadigojk jawaani møk wyandøø:

—¡Yikruspat!

24 Xjats ku ja Pilato ojts t'ixy jøts ku nisudso'ampy kya'øyi, ne'egi jinaxy ja jaa'y tseeni mo'tsni y'adøtsnidi, winets ja nøø ja ojts t'atsnanky'iyi, jøts ja kyøbuju jam mayjaa'y wyingujkp, yide'en ja wyaañ:

—Kidi øtsip wamp jøts yø y'ookt, ka' øts yø nbøky'ixy. Meets yø mnija'wip pøni sa yø xunwa'andi.

25 Xjats ja jaa'y niduki'iyi y'adsoodøø:

—¡Niduki'iyi øøts yø xpaat'aty ja y'o'jkin, nayide'en ja møj ja mutsk, u'nk unajk, pøn yø kapaadip!

²⁶ Xjats ja Pilato tyik'awa'atspidsimy ja Barrabás; jøts ja ojts tni'ane'emy jøts ja nwindson'ajtim Jesús yikwopt, jøts ja ojts tkøyaky jøts wan tyikruspatti.

²⁷ Jøts nay ja' ja syoldadi tyiknøjkxtøø ja nwindson'ajtim Jesús jam kutujktaajk agø'øm, jøts ja jam ojts twaamujkøxti niduki'iyi ja soldadi, jøts ja ojts tnabejkidi ja nwindson'ajtim Jesús.

²⁸ Jøts ja wyet ja ojts tjajniidi, jøts ja tsajpts wet ja ttanijandøø, ²⁹ jøts koroni ja ojts ttagujandi tum kujp awiity ja', jøts ja kipy ja ttagøkajpidøø y'aga'ngyøjø'øm. Winets ja twinguxanaadyøø jøts ja ojts tjanchaxe'ekti, yide'en ja tnøjmidi:

—¡Dios kunuu'kxip ya'at israelit jaa'y wyindsøn!

³⁰ Jøts ja tnitsujidi, jøts ja jamyi tnixajidi ja kipy jøts ja ttaguwojppjø'økti. ³¹ Xjats ku ja jade'en t'uktaguyajtøø, t'uknixektøø t'uktaxektøø, winets ja ttanijanduttøø ja tsajpts wet jøts tpiktaajkidi jadigojk ja kyø'øm wet. Jøts ja tyiknøjkxti jøts ja kyiruspatt.

Ku ja Jesús kyiruspejty

³² Tyimy'ixam wyinaty tø choondi ku ojts tpaatti tu'uk jaa'y pøn kugajp'ajtp Cirene, Simón'ajtp ja'; ja'ats ja ojts ttaguwanidi jøts ja ttsøøjmit ja nwindson'ajtim Jesús kyirus.

³³ Jøts idø'øn ja jade'en yja'ttøø mā ja et txøøwi Gólgota, midi yide'en ayuujk pidsøømp: Oo'kpi

Kyubajk Pajk. ³⁴ Jamts ja tmøødyi ja vino adaa-muky møøt ja ujts ta'am nøø; kuts ja tja'gyajpy xjats ja nika'ap t'uujky.

³⁵ Kuts ja wyinaty tø tyikruspajtnidi, winets ja soldadi tniguyajtidøø ja nwindson'ajtim Jesús wyet, jøts ja ojts twejtswa'kxti. Jade'ents ja Dios kyugajpxy tyimdyiy ja y'ayuujk ku ja wyaañ: “Tø øts nwet ja xwejtswa'kxidi, tø ja tniguyatti jøts ja t'ejxti pøn uktaja'atip.” ³⁶ Winets ja jamyi y'ixaktøø jøts ja t'ejx'etwa'andi. ³⁷ Jøts ja jam y'agubajkp ojts tkøxjajyidi ja letri midi wamp jøts ti tyuku'o'jkidip. Yide'en ja wyaañ: “Ya'at idø'on txøøw'ajtp Jesús, israelit jaa'y wyindsøndi.”

³⁸ Namajtsk møj maa'tspi ja ojts tmøøtkruspety, tu'uk y'aga'ngyøjø'm jøts tu'uk y'anajkyøjø'm. ³⁹ Jøts ku jam pøn ñaxy tum wenk ja myigajpxyi, tum kubajkwibejttip ja', ⁴⁰ jøts ja wya'andi:

—Metsxi xijy tsaptøjk myikidaapy jøts jadigojk xyik'øyi kyidigøøkxøøwyi, wants mga'uk'øøky. Pøni njanchDiosu'nk tam mets, winak jam kruskøjxp.

⁴¹ Nayide'en ja tyaxejkmiiyi ja teetywindsøndøjkti ja kajpxwejpitøjkti, ja fariseotøjkti, jøts ja møjaa'dyøjkti, yide'en ja agø'ømyi ñawya'añidi:

⁴² —Tø wyenkpi tyiktsø'øky, ka'ats tjaty jøts kø'øm ñankcho'ogit. Pøni janchts ku ja Israelit jaa'y tjanchwindsøndi, wan jam t'ukwinaky kruskøjxp, jaanimts idø'on njanchja'want. ⁴³ Pø Diosxi y'ajoojtíp; wants inet idø'on t'ukpidøkiyi jøts kyayik'oogit, pøni janch ku ja yjanchøkyi; tøxi yø kø'øm wya'añ jøts ku yø Dios U'ngi.

44 Ja maa'tspibaat ja nayide'en yjanchka'uk'ømyigajpxmiyi midi ja jam wyinaty møøt tø kyiruspety.

Ku ja Jesús y'ø'jky

45 Winets ja et kyoodsiyi'ñ kujkxyøøw, jøts møj winakxyøøwnim yjajtaajky jadigojk. 46 Jøts nay jatyi ja nwindson'ajtim Jesús møk wya'añ:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —midi yide'en tyijpy: Dios Teety, Dios Teety, ¿tigøjxp ku øts jade'en tø xnanktyuñi?

47 Ojts ja winaagin tmadowdi pøn jaty jam wyinaty, jøts ja ñømdøø:

—Ja Elías yø jaa'y wyaadsøøpy, ja Dios kyuga-jpxy.

48 Winets ja jatyi nidu'uk putyi t'atskøøñ tu'uk ja tanøxe'jts, jøts ja ojts ttabadijy ja vino ta'am, winets ja kipy jøp'am tkøxkøøñ, jøts ja ojts tta'agonji'iky jøts ja txeetst. 49 Yide'ents abiky wyamidøø:

—Majtstu'ut; wan t'uk'ijxyim pøni janch nimejnip inet ja Elías jøts ja o'jkin kyadukpaadit.

50 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jadigojk ojts møk ja y'ayuujk pyidsimy, jøtsnim ja y'o'jky.

51 Winets ja møj tsaptøjk awejtstuk nay jatyi tyakø'øtsiyi'ñ, kubajkp ja kyø'øts'awiyi'ñ jøts ja ok'am kyø'øtskidaajky. Jøts ja uyx ñajxy jøts ja tsaa kyu'kx'awigyijxy, 52 ojts ja oo'kpi nipots may y'awa'aach; jujkpyøjktibaat ja oo'kpidi pøn wyinaty ja Dios tø tjanchjawidi ku ja yjujky'ajttøø. 53 Jøts ja pyidsømdi jap yjutjøtpy ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø yjujkpyiky jadigojk, jøts ja kyajptøjkidøø jam Jerusalén midi

ja Dios kyunuu'kxkyajp'ajtpy, ma mayjaa'y ja ojts y'ijxyidi.

⁵⁴ Xjats ku dø'øn ja capitán pøn jaty ja jam wyinaty møøt t'ejx'ity ja nwindson'ajtim Jesús, ku ja ojts t'ejxti jøts ku ja ujx ñaxy jøts tuki'iyi sa jaty ojts yjaty, jøts ja yjadyimchø'jkidøø, yide'en ja wyandøø:

—Janch ja' tam yø jaa'y tø y'ity, ja Dios U'nk.

⁵⁵ Jøts ja maadyø'øxyøjk jam wyinaty a'ejxujktip jagam, tum ja' pøn jam wyinaty Galilea tø tpadsoondi ja nwindson'ajtim Jesús, jøts pøn jaty ja wyinaty tø pyudøkiyi. ⁵⁶ Ja María Magdalena dø'øn jam, jøts jadu'uk ja María pøn ja Jacobo tyaagip møøt ja José, jøts ja Zebedeo ñidø'øxy.

Ku ja Jesús ja ñine'kx yikpiktaajky jap oo'kpi tsaa jutjotpy

⁵⁷ Xjats ku ja et yjoo'xni jøts kyoodsiwyani, winets myiñ tu'uk kumeeñ jaa'y pøn txøow'ajtp José, jam ja kyugajpi Arimatea, jøts nayi tø dø'øn ja wyinaty tpabøjki ja nwindson'ajtim Jesús yja'.

⁵⁸ Ja'ats ojts t'ats'ixy ja Pilato jøts ja t'amidøøy ja nwindson'ajtim Jesús ñine'kx. Jøts ja Pilato ja ojts tyikutuky jøts wan tyikømø'øy. ⁵⁹ Winets ja José ja t'axajøø, jøts ja wə'ats wet ja tta'abijty, ⁶⁰ jøts ja t'atspiktaajky jam oo'kpi jutjotp midi ja wyinaty tø tyimykjemy'øyinim. Kø'øm jap y'uktøkiwya'añ ma ja tsaa jut jam. Xjats ku ja møj tsaa ja tu'uk t'ukta'agiñaa ma ja yiknidøki, jøts ja ojts ñøjkxni.

⁶¹ Nay ixam idø'øn ja wyinatymidi ja María Magdalena møøt jadu'uk ja María, jam ja wyinaty chøønidi jam oo'kpi jut agø'øm.

Ja soldaditøjk pøn jam y'ejx'ejttip ja oo'kpi jut

⁶² Xjats ku kyimjabom'ajty ku wyinaty tuki'iyi tō yik'a'ejxigyōxni, tum abaadi y'ejtni ti jaty tsojkip ku poo'kxin xōow, winets ja teetywindsōndōjk mōot ja fariseotōjk ojts t'ats'ejxti ja Pilato, ⁶³ jōts ja t'atsnimaadyi:

—Windsōn, ja' oōts yam tō nja'myech ku yide'en wyaañ ja windaay'ajtpi jaa'y, ku ja wyinaty jaak ja yjujk'aty, ku ja tijy kyidigōok xōow yjujkpyōkt jadigōjk, jade'en pyidsō'omt jadigōjk jap oo'kpi jutjōtpy. ⁶⁴ Paty jade'en tigōok xōow xjadyimñanky'ejx'etit ja oo'kpi jut, jōts ja pyabōjkpitōjk kidi myendi koots jōts ja kidi tmaatsti ja oo'kpi ñine'kx ku ja tnōjmidit ja jaa'y: “Tō ja tmimajada'aky ja o'jkin, tō ja yjujkpyiky jadigōjk.” Kuts jade'en tyaay'attit, yō'ōts ne'egi janchka'ukmaañip, ne'egi ka'ap ja jawyeembi taay.

⁶⁵ Winets ja Pilato ja ñimaajyidōo:

—Ixyadi yō mdsoldadi ka'pxy niwine'enin yō y'ejx'etti. Nōjkxti meets jōts yikxon xyik'adujkōxtit mabaat meets jam kō'ōm x'ixy.

⁶⁶ Winets ja ñōjkxtōō jōts ja ojts yikxon tyik'adujkōxti ja oo'kpi jut, ojts ja t'axotsti ja tsaa midi tya'agiidyip jōts ja t'adsaadyōō, ojts ja seeyi tpikta'akti jōts ja jam tyiktandōō ja soldaditōjk pōn jam ejx'ejttip.

28

Ku ja Jesús yjujkpyiky jadigōjk

¹ Xjats ku wyinaty tō ñaxy ja poo'kxin xōow, jōts wyinaty kyujajta'aky kyudōō'kxa'aky myidukxōow ja yjadu'ukpi samaan, winets ja María Magdalena mōot jadu'uk ja María tninōjkxti

ja oo'kpi jut jøts ja t'ats'ejxwā'andi. ² Jøts jotmøñ myiñ ja ujx janch møk, ja nwindson'ajtĩdamik ja y'ankilis jam wyĩnaty kidakp tsajpwemp, jøts ku ja ojts yjā'aty mā ja oo'kpi jut jam, jøts ja tjigiĩy ja tsaa midi ja tø yikta'agi'iy, jøts ja tta'ixakpejty. ³ Jade'en ja yjajy tyi'kxy sam widsukin, jøts ja wyet jade'en pyoobi sam tsap'øø'pkyin. ⁴ Xjats ku ja soldadi jade'en t'ejxtøø, jøts tsø'øgi ja yjanchyikmibejpnĩyidi, jøts jade'en tyandøø sam ja jaa'y øøgyindi. ⁵ Winets ja ankilis tniimaay ja tø'øxyøjkti:

—Kidi mdsø'øgidi. Nnija'wip øts jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús x'ixa'adi pøn kruskøjxp o'jk. ⁶ Ka'ap ja yā ukpøni, tø ja yjukpyiky, tø ja tmimajada'aky ja o'jkin, tø ja jade'en yjaty sam ja ojts kø'øm tniğajpxyin. Men x'ejxti mā ojts yikpikta'aky. ⁷ Tsojk nøjkxti, jøts x'atstukmado'odit ja pyabøjkpitøjk jøts ku ja tø yjukpyiky jadigojk, jøts ku ja jawyeen ñøjkxt jam Galilea jøtsnim mee mnøjkxt; jamts ja x'ejxtit. Yø'øyi dø'øñ ja ndukmadoowandip.

⁸ Xjats ja tø'øxyøjk jam putyi cho'ondøø mā ja oo'kpi jut jam, jade'en ja chø'øgidi jøts jade'en ja yjanchxonda'akti; jøts ja ojts tsojk tyiknøjkxti ja kajpxy ja ayuujk mā ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk jam. ⁹ İxam ja wyĩnaty jade'en ñaxti ku ja nwindson'ajtim Jesús wya'kaxi'jky jøts ja ojts kyajpxpøø'kxyidi. Winets ja wingon twingunøjkxidøø jøts ja twinguxanaay'øyidi, nagyumajtsidi ja' tyekyøjxp, ¹⁰ jøts ja yide'en ñimaajyidi:

—Kidi mdsø'øgidi. Nøjkx øts ja nmigu'uktøjk

x'atstukmadojidi pøn jaty ø nbabøjkpi'ajtip jøts ñøjkxtit jam Galilea, jam øts ja xpaattit x'ejxtit.

Ku ja soldadi t'atstukmadowdi ja teetywindsøndøjk sa ja jut y'awajch

¹¹ Examnim ja tø'øxyøjk wyinaty yø'ødyi, jøts ja soldadi winaagin ñøjkxtøø jam kajjotp pøn ejx'ejttip, jøts ja t'atstukmadooðø ja teetywindsøndøjk ti jaty wyinaty tø tyuñi.

¹² Winets ja teetywindsøndøjk ojts tniñøjkxti ja møjaa'dyøjk jøts ja tkajpxy'ajtti kyijpxy kyajpxy; ojts yikxon ja maamyeeñ tmo'odi ja soldaditøjk,

¹³ jøts ja tniimaadyøø:

—Jade'en mee mwa'ant jøts ku koots, ixap mee wyinaty mma'ay, ku ja Jesús pyabøjkpitøjk ojts yja'atti jøts ja ojts t'atsmaatsti ja oo'kpi ñine'kx.

¹⁴ Jøts øy ja windsøn ja wyinaty tjanijawi, øøts ja møøt nnagyajpxit jøts ja ka' sa wya'ant, jøts mee ka' ti pøky mdaja'adit.

¹⁵ Xjats ja soldaditøjk t'axajidøø ja meeñ, jøts ja ojts jade'en tpadundi sa jaty ja wyinaty tø yik'ana'amdi. Jøts jade'en ixymbaāt tnimadya'akti ja israelit jaa'dyi.

Ku ja Jesús ttaguwa'aniyiñ ja tunk ja pyabøjkpitøjk

¹⁶ Jøts jade'en ñøjkxtøø ja ñimaktu'ukpi jaa'dyi jam Galilea, ja nwindson'ajtim pyabøjkpitøjk. Ja'ttøø ja jam kojpkøjxp midi ja wyinaty tø tyukmadøyidi. ¹⁷ Jøts ku ja t'ejxpattøø ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ojts ja ñagyuxendya'agyidi, øy ja jam winaagindi kø'øm pøn ja tkamibøjktip. ¹⁸ Winets ja nwindson'ajtim

Jesús wingon wyingunøjkxiyidi jøts ja ñimaajyidi yide'en:

—Tø øts møk'ajtin nyikmøø y jøts øts ja nyiktu'unt wan tsajpjøtpyi jøts wan tñaxwiiñi.

¹⁹ Ninøjkxtits ja jaa'y øy manaajx øy magajp jøts ø xukpabøjkpi'attit; myiknøbattipts ja' Dios Teety køjxp, Dios y'U'nk køjxp, jøts Dios y'Espíritu Santo køjxp, ²⁰ jøts yik'ixpøkti jøts tpadu'undit tuki'iyi ti jaty mee tø ndani'ane'emy. Jøts nimadowdi jøts ku meets ejtp nmøøt'ity øy juuni xøøw, kunim ø nme'ent jadigojk. Jade'en idø'øn ja y'ejxi.

**Ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi xukpaajtimp
ja nitso'ok'ajtin
New Testament in Mixe, Tlahuitoltepec
(MX:mxp:Mixe, Tlahuitoltepec)**

copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Tlahuitoltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Tlahuitoltepec [mxp], Mexico

Copyright Information

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Tlahuitoltepec

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

422dcf73-46a5-5403-b423-8406ed76ac1d